

Kölcsönkapott Gyermek

1

(Carol Oldham)

Tartalom:

Az élet nem mindig könnyű....

Egy család életvidám három éves kisfiáról minden előzetes jelzés nélkül kiderül, hogy leukémiás.

A szülők külső-belső küzdelme a gyermekért megrázó történet.

A szülők sok öröldség, nehézség közben megértik és megtanulják, hogy szeretett gyermekük Istentől csak egy időre adatott, KÖLCSÖNKAPOTT GYERMEK!!!

Kölcsönadott gyermek

"Elengedem egyik gyermekemet
Látogatóba - szólt - röpke időre.
Míg szíve dobban, majd a tiétek,
s elsodor parttalan könny patak tőle
hat - hét vagy húsz-huszonkét év után.
De addig is! Gondoznátok e nékem?
Adnátok - e otthont, míg oda van,
míg eljövök érte újra az égen,
hogyan hazavigyem? Lebbenő szél lesz,
májusi hó, almavirágnyi idő
kicsi sorsa, de bánatotokban
vigasz az emlék s szavam tán békítő:

Miért is hagynám ott közöttetek?
Egy napszállatkor mindenki visszatér.
Gyermekemet csak tanulni küldöm:
van, mit csupán az ért ki arra lent él.
Széttékintettem hát a földtekén,
bölcös és türelmes oktatót kerestem, s úgy találtam, porban baktatók közt
nem lenne eszközöm más, csak ti ketten.
Teljes szívvel tudjátok szeretni
gyermekem, nem nézve a kárba ment erőt,
s nem gyűlölve engem, ha úgy tűnik,
visszakértem tőletek idő előtt?"

Véltem hallani, amint így szólnak:
"Atyánk, legyen meg a te akaratod!
Az örömért mit gyermeked jelent,
elvállaljuk a bánat-kockázatot.
Szívünkbe zárjuk kit tőled kaptunk,
gyengéden óvjuk, hordozzuk tanítjuk.
A boldogság, mit megköstölhatunk
édes lesz, köszönjük hát. S visszaadjuk
őt, ha jönnek érte angyalaid
bármilyen korán, és elviseljük mi
a könnyeket, a fájó bánatot.
S ha lehet, megpróbáljuk megérteni."

Az első vészjelek

"Íme, az Úrnak öröksége: a fiak, az anyaméh gyümölcse: jutalom. Mint a nyilak a hősnek kezében

olyanok a serdülő fiak. Boldog ember, aki ilyenekkel tölti meg tegzét "(Zsoltárok 127,3-5)

Ezt az Igét kaptuk a lelkésztől, aki összeadott minket, a két fiatal pedagógust, és ennek a valóságát meg is tapasztaltuk. Gyermekeink: Jonathan nevű fiunk valamint három leány: Kathryn, Anna, és a kis újszülött Júlia nagy áldást hoztak számunkra.

A legtöbbet talán mégis első gyermekünk formált rajtunk, aki csak igen rövid ideig volt a mienk, csupán kölcsönbe kaptuk, úgy tűnik, magától Istentől. A következő lapokon élete utolsó évének történetét mondom el.

Soha semmi nem készítetett olyan erővel a jóra, mint az, hogy Isten Jonathant nekünk adta (a név maga is azt jelenti: Isten ajándéka). A mód is különös volt, ahogy fiamon keresztül szólt hozzám a mennyei Atyám. Ha most visszatekintek, látom, hogy ez a folyamat már Jon csecsemőkorában elkezdődött. Néhány hetes szabadságunkat töltöttük egy öreg lakókocsiban, mely vagy háromhektáros terület közepén állt magányosan. Skót fenyők, susogó nyárfák vették körül, közöttük sással benőtt tavacsok s egyszerű kis hidra láttunk. Minden egyes nap csodálatos volt, a ködös, párás reggeltől kezdve a halvány rózsaszín alkonyatig.

Egy szombat este 11 óra tájban Jon sírva felébredt. Felvettem, hogy megittassam, és azonnal láttam, hogy valami komoly baja van. Szeme üveges volt és tekintete réveteg. Kis teste szinte égett. Rémületbe estem. Férjem, Eddie, vette a zseblámpát, Jont takaróba csavartuk, és futottunk vele a gyümölcsöskert mentén a mellette álló házhoz. Most nem félek a komor fák árnyékában rejtőző denevérektől. Más rémület szorongatott mindent elsőprő erővel.

Ott a sötétben futva imádkozni kezdtem:

- Ó Istenem, tartsd meg a gyermeked, és ígérem, hogy minden vasárnap templomba megyek. (ebből is látható milyen volt a keresztyén életem szintje abban az időben. Hittem, de felszínesen, vagy talán jobb az a kifejezés, hogy éretlenül).

Elértük a házat. Orvost hívtunk. Egész testemben reszkettem, míg az orvost Jont vizsgálta agyhártyagyulladásra gyanakodva. Eddi és ott lakó kedves nagynénje aggódva nézték.

Az orvos nem talált semmit, de nyugtatót adott Jonnak, megmutatta, hogyan mossuk le bizonyos időközönként az éjszaka folyamán, és megígérte, hogy reggel első útja hozzánk vezet, ha addig nem lenne szükséges, hogy újra hívjuk. Egy napot és két éjszakát aggódtunk át. Kicsinyünk jobban lett.

Megtartottam ígéretemet, minden vasárnap ott voltam a templomban! A fentről érkező jelzés még nem volt világos előttem, de évekkel később visszatekintve felismertem, hogy Isten már akkor szólani kezdett hozzám, éppen legdrágább, legnagyobb kincsemen- a gyermekemen keresztül.

Érdemes megemlíteni a következő eseményt is. Jon akkor már 2 éves volt. Egy este, amikor már mélyen aludt, és Eddi elment ifjúsági órát tartani, letérdeltem a kiságy mellé a pici sárga gyermekszobában, hogy imádkozzam. Néhány egyszerű szóval azt kértem, amit bárki más kért volna, hogy az Úr Jézus őrizze meg. Amikor kinyitottam a szemem nagyon halvány, de felejtethetetlen képet láttam magam előtt: Jézus a karjában tartotta Jont.

Igazi öröm töltött be: Ó Uram, valóban vigyázol rá! - Jon teljesen tökéletesen otthon volt a karjában. De akkor váratlanul elfogott a félelem: - Miért van olyan közel? Miért van együtt Veled? Miért nem elég, ha csak fölé hajolsz? - Talán csak nem azt jelenti ez, hogy egy napon az Úr valóban magához veszi Jont? Sietve kimentem a szobából, kerestem valami munkát, ami leköt, és igyekeztem elfelejteni az egészet.

Több mint közönséges üdülés

Hajnalban indultunk hogy beálljunk a Devon és Cornwall felé haladó kocsisorba. A kicsi, használtan vett autót megtöltük: jókora bőrönd és a babakocsi tetejére került, a hátsó ülésen élelmiszeres dobozok, vödörök, ásók, könyvek, anorákok voltak, a hátsó ablakon pedig kopott mackó bámult ki ostoba képpel. Jon - akkor három éves volt - kényelmesen elhelyezkedett egy csomó használati tárgy között, bekapcsoltuk biztonsági övünket, eszünkbe jutott, hogy elfelejtettünk visszamondani a vasárnapi újságot - és elindultunk.

A bensőségesség, bizonyosság, családi összetartozás érzésével voltunk tele, amikor nekivágtunk ennek az útnak- csak mi hárman. Minden ott volt a kocsiban, amire szükségünk lehetett- mi magunk, Isten és néhány használati tárgy. A megelégedettség és teljesség különös légköre vett körül, mintha semmit sem hagytunk volna otthon. A biztonság megmagyarázhatatlan előérzete volt bennünk. Ha az egész világ megremegne körülöttünk (ahogy rövidesen bekövetkezett) mi felkészültünk mindenre, biztonságban voltunk.

Útvonalunkon, melyet Eddie választott, hamarosan elértük a forgalmas autópályát. Jon ujjal mutogatott

minden érdekességre - az óriás pótkocsis teherautókra, autómentőkre, könnyű hidakra, egy távoli vonatra. A visszafojtott izgalom, együttműködés, szolgálatkészség és kedvünk keresése váltakozott benne- elvégre már három éves volt. Feltett szándéka volt, hogy felnőtt módra, okosan viselkedik, mint akire számítani lehet.

Az utazás sokáig tartott, könnyen unalmassá válhatott volna. Böven akadt forgalmi akadály, útjavítás, fennakadás, mikor terjedelmes járművek a számukra teljesen alkalmatlan falusi utakon akartak közlekedni. De Jon az út minden percét élvezte.

- Igazán jól viselkedik ugye? - jegyezte meg Eddie meglepődve, mikor egyik éneket a másik után hallottuk a hátsó ülésről. Voltak köztük óvodai dalocskák, "Jézus"- énekek, valójában mindent elénekelt, amit tudott, nem is említve számtalan saját szerzeményét, amiket a pillanat hatására költött, s amelyekkel minduntalan nevetésre készített bennünket.

Kora délután elértük az utolsó domb csúcsát és elénk tárult a csillogó tenger. Utunk Woolacombe városkán keresztül lefelé ereszkedett, s miközben a jelzőtáblákat az utcaneveket figyeltük, végül letértünk jobbra a sziklatetőn vezető sétányra. Kissé izgatottan haladtunk el a különféle szállodák mellett, kíváncsian várva, hogy vajon a mienk megfelel-e majd elképzeléseinknek. Végre odaértünk! Igazán barátságos épület volt, távol a város nyüzsgésétől és érdekes látnivalóitól.

- Gratulálhatsz nekem! Jól választottam- mondtam megkönnyebbülve.

- Várj míg megkóstolom az ételt!- Felelte Eddie.

Mindhármán beléptünk a tágas, vastag szőnyeggel borított hallba, és megpróbáltunk úgy viselkedni mint akik hozzászoktak az ilyen stílusú szabadsághoz. A második emelet egyik családi szobájába vezettek bennünket, ahonnan fenséges kilátás nyílt a sziklás, homokos tengerpartra, a Morte-öbölre. Szinte túl szép volt ahhoz, hogy igaz legyen! Még az öböl neve (halál-ford.) sem okozott kellemetlen érzést. Egy teljes hétig gyönyörködhattunk ebben a kilátásban! A nap olyan tüzesen sütött, hogy az alattunk kanyargó út szinte lüktetett a hőségétől. Szemernyi felhő sem látszott az égbolt végtelen kékségén.

Egész héten ragyogó napsütés volt. Csodálatos napokat töltöttünk a parton. Reggeli után mindjárt keksszel, gyümölcscsel, és kéz a kézben átballagtunk az úton, majd lemásztunk a meredek, csúszós homokkal beszórt lépcsőkön a szikla lábához a partra, melynek Combersgate volt a neve. A gyorsan visszahúzódó dagály több mérföldnyi puha, hűvös, üde tölcsákon - egy vizesés zuhogott le a szikla magasságából ezen a helyen - sziklákön másztunk át, lábujjainkra tengeri növények csavarodtak, míg elértünk a kiszemelt helyre. Itt megszűntek a sziklák közé zárt tavacsok, csak a frissen mosott, érintetlen homok látszott mindaddig ahol meghatározhatatlanul összeolvadt az apró vízfodrokkal és szilárdan megállt az Atlanti - óceán hatalmas hullámaival szemben.

Egész napunk a szabadságról beszélt. Szabadság a tömegetől - a kicsiny csoportok vagy felbukkanó magányos sétálók jelentéktelenek voltak ilyen hatalmas tájon. Szabadság a zajtól és a feszültségtől- csak a sirályok, hullámok, és a sós szellő hangja hallatszott. Szabadság a nyüzsgéstől, a rohanástól, iskolától, vásárlástól, az időtől, az egész nap egy végtelen erőlködés nélküli körfolyamatnak tűnt. Szabadság Jon számára, hogy fusson, szökdécseljen, másszon, várakat építsen, folyókat ásson, csatornákat zilipekkel, hajókat úsztasson, hogy kieszeljen, homok autókat, tavacsokban lubickoljon és fodros hullámok tetején ugráljon. Karja és lába barnább lett, mint amilyennek valaha is láttam, a lábujjak közti homok világosnak látszott hozzá képest. Egészséges és boldog volt, tökéletesen elmerült a pillanatnyi tevékenységben, gyönyörűségét lelte abban, hogy apával együtt ás, futballozik és lovagol a hullámok taraján, kíváncsian követte anyját a sziklák mögé, ahol megismerkedett a tengeri szellőrózsával, a menekülő tengeri pókokkal, a pukkanó hólyaghínárral és a tapadó tengeri csigával. Egyszer sikerült megfognia egy gyenge, fiatal tengeri csillagot, és saját tavában tartotta egész délután. Az a kis tó és egy különösen nagy szikla sokat jelentett Jon számára, ezek körül forgott minden az üdülés alatt, és még hónapok múlva is emlékezett rájuk.

Van valami különösen megható egy kisgyermek leplezetlen lelkesedésében. Nehéz lenne megmondani, hogy aznap, mikor Jonnak vásároltunk egy hálót Woolacombe-ben, ő csalódott volna jobban vagy mi, ha nem fog valamilyen élőlényt. Már majdnem vacsoraidő volt, és éppen készülődtünk, hogy üres kézzel térjünk vissza a partról, amikor mögöttünk ballagó fiunk egyszer csak felkiáltott: - Látok valamit! - Valóban, valami nagy fekete mozgott a kavicson. Jon hirtelen lecsapott rá és büszkén mutatta a hálóba gabalyodott szörnyeteket. - Ez aztán valóban érdekes! - jelentettem ki és megpróbáltam elrejteni iszonyomat. Óriási szarvasbogár volt!

Esténként, mikor a hálószoba ablakából a naplementét néztük, nagy békesség lett úrrá rajtunk. Minden elképzelhető emberi és természeti tényező közrejátszott, hogy tökéletessé tegye ezt az üdülést - és mégis, valami másra figyeltünk fel, valami kifejezhetetlen és sokkal csodálatosabb dologra. Eddie-nek és

nekem mindennél természetesebb lett, hogy együtt imádkozzunk (ezelőtt nem tettük), és szívünk háláját kiöntsük egy-egy áldott nap végén. Valamelyik reggel Lyntonba és Lynmouthba mentünk. A festői ikerfalu egyik sűrű erdővel borított hegy tetején, másik a lábához kuporodva- mindig vonzott bennünket, és a látványos hegyi vasút a nap fénypontja volt Jon számára. Friss léptekkel igyekeztünk a fák közti zegzugos úton, az elszórtan látható háztetők és kémények között a vasutat kémelettük. A tengerszinthez közeledve egyre sebesebben haladtunk, szinte úgy éreztük, hogy repül a lábunk, ahogy a meredek lejtőn lefutottunk. Elmentünk egy sor réz-kopogtatós, csinos zsúpfedelű, fehérre meszelt villa mellett, melyeket befutott a folyondár, ablakaiban, keskeny előkertekben gyönyörű nyári virágok pompáztak: skarlátvörös és bíbor fukszia, piros muskátli, bíbor lileg, sárga oroszlánszáj.

Furcsa ajándékboltok rakták ki áruikat a járdára: faragott fatárgyakat, kosarakat, szárított virágot, kagylóból készült díszeket, festett vásznat és báránybőröket, dobozokat tele devoni tej-karamellával, rúd alakú cukorkával, bonbonnal és egyéb ilyen-olyan formájú és méretű édességgel. Egy piros fehér csíkos napernyő alatt kipihentük magunkat, óriási tölcser fagyalot nyaltunk, és hallgattuk a patak csörgedezését, amint mellettünk utat tört magának a tenger felé. Városnézés után hegyi vasutat vettük célba, Jon nagy várakozással, apa lelkesen, anya meglehetősen húzódom. A lejtő legalább 75 fokos volt, a hossza közel 300 méter, a magassága, ahova fel kellett jutnunk 150 méter. Elképzelhető leghosszabb és legmeredekebb.

Csak egyetlen esemény zavarta meg ezt a gyönyörű nyaralást, egészen apró eset az utolsó napon. Jonnak valami beleesett a szemébe. Porszem, gondoltam én- fűmag, amit a szél belefúj, döntötte el az orvos. A Barnstaple kórházba irányítottak bennünket- telefonáltak, hogy várjanak rá- ahol a baleseti osztályon kellett bejelentkeznünk. Előre figyelmeztettek, hogy altatásra lesz szükség, mert a szemcse szilárdan beágyazódott.

Félelemmel küszködve, mely elvette békességünket, szívünkben gyötrellemmel a türelmes kis áldozat miatt, áttörtünk a város külterületének piactéri akadályain. Az egyirányú közlekedés is összezavart, és kétségbeesetten vesztegettünk a percek, míg parkolóhelyet találtunk. Egész úton csendesen imádkoztam: - Uram, segíts, hogy valami módon operáció nélkül távolítsák el! Bízom benned teljes szívből.

Körülbelül félúton rám tört egy gondolat, és furdalni kezdett a lelkiismeret: - Milyen alapon várod hogy Isten felel? Mit tettél valaha is érte? - Majd másik gondolat kezdett gyötörni, ahogy tovább folytattuk ezt az idegfejtő utazást: - Teljes szívből bízom benned? Bízom én valaha Istenben teljes szívből? - Ha nagy bajban voltam - csak akkor! Egyébként sokkal jobban támaszkodtam saját képességeimre. Most csupán azért bízom Jont Istenre, mert nem volt más lehetőségem! Akkor és ott elhatároztam, hogy ezen túl a lehetőségektől függetlenül rábízom gyermekemet. Bizalmamat azzal mutatom meg, hogy már most, 3 éves korában elviszem a vasárnapi iskolába. Egyeseknek talán könnyű otthagyni egy szegénylős, síró gyereket. Nekem, aki nagyon gyermekpárti anya vagyok, iszonyú nehéz lesz. Nem várok addig, míg Jon 5 éves lesz és iskolába megy, hogy majd akkor bízom Isten gondviselésében - most akarok bízni benne még mielőtt kényszerítve lennék rá! Ott akkor megfogadtam ezt. Ó Istenem, de keveset tudtam arról, hogy milyen tökéletesen Rád kell majd bíznom gyermekemet!

Végre elértünk a megadott kórházi osztályra. Néhányan kifejtették véleményüket a problémával kapcsolatban, és megkérdezték, sokat evett - e Jon reggel. Ha igen, késő délutánra kell halasztani az altatást. - Egyre csak imádkoztam: - Uram, nem lehetne már másképpen?

- Először megpróbálhatjuk helyi érzéstelenítéssel. Lehet, hogy sikerülni fog, ha lesz olyan szíves lefogni a gyermeket és néhány pillanatig túrni a jajgatását. - Az ajánlatot imádságomra jövő válasznak tekintettem, s belementem. Néhány másodperc- szó szerint - sikoltozás- félelem, fájdalom, és mindenem szerencsésen túlestünk.

Reszkető kézzel, hálás szívvel visszamentünk ideiglenes otthonunkba. Jon jól érezte magát. Nem törődött bekötött szemével. Déután boldogan játszott a szálloda társalgójában, és a vacsoránál ő állt az érdeklődés középpontjában, amit természetes módon fogadott. Utána készségesen jött a szokásos, ez alkalommal búcsúsétánkra.

Késő este, mikor már becsomagoltunk, és az utolsó naplemente is eltűnt, Eddievel csendesen végiggondoltuk az eseményt. Üdülésünket nem rontotta el. Szívünk még mindig tele volt hálával talán még jobban, mint eddig, éppen a reggeli imameghallgatás miatt.

- Tudod van valami furcsa érzésem, hogy ez azért történt, mert az Úr tanítani akar minket valamire.

- Emlékezetem szerint ezeket a szavakat mondtam.

- Különös - válaszolta Eddie -, én is pontosan így éreztem.

- Mintha azt akarta volna megmutatni nekünk, hogy ezen a földön semmi sem tökéletes- folytattam. - A

legszebb szabadságunk volt, ami csak elképzelhető, és valami mégis megakadályozta, hogy tökéletes legyen.

Csak egy tökéletes hely van - suttogta Eddie-, ez az ahová igyekszünk. a menny.

Utoljára kelt fel a hajnal számunkra a Woolacombe öbölben. Még néhány kellemes órát töltöttünk el mielőtt hazaindultunk, egzotikus kagylókat gyűjtve melyeket a Golf-áram most a Barricane partra. Utoljára néztünk körül a szobában - semmi nem maradt ott. Jon az ágyon térdelt és kinézett az ablakon.

Odamentem hozzá és átfogtam a vállát. Eddie mögém állt, mindkettőnket átölelt, és egyszerű, közvetlen szavakkal megköszöntük Istennek, hogy ilyen csodálatos üdülést adott nekünk. Ez volt az első családi imádságunk, melyet később sok követett. Mindannyian magunk módján örültünk a ránk áradt szeretetnek. Különösképpen megáldott napokban volt részünk, melyeknek emlékét megőrizzük. Hazatértünk, s együtt voltunk ismét az otthonunkban.

Eddievel hetekig ámulva gondoltunk vissza erre a különleges időszakra. Nem tudtuk megérteni miért kaptunk érdemtelenül ilyen áldást. Később- fokozatosan - kibontakozott az értelme. Amikor alig öt hónap múlva megállapították, hogy Jon leukémiás, úgy sejtettük, hogy most már értjük. Ez a napfényes időszak drága emlék marad, hogy felvidítsa sötét óráinkat, hogy felmelegítsen, mint Isten szeretetének bizonyossága, mint mennyei sugár. Úgy gondoltuk, ez fog segíteni, hogy tovább menjünk, míg Jon kezelése befejeződik, míg majd újra jól lesz, talán több év múlva, és ismét rászánhatjuk magunkat egy ilyen útra. Hosszú lesz a küzdelem addig.

Amikor alig hat hónappal diagnózis után Jon hirtelen elvételétől tőlünk, hogy örökre Istennél legyen, akkor fogtuk fel a teljes és iszonyú valóságot. Az a kedves hét Jon rövid kis életének a képe volt: sok boldogság, rövid szenvedés és aztán- hazatérés. Isten azért adta az a szent időszakot, azt az örömteli közös üdülést, mert számunkra az utolsó volt itt a földön. Ideig-óráig elszakadtunk egymástól, de egy napon valóban együtt leszünk ismét Otthonunkban.

2 rész

Sötét tél

Két kövér nővér gyermekágyat tölt be az osztály egyik üveggel elválasztott hálófülkéjébe és otthagyt minket, hogy próbáljuk Jont elaltatni. Szegény kisfiúnak valóban szüksége lett volna pihenésre, de akárhogy próbálkoztunk, nem tudtuk rávenni, hogy lefeküdjön. Fájó szívvel idézem vissza a képét. Sűrű barna hajától eltekintve teljesen fehér volt kórházi ruhájában, arca szorongó és elgyötört, nyaka merev, válla meggömbült. Csontos kis térdeit átfogta, és csak nagy sötét szeme mozgott, amivel gyanakodva nézett hol Eddie-re hol rám, aztán a gyermekágy lábánál levő sínre, majd az ablakon át a sötét téli tájra. A következő év január hónapjában jártunk.

A szoba kopár és vigasztalan képet nyújtott, egyik oldalon a függönyt teljesen behúzták, mivel a szomszéd ágyon egy kislány feküdt teljesen eszméletlenül. Imádkoztam és kutattam a szívem, hogy gyermekemnek legalább egy morzsányi vigasztalást tudjak adni, de ugyanolyan üresnek és rémültnek éreztem magam, mint ő. Hol voltak a rejtett tartalékok? Mi történt, hogy a felüdítés, a szeretet belső forrása kiszáradt?

Jon már otthon nagyon beteg volt, tíz napi lidércnyomásos idő volt mögötte, hol túl magas, hol túl alacsony hőmérséklettel. Egyik órában olyan lázas volt, hogy minden ruháját le kellett venni, s rövid időn belül már a normálisnál is alacsonyabba süllyedt a hőmérséklete.

Beteg gyerek az első napokban általában rendkívül nehezen kezelhető, Jon azonban teljesen érzéketlen maradt, nem követelőzött. Türelme és panasz nélküli viselkedése engem teljesen összetört. Semmi tennivalóm nem akadt vele. Mennyire vágytam rá, hogy több figyelmet igényeljen! Az érdeklődésnek vagy reagálásnak legalább egy szikráját mutassa! Csupán annyit tettem, hogy inni adtam neki, lehűtöttem a homlokát, történeteket olvastam, és mégis, annak az időszaknak a végére az aggodalom, a feszültség érzelmileg teljesen kiszáritott és idegileg kimerültem.

Ez péntek este, miközben gyöttrődtem ez alatt a teher alatt, életem egyik legvilágosabb parancsát és ígéretét kaptam Istentől. Nézegettem az új naptár egyik képét- leveles, gyümölcsös gallyat ábrázolt. Megálltam és néhány percig az aláírt üzenetre szegeztem a tekintetemet. Hirtelen az Istennel való beszélgetésnek csodálatos, leírhatatlan érzése töltött el. Sosem tartoztam azok közé az emberek közé, akikhez Isten személyesen szólt az Igéből. Korábban egy-két alkalommal történt velem ilyesmi, de inkább közvetett módon. És most félreérthetetlenül ilyen élményben lettem részem.

Jeremiás könyvének egy verse volt az idézet: "Kialts hozzám és megfelelek neked." A hangsúly a jövő időn volt. Elővettem a Bibliámat, hogy kikeressem az egész verset. A vége így hangzott: "... és nagy dolgokat mondok neked, és megfoghatatlanokat, amelyeket nem tudsz" (Jer 33,3). Csendesén higgadtan kimásoltam ezeket a drága, reményt adó sorokat és eltettem.

Egy másik este, mikor gyötört a félelem, és megpróbáltam legalább annyira megnyugtatni magam, hogy értelmesen tudjak imádkozni a mennyei Atyához, néhány szó befészkelődött a gondolataimba. Kábultan váraкоztam, s a szavak újra meg újra visszatértek: "Ez a faj semmivel sem úzhető ki, csupán kitaró könyörgéssel." Honnan jöttek ezek a szavak? Hallottam már régebben valahol? Hirtelen átcikázott rajtam: talán a Bibliában van! De nem tudtam, hogy hol. Az Újtestamentumban lapozgatva végül megtaláltam a fejezetet meg a verset, és szinte szóról szóra így hangzott. Annyi volt a különbség, hogy az én mondatomban a "kitartó" szó is szerepelt. Új erő áradt belém. Az üzenet tökéletesen illett a helyzethez. "semmivel- csupán könyörgéssel".. Igen, a gyógyszer nem használt, a szeretetteljes gondozás sem használt. Nos ha imádságra, kitaró, buzgó imádságra van szükség, feleltem, akkor Jon ezt fogja kapni, és nincs vesztegetni való időnk. Letérdeltem az ágya mellé.

De a meghallgatott imádság ideje nyilván nem jött még el, hiszen itt voltunk mindnyájan a kórházba. Délután lett, mire Jon elaludt. Alvás közben teste egyre melegebb lett, sokkal melegebb, mint általában ebben a napszakban, és láza ijesztően magasra szökött. Akkor ismertük fel, milyen értéke van azoknak a körülményeknek és felszereléseknek, amiket otthon nem tudtunk volna biztosítani. Leállították a radiátort, nagy erős ventilátort kapcsoltak be, és néhány perc alatt a kis szobácska levegője valósággal hideg lett. Jon ruháit gyengéden levették róla, még egy takarót sem tettek rá.

Édesanyám, édesapám kora este megérkeztek szerető aggódással, kifelé mégis biztató nyugodtsággal.

- Menj, kérj engedélyt, hogy éjjel itt maradhassak veled- mondta édesanyám felajánlva szolgálatát egyetlen unokájának.

Hazamentünk- most először- a csendes, hideg lakásba, melyből eltávozott az öröm. Ott állt az üres, kicsi kék ágy, mely előző éjjelről vetetlenül maradt, és ott hevert egy szobára való elhagyatott játék. És ott voltak az elmúlt néhány nap gyötrelmének beszédes jelei: szivacs, mosdótál, törülköző, két fél pohár innivaló és egy lázmérő.

Másnap reggel a gyermekgyógyász körbejárta az osztályt. Magas, megnyerő, kellemes beszédű férfi volt, sok kérdést tett fel Jon tüneteiről és az elmúlt néhány héten tapasztalt viselkedéséről. Megmondta, hogy az eddig elvégzett vizsgálatok többsége negatív eredményt mutat. Hogy miért sóhajtottam fel megkönnyebbülten, nem tudom, mert - ahogy később saját orvosunk megjegyezte: - Ha kizárta a legrosszabbat, akkor már csak a legeslegrosszabb marad hátra.

- Az egyetlen, amit találtam - folytatta a specialista -, hogy nagyon vérszegény a gyerek.

Ismét, tökéletesen buta módon egy pillanatnyi reménységet éreztem. Vérszegény? Akkor mindössze vastinktúrára van szüksége? Utána jön a teljesen váratlan, lesújtó és visszavonhatatlan csapás. Soha életemben nem hatottak rám szavak olyan összeszűző erővel, mint a következők:

- A vére valójában csak negyed olyan értéket mutat, mint amilyennek lennie kellene, és a fehérvérsejtek száma abnormálisan eltérő.

- Negyed olyan? - lihegtem, míg elgyötört agyam kábult iszonyattal ismételte: - Fehérvérsejt...

fehérvérsejt...- Az abnormális fehérvérsejt-szám több betegséget jellemezhet, nem feltétlenül súlyos mindegyik, de ha a fehérvérsejteket ilyen komoly formában említik, az csak egy dolgot jelenthet, még nekem is, orvosi dolgokban való áldott tudatlanságom ellenére. A fehérvérsejtek említése leukémiát jelent. Teljesen megnémultunk, s a következő mondatok szinte elborítottak.

- Meg kell tudnunk, mi okozza a problémát. Ehhez mintát veszünk a csontvelőből. Abból megállapítjuk, hogy a vér állapota okozta - e Jonathan lázát, vagy fertőzés és vele járó láz idézte elő az igen rossz vérképet. Addig nem mondhatunk biztosat, míg nincs meg az eredménye ennek a vizsgálatnak, amit ma fogunk elvégezni.

Hosszú szünet után hozzátette:

- Láthatóan nagyon beteg a gyermek.

Jon alig vett tudomást a dolgokról. Nagy küszködéssel emelte fel a fejét, és erőltetnünk kellett, hogy rávegyük: igyon néhány korty vizet. Néhány percre kimentem a szobácskából, hogy innivalót vegyek magamnak, és mikor visszatértem, lelkészünket, Swann tiszteletest találtam ott, aki eljött nyájának szükségben lévő kicsiny tagját meglátogatni. Odahajolt az ágy fölé. Eddie könnyes szemmel állt, úgy tett, mintha kinézne az ablakon és belsőleg küszködve igyekezett összeszedni magát, hogy ereje legyen elsuttogni a legújabb híreket. Egy csendes hang megelőzte: - Szervusz, Jonathan, Swan bácsi van itt. Ugye emlékszel rám? A nagy barna szem halvány érdeklődéssel, bizonytalanul feltekintett.

- Imádkozni fogok, és kérem az Úr Jézust, hogy gyógyítson meg.

Kezét határozottan a lázas fejcskére tette, és ott tartotta. Közelebb húzódtam, Eddie távolabb állva lehajtotta a fejét. Imádság után a lelkész hozzánk fordult: - Holnap újra eljövök, ha addig nem hallanék rólatok. - Ezzel barátunk elment.

Délután Jon nyugtatót kapott, hogy felkészítsék a csontvelőminta vételére.

Már maga a név iszonyattal töltött el. Töprengtem, hogy tudnak behatolni a csontvelőhöz? Biztosítottak, hogy Jon nem fog érezni semmit, és kértek, hogy kb. félóra távozzunk el. Kint zuhogott az eső. Nem volt erőnk beülni egy zsúfolt kávéházba, inkább összekuporodtunk a kocsiban, a zsúfolt parkoló közepén. Elfogott a sírás. Az elmúlt néhány nap végtelen hosszúnak tűnt. Az idő lejárt, és Eddie elment megnézni, hogy az orvos befejezte-e munkáját. Azt hiszem, én a kis kórházi kápolnát kerestem fel, hogy nyugodtan imádkozhassam.

Este hazaérve viaskodni kezdtünk az értelmünkkel, hogy kibogozzuk a dolgokat.

- Nem lehet leukémia, nem látszik meg rajta könnyen a zúzódás. Nem voltak más tünetei. A mandulája sem dagadt meg.

- Nem lehet vészes vérszegénység?

- Ez a könyv azt mondja, hogy a leukémiának különböző fajtái vannak.

- Azt hajtsd félre. Réges régen elavult.

- Nem lehet, hogy azért olyan rossz a vérképe, mert az utóbbi időben annyira leromlott és olyan keveset evett? Arra gondolok, hogy szinte alig nyúlt ételhez, nemigen evett néhány falatnál többet az utolsó 10 napon.

Magunk is éreztük, hogy ilyen módon nem találjuk meg a választ. Nem akartunk mi mellőzni az imádságot, távolról sem. Csak képtelenek voltunk ellenállni a kísértésnek, hogy a dolgokat megmagyarázzuk, vagy legalábbis megpróbáljuk megmagyarázni logikusan és ésszerűen. Egyébként is, hogyan imádkozunk? A fő dolog nyilván Jon vigasztalása és békessége, de azután? Hiábavalónak tűnt azt kérni: - Drága Istenem, add, hogy ne leukémia legyen! - és mégis azt kértük. Szívünkben tudtuk, hogy ez lenne az egyetlen értelmes imádság: - Mindenható Atyánk, irgalmadból adj erőt nekünk, hogy szembenézzünk azzal, ami jön!

A hír elterjedt a közösségben, és tudtuk, hogy nem vagyunk egyedül könyörgésünkben. Másnap 11 órára ígérték a pontos diagnózist, és abban az időpontban barátaink tucatjai akarták problémánkat az Úr elé vinni.

A pillanat elérkezett, és minket a főnővér szobájába hívtak.

- Foglaljanak helyet, Oldhamné asszony, Oldham úr. - az orvos az asztal mögött ült, mellette a fiatal orvosnő és egy nővér állt, padlóra szegezett szemmel. Az orvos meglehetősen határozottan beszélt. - Nos, önök felkészültek arra, amihez most már semmi kétség nem fér: Jonathan leukémiás.

Csend lett. Más dolog feltételezni valami szörnyű dolog bekövetkezését, és egészen más hallani a megerősítést. Ez volt tehát az értelme a korábban kapott ígérek: "Ez a faj semmivel sem üzhető ki, csupán könyörgéssel" (Mk 9,29).

Leukémia, - erre nincs orvosi segítség. Megdöbbenve, testileg-lelkileg összeroppanva tettem fel a dadogó kérdést: - De ugye most már van remény a leukémia bizonyos fajtái esetén? Éppen nemrég olvastam az újságban, milyen nagy előrelépés történt a gyógyítás terén, és többen felépültek.

- A leukémiának abban a fajtájában, ami Jonathánnál fennáll, a gyermekek 50%-a öt évig él. És figyelembe véve ezt az 5 évet ki ne mondaná, hogy ez gyógyulás?

- Akkor van remény?

- Ó igen, a helyzet reményt keltő - felelte, aztán legyintett a kezével és gyorsan kijavította magát: - Dehogya a helyzet iszonyú. Hiszen a gyermekek 50%-a meghal.

50%, 50% - tűnődtem. Jon ahhoz az 50%-hoz fog tartozni, akik túlélnek. Mit is kérdezett a férjem a gyógyszerek mellékhatásairól? - Túl sok és sokféle ahhoz, hogy felsoroljam - válaszolt az orvos. Jonnál nem lesznek mellékhatások - mondtam magamnak. Olyan kitartóan fogok imádkozni, hogy biztosítsam a mellékhatások elmaradását. Nem vártam Istentől, hogy elveszi a betegséget, de határozottan úgy éreztem, hogy erőt ad Jonnak, és átsegíti győzelmesen.

Kezdtem odafigyelni a részletes felvilágosításra és a tanácsokra, amiket kaptunk.

-A kezelés injekció- és gyógyszerkúrából áll. Ha Jon jobban lesz, akkor élete viszonylag normális körülmények között folyhat tovább, 5nap kezelés a kórházban, majd 9 napos szünet, azután újra 5 nap stb. Vérét állandóan vizsgálni fogjuk. A teljes kezelés kb két és fél évig fog tartani, utána eldöntjük, hogy abbahagyhatjuk - e Jonatan kezelését. És ki tudja, milyen újabb fejlődés történik két év alatt? A gyógymódot annak megfelelően fogjuk változtatni.

Azelőtt semmilyen kapcsolatomban nem volt a leukémiával. Nem is hallottam senkiről, aki ebben a betegségben szenvedett. Tökéletes naivitással semmi féltelmet sem láttam az injekcióban és gyógyszerekben. Számomra az injekció egy szúrást jelentett a karban. Az "intravénás" és "Intramuscularis" szavak még nem szerepeltek a szótáramban. Mindössze annyit tudtam, hogy 20 évvel ezelőtt biztosan belehalt volna egy ilyen betegségbe. Akkor nem volt semmilyen hatásos kezelés. Úgy teltek volna a napjai, hogy szenvedése és fájdalma állandóan növekszik, míg szervezete teljesen leromlik, és végül elméje elborul. Iszonyú, megalázó, lélekölő halál. Hálás voltam, hogy nekem több reménységem lehet.

Aznap este és éjjel Jon vérátömlesztést kapott. Vékony kis karját sínbe rögzítették, és az idő nagyobb része alatt egészségesen aludt. Nyugtalanul figyeltem a csepegést, míg kábultság lett úrrá idegeimen. Eddie és én örökre hálásak leszünk azért az erőért, amit kaptunk, hogy átjuthassunk azokon a sötét napokon. Voltak időszakok, mikor még éjfélkor is ébren fekvőtünk az ágyban. Ő hánykolódott, megpróbált megbékélni a jövővel, én pedig éreztem, ahogy az új magzat rugdalózik bennem. Fizikailag olyan gyenge, kimerült voltam, hogy nem láttam tovább a következő napnál, szinte attól féltem, hogy soha nem leszek képes felkelni és szembenézni egy újabb reggellel. De végül minden éjszaka álmat hozott, és minden reggel, a virradással együtt új erőt is kaptunk.

- "Amilyen a napod, olyan a te erőd." Számoljatok ezzel az ígérettel- biztatott bennünket Swann lelkész, és így történt. Soha nem csalódtunk.

A következő nap, január 16-a, szerda volt emlékezetem szerint egyike a legsötétebb napoknak. A kezelés megkezdődött, és az egyes számú illúzió semmivé lett. Az injekcióról kiderült, hogy nem egyszerű szúrás a karba. Csövön keresztül adták, közvetlenül Jon kezén lévő érbe. Összefutottunk az éppen távozó orvossal, aki tájékoztatásul megjegyezte: - A kezében hagytam a tűt, hogy következő alkalommal könnyebb legyen beadni.

- De mi történik ha kihúzza? - kérdeztem elfúló hangon.

- Nem húzza ki. Mondtam, hogy ne nyúljon hozzá.

Nem is volt semmi baj addig, míg Jon csendesen és nyugodtan fekvőt, de ahogy a láza emelkedett, rángatni, mardosni, húzgálni kezdte a kényelmetlen idegesítő csöve és ragtapaszt, ami gyöttrő fájdalmat okozott kicsiny kezének. Igyekeztem megakadályozni ebben és megnyugtatni. Éppen elhelyezkedtünk, hogy a televízió délelőtti gyermekprogramjával eltereljem a figyelmét, mikor megérkezett az első tablettá, és a kettesszámú illúzió is semmivé lett. nehezen tudta lenyelni, és nem oldódott semmilyen italban. Nagy volt és keserű, de a legkisebb darabkája is számított, és le kellett nyelni. A nővér ellenőrizte Jon folyadékfogyasztását. Még egy pohárra való vizet sem tudtunk megitatni vele azon a reggelen.

Teáskanállal próbáltuk adagolni. Megszabták, mennyi a legkisebb mennyiség, amit meg kell innia. Ha Jon nem éri el ezt, akkor infúziót helyeztek kilátásba, hogy megakadályozzák kiszáradását.

Jont gyötörte ez az állandó ivásra kényszerítés. Most ismét levettek róla minden ruhát és meztelenül fekvőt, egyetlen pelenkával letakarva, amit állandóan cseréltek. Megalázó volt, szálnalmasan megalázó.

Gyenge fájó karjain fekete és kék foltok éktelenkedtek a megszárt erek körül, és vékony combján nagy véraláfutás terjengett. Forró fejcskáját nyugtalanul dobálta. Odahajoltam az alacsony ágy fölé, hogy lecsendesítsem, megnyugtassam. Nehezemre esett a lehajlás, mert már hat hónapos terhes voltam.

Olyan különösen érintett szívem alatt érezni a másik gyermeket s közben ápolni az egyiket, a beteget, aki olyan nagy nyomorúságban szenvedett. Ezt jelentené az anyaság? Talán soha nem éreztem jobban anyának magam, mint abban a pillanatban. Reszketés, erőtlenedés fogott el. - Ó Atyám adj erőt nekem mindkettőhöz - könyörögtem.

Mikor este hazaértünk, egy borítékot találtunk mely két barátunktól jött. Naptárból kitépett kis papírlap volt benne januári dátummal - ez volt az a nap , mikor megtudtuk a szomorú valóságot - , és csak ez állt rajta: "...sőt ismerem szenvedéseit" (2Móz 3,7).

Kölcsönkapott gyermek

3

Imádságra felelet

Egy szombati napon a kórházból hazaérve barátnőm levele várt otthon. Igeverset küldött a békességről, mert úgy gondolta, számomra ez most időszerű. Igen, az a nap minden volt, csak

békés nem. Láttam, hogy fiam vonaglik, a gyötrelmetől, éreztem, amint körmét tenyerembe vájja, mert görcsös gyomorfájás kínozza. És összesen annyit tudtam tenni, hogy tehetetlenül ültem mellette és mondogattam, hogy nemsokára elmúlik. Békesség? Bizonytalan, hullámzó, megfoghatatlan békesség? Hol van a helye itt a békességnek? Vagy azt kell még megtanulnunk, hogy keressük azt a belső békességet, mely megmarad a külső körülményektől függetlenül is? Azért ment át John mindezeken, hogy magasabb célt keressünk? Szenvedésére gondolva keserűen felkiáltottam: - Békesség? Békesség? Milyen áron? Ha ezt kell fizetni az örökké tartó békességért, akkor nem vagyok benne biztos, hogy én vágyom rá! Túl nagy az ára! Felvászorogtam a lépcsőn, elővettem a Bibliámat, és letérdeltem az ágy mellé: - „Atyám adj Te valamilyen Igét nekem!”

Találomra kinyitottam - ezt a gyakorlatot általában kinevettem-, és ott, meglepetésemre ugyanazt a verset találtam, amit barátnőm idézett, s amit korábban saját kezűleg vastag kék tintával aláhúztam: „Békességet hagyok néktek, az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, amint a világ adja. Ne nyugtalanokdjék a ti szívetek, se ne féljen!” (Jn 14,27).

Lehajtottam a fejem, megadtam magam:

- Igen, Atyám, győztél! Ha ezt kell kérnem, akkor add nekem a Te békességedet. De add Jonnak is. Lehetséges –e, hogy ez a kicsi, riadt gyermek is érezzen ilyen felnőttnek való és meghatározhatatlan dolgot, mint a békesség? Atyám, én nem tudom hogyan, de Neked minden lehetséges, valahogy add Jonnak a Te békességedet!

Következő vasárnapunk a teljes békesség napja volt: békesség nekünk, békesség Jonnak. Sokkal jobban érezte magát. Minden fájdalma elmúlt.

Elég későn értünk a gyülekezetbe akkor este, de nagyon hálás szívvel, és bepréselődtünk az utolsó sorba, mert már csak ott volt üres hely. Ahogy a hideg téli éjszakából bejöttünk, megcsapott bennünket a meleg, a világosság, és belemerültünk a békesség, imádat és szeretet megszokott, ismerős légkörébe. Mióta John-t a kórházba vittük, ez volt az első alkalom, amire elmentünk. Záróénekként a „Fájdalmak férfai” kezdetűt énekeltük. Drága volt a szöveg, de nehezen tudtuk megállni könnyek nélkül. Istentisztelet végén kinyitottam a szemem, és hallottam, hogy valaki mellettem komolyan odasúgja: - Imádkoznunk kell gyógyulásért.

- Igen, igen – válaszoltam meghatottan szülész nő barátnőmnek, mert ő volt, aki szólt. Milyen vigasztalás jelentettek ezek a szavak! Nyilvánvalóan olyan valakitől származtak, aki hitt és reménykedett. Többi barátunk is körénk gyűlt, öregek és fiatalok. Egy-egy meleg kézszorítás, együtt érző tekintet, ölelés, biztatás, könnyes szemek, halk ígéret imádságra, készséges támogatásra és bármiben való segítségre. Jó volt újra látni mindegyiket. Több együtt érző és bátorító levelet kaptunk tőlük, de milyen jólesett látni is őket! Megtudtuk, hogy sok buzgó, hittel mondott imádság hangzott el gyermekünkért. És ez még csak a kezdete volt a hűséges és kitartó közbenjáró imádság-szolgálatnak Johnért. Ezt a szolgálatot Isten maga indította el, hogy Ő dicsőüljön meg benne és Ő vigye teljességre.

Amikor Swann lelkész bejelentette a hírt a fiatalasszonyok csoportjában, a teremben alig volt szem, mely szárazon maradt, és harminc vagy még több anya azonnal imádkozni kezdett az Úr jelenlétének és erejének soha nem tapasztalt bizonyosságában. Attól kezdve minden szerda délután, míg saját gyermekik fáradhatatlanul játszottak a gyülekezeti teremben, a mi terhünket vették fel és tárták Atyánk elé. Szerda délelőttönként pedig egy kisebb csoport jött össze és vitte az Úr elé John állapotának éppen megfelelő könyörgésünket. Szerdán este volt a gyülekezet biblia – és imaórája, ahol a többiekkel együtt Johnról sem felejtkeztek el soha.

- Tegnap este egy fiatalember imádkozott Johnért nagy odaadással – mondta egyszer Swann lelkész nekem. – Ezelőtt soha nem hallottam őt imádkozni. Igen, szerda az imádkozás napja volt.

Ha rosszul telt a hét, csütörtök reggelre változást vártunk! Hihetetlen számára talán naivnak vagy képtelenségnek tűnik, de számos esetben tapasztaltuk az ima meghallgatását.

Az emberek gyakran kérdezték: - Tulajdonképpen mi a látásotok az egész helyzetről? Nekünk John pillanatnyi állapota volt a legfőbb gondunk, lelki nyugalma a biztonsága, de néha voltak pillanatok, mikor önvizsgálatot tartottunk, valamilyen felismerésre jutottunk, mélyebben megértettük a szenvedés helyét és értelmét az életünkben. Az első dolog, ami nekem feltűnt és amiért igazán hálás voltam, hogy szívemben egyáltalán nem tápláltam tartós keserűséget sem Isten felé, amiért ilyet megengedett, sem embertársaimmal szemben, hogy ez nem velük történt. Ehelyett egyszerre láthatóvá lett számomra a gonosz jelenléte a világban, és annak következménye.

Soha nem merült fel bennem a kérdés: - Miért én Uram? Miért velem történt ez? – Hiszen ugyanolyan bűnösök voltunk, mint bárki más, sőt sok embernél bűnösebbek. Ha egy hang azt suttogetta volna: - Csak azt kaptad, amit megérdemelték – bizonyára elfogadom, bár annak a tudata nagy fájdalmat jelentett, hogy John nem érdemelte meg. Ő még csak gyermek volt, szinte ártatlan kisdéd.

-A leukémia olyan lehet számotokra, mint valami szörnyű rémálom –jegyezte meg egy barátunk. - Igen mormoltam szórakozottan, bár amikor elgondolkodtam, tudtam, hogy nem így van. A múlt – azok a napok, amikor még átlagos, gyermekszerető, néha elégedett, néha elégedetlen, átlagos külvárosi boldog család voltunk -, az tűnt csodálatos álomnak, szertefoszló tündérmesének. A gondolat, hogy valaha teljesen egészséges, csintalan gyermekünk volt, hihetetlennek tűnt. Hogy más, egészséges gyerekek, talán a High Streeten, jönnek haza az iskolából elevenek, türelmetlenek, sapkával, sállal és kesztyűvel védekeznek a hideg ellen-, hogy vannak izmos lábak, amelyek futnak, ugrálnak, cipőt koptatnak vagy csoszognak – ez volt hihetetlen számomra. És mostani helyzetünk volt a valóság, a kemény, kérhetetlen valóság.

Mikor valaki mindent elveszít, ami kincset és biztonságot jelentett neki, talán akkor döbben rá, milyen múlandó az élet, és kezdi keresni teljes szívvel azokat az igazságokat, amelyek örökkévalók. Johnhoz-gyermekemhez fűzött reményem, örömöm minden szála, ő volt az én drága kincsem – és itt álltam szemtől szemben azzal a félelemmel, hogy mindezt elveszítem. Házasságunk öt éve alatt többször is előfordult, hogy Eddie és én megalázkodtunk Isten előtt, mély hódolattal meghajoltunk – de ez csak átmeneti dolog volt. Most átértük, a teljes összetörtöttség. Ez a csapás szó szerint térdre kényszerített bennünket, felismertette velünk, hogy gyengék tehetetlenek vagyunk, csak törött nád, csak szálló por. Semmik vagyunk.

Egy késő délután, mikor John aludt, otthagytuk kb. 10 percre, hogy beszéljünk Swann lelkésszel a szinte üres büfében. Szórakozottan kevergettük a kávékat az ízlésesen elhelyezett, tisztára törölt asztalnál edénymosogató zaj mellett. Eddie szólalt meg először: - Sokszor hallottam, téled, hogy mielőtt Isten embert készítene, először össze kell törnie. Nos, mi összetörtünk.

Másik élményünk az volt, hogy betekintést nyertünk Isten tökéletes időzítésébe. Újabb gyermeket vártunk, három hónap múlva volt esedékes a születése, és mi elgondolásunk szerint egy évet és három hónapot késett. Szerettük volna, ha Johnnak három éves korára testvére születik. De nem így történt, s mi tépelődünk és kezdtünk türelmetlenkedni. Most egyszerre minden a helyére került. Jelenlegi állapotomban minden nap a kórházban lehettem John mellett. Ha akkor kapjuk a gyermeket, amikor szerettük volna, akkor az én odaadásom kettétörik, és képtelen lettem volna teljes figyelmet szentelni Johnnak. Isten mindent bölcsebben intézett, és legjobb, legbiztonságosabb hely második gyermekünk számára egyelőre a szívem alatt volt. A szokásos havonkénti vizsgálat szerint a kicsi szépen fejlődött, és a vérnyomásom csodálatos módon normális volt.

Egyszer félelem fogott el az új gyermek születésével kapcsolatban. Hirtelen az jutott eszembe, hogy a kisbabát John helyett kapjuk. Ez lenne az oka a késelemnek? John meg fog halni, és kapunk helyette egy másik gyermeket?

Ó, nem, Atyám – kiáltottam-, ne John helyett! Mindkettőt szeretném!

Gondolatban visszatértem oda, hogy John mennyire készült testvére fogadására. Mikor meghallotta a várható eseményt, kiválasztott egy puha csörgőt meg egy fehér, bolyhos cicát, és felakasztotta régi ágyának végére. Könny szökött a szemembe, látva a komoly kis embert, ahogy kihúzgálta a fiókokat, ahol régi bébi ruhái voltak, kabátkák, rugdalódzók, kötött cipőcskék, kesztyű és egyebek.

- Ezekre biztosan szüksége lesz az új babának- mondta.

Akkor és ott nyíltan azt kértem Istentől: - Kérlek, engedd meg, hogy John legalább addig éljen, míg megláthatja a kis újszülöttet. Hadd kapja meg azt az örömet, amit annyira várt.

Ennél kevesebbet nem tudtam kémi, és attól kezdve biztos voltam benne, hogy imám meghallgatásra talál. Félelmem elmúlt, számba vettem az áldásokat, és örültem minden friss reménységnek és ígéretnek, amit az új élet hoz.

A kórházban sok boldog órában volt részem, ezek egyensúlyozták a fájdalmas időszakokat. A kórház személyzete rendkívül kedves és megértő magatartást tanúsított. A főnővérnek különösen hálával tartoztunk. Ki más engedte volna meg, hogy minden reggel fél nyolckor besurranjunk az osztályra? És ki más engedte volna meg, hogy az amúgy is túlszűfolt szobácskába bevigyenek egy karosszéket a terhes anya kényelmére?

Az osztályos nővér gyakran hozott Johnnak játékot vagy könyvet. Egy fiatal orvos és az osztályos nővér majdnem minden nap elmondott egy történetet neki. Az orvosi kezelés mellett sok melegséget és szeretetet kapott. Az egész személyzet, nővérek és segédápolónők egyaránt szívükbe zárták Johnt. Mindig is vonzó gyerek volt, de súlyos állapota miatt környezete számára még megnyerőbb lett.

Szívbemarkolóan fehér arca sokkal kisebbnek látszott, így sötét, kerek, félénk szeme óriásinak tűnt. –Miért mindig a szépeket éri baj- siránkozott egy éjszakás nővér.

Képes leszek e valaha is elfelejteni azt a napot, mikor John annyira jobban lett, hogy kimászott az ágyból, és néhány óráig a padlón játszott? Milyen öröm és hála volt a szívemben azon a reggelen!

Új barna kordbársony nadrág volt rajta, tiszta, fehér trikó a világosbarna pulóver alatt, sűrű barna haja, ami addigra meglehetősen hosszúra nőtt, csinosan hátrafésülve a szeméből. Arca ragyogott, és szeméből a teljesítmény diadala sugárzott. Kis asztalnál ült, és állatkeretet készítettünk kartonból kivágott állatokból. A főnővér és az osztályos nővér bekukucsált az ajtón:

- Nahát, mennyivel jobban van ma!

Később, amikor John újra az ágyban pihent, együtt énekeltünk. A „Jézus szeret” mindig kedvence volt, még mielőtt vasárnapi iskolába járt, s most nagy átéléssel énekelte. Oly lágyan hangzott az a sor, hogy „én, gyenge vagyok,” majd mindketten tudatosan, határozottan erősítettük: „de Ő erős.” John figyelmesen hallgatta, amikor újabb verset csatoltam hozzá: Gyenge vagyok és beteg Jézus mégis úgy szeret, Meggyógyít, és jól tudom, Hazamegyek egy napon.

Arcán szelíd mosoly ragyogott, s én is beteltem sóvárgással.

Egyes napokra teljességükben emlékszünk, másokra bizonyos részletek vésődtek élénken az emlékezetünkben. Visszaemlékszem arra a reggelre, amikor először fűroszthettem meg Johnt. Nagy fehér gyermekkádat hoztak be, vizet töltöttek bele, és letették a szoba padlójára. A kádat nem tudtam volna egyedül felemelni, de Johnt könnyűszerrel kivettem az ágyból. Mintha újszülöttet emeltem volna fel egy kendőben. Úgy tűnt, hogy semmi szilárdság, semmi tartás nincs benne, Annyira lefogyott, hogy súlya egy 18 hónapos gyerekének felelt meg. Betettem a meleg

vízbe, és figyeltem a víz gyűrűzését a sápadt, sovány kis test körül. Gyufaszál vékonyságú lába kissé megpihent a langyos hullámban, de vézna karja és ideges ujjai szorosan kapaszkodtak a kád szélébe. Milyen pusztítást végzett az utolsó néhány hét! Gyermekem teste, mely egykor olyan szép, ruganyos, kemény, erős, napbarnított volt, telve energiával, néhány hét alatt összeesett.

Minden este szívfájdalmat okozott, mikor John ott kellett hagynunk, hogy hazamenjünk. Hétig vagy nyolcig maradtunk, addigra mélyen elaludt. Akkor Eddie és én becsuktuk a szemünket, lehajtottuk a fejünket és nyugalmas alvásért imádkoztunk. Kértük, hogy biztonságban legyen reggelig. Gyermekkorai versek jutottak eszembe, és új tartalmat nyertek. Ezek illettek legjobban a helyzethez, ezért minden este elmondtam:

*Juhok drága pásztora
Vedd bárányod karodba
Míg erőd védelmezi
Nincs, ki tőled elveszi.
Hű pásztorunk, Jézus, áldd meg
Bárányod ez éjjelen,
Állj mellette a sötétben
Míg a reggel megjelen.*

Aztán felvettük a vastag télikabátunkat, én a prêmes sapkámat, egy táskára való játékot, hogy újakra cseréljük, megigazítottuk a függönyt, megnéztük az ágy oldalát, a szekrényt, hogy nem hagytunk e ott valamit és általában még néhány percig ott álldogáltunk, mielőtt az ajtó felé indultunk. Egyikünk-másikunk gyakran onnan is visszafordult, hogy még egyszer megcsókolja a beteg sima, hűvös homlokát megsimogassa kis kezét és betegye a meleg takaró alá.

Milyen szörnyű volt otthagyni! Úgy tűnt, hogy éjszakára még jobban összeesett, kísértetiesen sápadt volt az arca, a szeme beesett karikás, és úgy aludt, mintha meghalt volna. Ott találjuk még reggel? Egy este ráeszméltem, hogy „Jó éjszakát” helyett azt mondom: „Isten veled John!” Egész éjjel gyötört, hogy nem a rossz előérzet mondatta –e velem, míg aztán másnap épségben találtuk. Mindig erősítést jelentett, amikor megtudtam, hogy John önbizalma növekedett, és elég bátornak érezte magát, hogy szóba álljon az új alkalmazottakkal. Egyik szombaton a felnőtt osztályról jött át az orvos és adta be az injekciót. John bizonyára fontos személynek nézte vagy azt gondolta, az illető mindenről jól értesült, mindenesetre tőle, az új embertől kérdezte meg először: - Mikor megyek haza?

Az első napokban féltünk otthonáról említést tenni, de mikor John erősödött, úgy gondoltuk, legjobb, ha gyakran biztosítjuk afelől – bár ez könnyekbe került- hogy nem marad örökké kórházban. Az idő egészen összezavarodott benne, és –csak halvány képet nyertünk arról a hiábavaló igyekezetről, ahogy megpróbálta összefüggéseiben szemlélni a dolgokat. Január közepén jártunk, mikor egy reggel szomorúan és sóvárogva megkérdezte:

- Nyárra otthon leszek?

- Igen drágám, természetesen, már jóval nyár előtt otthon leszel.

- És megyek a kertbe?

- Igen, mégy a kertbe.

Ismét péntek volt. Azon a héten minden délután egy órát otthon pihentem. A fiatalasszonyok megszervezték, hogy minden nap más vitt haza ebéd után a kórházból, és később újra visszavitt. Nagymama általában Johnnal maradt, de ezen a napon apa korábban eljött az iskolából, hogy a vizitnél jelen legyen. Éppen fel akartam tenni a lábamat, amikor csörgött a telefon. Eddie volt: -

Készülj fel egy megrázkódtatásra! – A térdem azonnal remegni kezdett, arcom hamuszürke lett, édesanyám alám tolt egy széket. –Mi az? – kérdeztem levegő után kapkodva. –Hazaküldik – felelte kifejezéstelen hangon. Mint a tornádó úgy viharzottak át a gondolatok a fejemben. – Miért? Nincs már remény? Már nem tudnak segíteni rajta?

- Dehogya, te butuska – jött a felháborodott válasz. – A vérképe rendbe jött! Sokkal jobban van! – Valóban? Valóban? Hála Istennek! Ó, ahogy mondtad, abból arra következtettem, hogy valami szörnyű dolog történt! Hát nem csodálatos! Hála Istennek a meghallgatott imádságokért! Valóban dicsérmünk kellett Istent! John szűk három héten belül hazajön! A kórházi orvosok óvatosak voltak, és kezdettől fogva nem nyilatkoztak. Saját orvosunk azt mondta, hogy két hónapra számítsunk. De az Úr úgy megáldotta és felhasználta a kezelést az Ő gyógyító érintésével együtt, hogy erőt adott a hazajövetelre, erőt a gyengék leggyengébbjének – rekordidő alatt!

Szívemben a tűz lehető legmagasabbra csapott, a legpirosabban lángolt, izzott, mint még soha, és elindultam, hogy hazahozzam a fiamat.

4.

Vedd számba áldásaidat

Minden nap valamelyik fiatalasszony vitt be minket a kórházba. Kedves, gondoskodó társaim lettek, Johnnak pedig egy-egy új „nagynéni”. Eddig úgy tudtuk, hogy kisfiúknak kilenc napos kezelési szüneteik lesznek. Újabb illúzió lett semmivé, amikor a kórházban értesültünk, hogy a teljes kúra egy 28 napos szakasszal kezdődik az előírt 5 napos helyett, és szétfoslott egy másik elképzelés is, amikor közölték, hogy a hosszú kezelés és az első rendes 5 napos között nem lesz szünet!

Minden péntek délután kórházba kellett mennünk a kezelőorvoshoz. Sosem felejttem el mosolyát, mikor így szólt: - Nincs sok mondanivalóm. Rendkívül jól van! A vérképe csaknem normális, most már visszatérhet az átlagos életmódhoz. – fiatal kollégája széles mosollyal állt mellette. Bizonyára bátorítóan hatott ez rájuk is, de az én füleimnek muzsika volt.

Attól kezdve a következő néhány hónapban alig volt visszaesés. Az orvosok el voltak ragadtatva John fejlődésétől. Egyik héten a nővér szokásos vizsgálatomat végezte a terhes gondozóban. Vagy 20 évvel ezelőtt leukémiás gyermekeket ápolt, és ismerte a mi helyzetünket is. – Hallottam, hogy mostanában nagyon jó eredményeket kaptak a patológián – mondta bizalmasan.

Tudtam, hogy John vérvizsgálati leleteire gondol. Erősítette reménységemet az orvosi kutatás fejlődését illetően, mikor elmondta a legutóbbi adatokat a sikeres gyógyulásokról.

Más dolog az orvostudomány előrehaladása és más az érzelmi helyreállítás, megerősödés. Az első hetekben, amikor John hazajött a kórházból, nappal vidám és nyugodt volt, de ébredéskor minden reggel különös szomorúság telepedett rá, és éjszakánként sírógörcsöket kapott. Hat-hét óra körül rendszeresen furcsa, mély, nyöszörgő, siránkozó hangra ébredtünk, mely John hálószobájából jött, és jó időbe telt, míg meg tudtuk vigasztalni, míg megtaláltuk a megfelelő szavakat, hogy kisegítsük ebből az állapotból.

Az esték még rosszabbak voltak. Elég gyorsan elaludt, de alig egy óra múlva ordítva felébredt. Az első néhány hét alatt egyszer – kétszer fordult elő, aztán egy héten minden nap, a roham pedig egyre hosszabb és fékezhetlenebb lett. Már féltünk tőle.

A szakorvos figyelmeztetett bennünket, hogy a gyógyszerek nagyon erősek.

Számítanunk kell mellékhatásokra, hogy rendkívül rosszul fogja érezni magát, és az elmúlt hetek eseményei sem tűnnek el nyom nélkül.

Egy csütörtök délután eljött Swann lelkész, és nem talált otthon bennünket. Hazatérve üzenetet találtunk, hogy megpróbál visszajönni a délutáni tea idejére. Ostoba módon megmondtam Johnnak. Bizonyos akadályok miatt Swann lelkész nem tudott eljönni. John csalódottan állt az ablak mellett, és nem akart lefeküdni. Mikor végre sikerült felvonszolni az emeletre, ragaszkodott hozzá, hogy felül és ébren marad, hátha barátja mégis eljön. Nyolc órára lecsukódott a szeme és elaludt, kényelmetlen helyzetben támaszkodva a párnához és az ágy végéhez.

Pontosan egy órával később kezdődött az ordítás. Egy ideig küszködtünk, hogy lecsendesítsük a hálósobában – hasztalanul -, majd Eddie megpróbálta levinni. Nem volt könnyű feladat. Háta és nyaka megmerevedett, lábával dühösen rugdosott karjával minden irányba csapkodott.

Lefektettük a padlóra, megpróbáltuk megnyugtatni rábeszéléssel, érveléssel, figyelme elterelésével, még szidással is. Úgy látszott, semmi nem használ. Mind a ketten tehetetlenül, rémülten néztük. Éreztem, hogy az új gyermek bármelyik pillanatban megérkezhet, idő előtt.

-Rohama van!-kiáltott fel Eddie, észrevéve, hogy hab jelenik meg a szája szélén.

A telefon után nyúltam, hogy felhívjam a kórházat vagy az orvost, amikor a hörgés és makacs zokogás közben hirtelen szájalmas jajgatás hallatszott: - Miért...nem...jött?

Azonnal derengeni kezdett. Rájöttem, mit kell tennem. – Swann lelkészt szeretnéd, ugye drágám! Azonnal hívom! – Mire társáztam a számot a vihar elült, túl voltunk a nehezen. John erőtlenül, kimerülten, sápadtan feküdt Eddie karjaiban.

Swann lelkész megérkezett, magához ölelte a heverőn fekvő kis barátját, megsimogatta elgyötört homlokát. John mosolygott, megnyugodott és egy kis színe is lett. Mielőtt felvittük volna az ágyába, Swann lelkész nagyon határozottan rátette a kezét a gyermek fejére, és lassan jelentőségteljesen mondta: - Aludj...jól...

Aztán hárman együtt imádkoztunk azért, hogy megszabaduljon ettől a rémálomtól. Sok nehéz éjszaka után most először aludt John tökéletes békességben, mélyen, zavartalanul, és csodák csodája, reggel nem jelentkezett az a nyomorúságos jajgatás. Soha többé nem hallottuk. A sírógörcs is elmaradt. Attól az éjszakától kezdve zaklatottság tökéletesen eltűnt és John zavartalanul, nyugodtan pihent.

Ez az epizód minden másnál jobban mutatja, hogy John szeretete növekedett Swann tiszteletes iránt. A lelkész hetenként kétszer meglátogatott bennünket, néha többször, ritkán fordult elő, hogy kevesebbszer. Néha ajándékot is hozott, lemezt vagy rejtvényt, amit John nagyra értékelt, de a társasága és kitartó érdeklődése jelentette a legnagyobb örömet. Sokszor volt kérdésem, amit szerettem volna barátunkkal megbeszélni, de John jelenlétében hallgattam róla.

Egy délután azonban, mikor az emeleten játékaik közt keresgéltem, hogy kedvenc kincseit megmutassa, kihasználtam az alkalmat, hogy előhozzam problémámat. –az emberek azt mondják, hogy mindenért hálát kell adnunk Istennek. Ez túl naivnak tűnik. Magasztaljam Istent azért, mert megengedte, hogy John leukémiás legyen? Ez bizonyára képmutatás lenne, szinte Isten káromlás. Úgy értem, dicsérhetem Őt ennek ellenére is. Hálát adhatok azért, hogy átsegít bennünket a nehézségeken –ezt meg tudnám tenni. És ha bizonyosságom lenne, hogy John meggyógyul, akkor a végén minden rendbe jön, talán akkor dicsérni is tudnám Istent, mert látom, hogy jó származik belőle. John egyre bátrabb, az emberek olyan kedvesek, Isten olyan sok mindenre megtanított...

- És ha nem gyógyul meg? – kérdezte Swann lelkész. – Akkor is hálát tudna adni érte Istennek?

- Nem – mondtam csendesen, határozottan -, soha! Szünet következett aztán: - Hogy tudnék?

- Úgy gondolom, hogy Istent mindenért magasztalni azt jelenti, hogy megerősítjük bizalmunkat benne, mert Ő tartja kezében a dolgokat, és a végén minden a legjobb lesz.

„Azoknak, akik Istent szeretik, minden a javukra van!” – idézte (Róm 8,28). John lépései hallatszottak a lépcsőn, és ezzel vége lett a beszélgetésnek.

A legtöbb látogatást Swann lelkész imádsága fejezte be. Az első napokban néha úgy tűnt, hogy John nem hajlandó otthagyni játékait és csendesen figyelni, ezért Swann lelkész imádkozás előtt megpróbálta felmérni a kedélyállapotát. Egyszer imádság nélkül ment el. John nem mondott semmit, míg a kocsis el nem indult, csak azután szólalt meg sértődötten: - Anya, nem imádkozott!

- Azt hiszem, úgy gondolta, hogy te nem akarsz. Vagy akartad volna?

- Igen –felelte méltatlankodva.

- Nos, akkor legközelebb te kérd őt rá! –John meg is tette szégyenlős, suttogó, alig érthető hangon, de megértésre talált! Attól kezdve valahányszor az imádság szóba került, John azonnal letette, amit éppen csinált, odafutott Eddie-hez vagy hozzám, összetette a kezét, becsukta a szemét, és várta az áldást. Gyönyörködtem okosságában, és készségében. Ugyanakkor néha nagyon emberi, sokszor mulatságos módon viszonyult a dolgokhoz. Valamelyik bábuja – Sooty - ugyancsak részt vett egy napon az imádságban. John összeillesztette a mancsait, és mondott helyette egy nyikorgó Ament.

Jó ötlet, hogy Swann lelkész megtanítsa Sootyt imádkozni ugye? –jegyeztem meg később.

- Igen felelte John- nem kell nekem bajlódnom vele! – Minden alkalommal, amikor Swann lelkész elment, John lefutott az úton, és integetett barátjának, még akkor is, mikor az autó már nem látszott.

Az emberi kapcsolat mellett, John Istennel való kapcsolata is állandóan erősödött. Attól kezdve, hogy John először ébredt tudatára Isten létezésének, állandóan kereste az igazságot. Egészen kicsi korától fürge és rendkívül mozgékony volt, a beszédben kicsit lassabban haladt, de Jézus neve az első tucat szó között volt, amit megtanult. John születése napjától imádkoztam azért, hogy hitre jusson.

Második születésnapjára szüleim kicsi, elemmel működő, játék-lemezjátékot ajándékoztak Johnnak, amit egyedül is tudott kezelni és állandóan ezt csinálta! Rajongott a zenéért, különösen az élénk, vidám dallamokat szerette. A megzenésített gyerekversek és közkedvelt dalok között volt egy lemez: „Minden ragyogó, gyönyörű, a másik oldalán ezzel az énekkel:

„Jézus akarja, hogy napsugár legyek.” John ezt szerette a legjobban, egész nap ezt forgatta.

Mikor jobban tudott beszélni, szinte minden nap kérdezősködött:

- Anya, hol van Isten?

- Ha felmegyek repülővel, meglátom?

- Isten fenn van a babszár tetején?

- Nem. „Jack a babszár” csak egy mese, amit valaki elképzelt. Isten valóságos.

- Hogy néz ki Isten, anya? Ez Isten? – kérdezte az egyik képre mutatva az énekeskönyvben.

- Mikor fogom Istent látni? Látni akarom.

Sok gyerek, talán mindegyik előjön ilyen kérdésekkel. De John valahogy kitaróbban kérdezett, mint a barátaim gyerekei. Pontosan ismertem azokat a témákat, amelyek általában ehhez a témához vezettek. Kétségbeesett erőlködéssel kereste a megértés kulcsát. Ezeket kerülni kezdtem. Komoly fejtörést okoztak ugyanis, és elcsüggesztett, hogy azok a válaszok, amelyek az átlagos gyereket kielégítették, az enyémet sosem nyugtatták meg. Ugyanakkor örömmel láttam, hogy Istent egyre jobban szereti. Kért egy képet Jézusról, hogy hálószobájába vihesse. Csak valami egészen kicsi képet találtunk – bár természetesen semmilyen kép nem tudja méltóképpen ábrázolni a Megváltót -, de az is jobb volt a semminél.

A gyermekpszichológia szakemberei arról tájékoztatnak, hogy a halál tényét hamar meg kell ismertetni a gyermekekkel. Célszerű valami konkrét esettel kapcsolatban, ha pl. valakinek a kutyája elpusztul, vagy a közelben meghal egy idős rokon. Egy tavaszi reggel halott kisverebet találtunk a fűben, pihés, selymes tollai szomorúan libegtek a szélben. Itt a lehetőség, hogy említést tegyünk a halálról és a mennyről, gondoltam. Csak hogy a madaraknak nincs lelkük. Vagy

van? Ez az egész valahogy nagyon zűrzavaros. Mindenesetre követtem a pszichológusok tanácsát. A gyengéd szívű kis ember pedig elfogódottan tudomásul vette, amit mondtam, és lefekvéskor megkérdezte:

- Fog még a kismadár csiripelni valamikor?

Nem tudtam, hogy helyesen teszem e, de azt feleltem:

- Úgy gondolom, hogy a mennyben énekel.

Csodálkozva nézett rám:

- Isten meg fogja ölelni?

- Buta mese- mese-meskete!- szidott össze Eddie később. –Be kellett volna tenni a madarat egy dobozba, és egyszerűen eltemetni. Ez történik, ha valami elpusztul.

Másik reggel, ahogy az úton mentünk, John ismét egy sor nagy kérdéssel kezdett ostromolni:

- Hol van Isten?

-A mennyben.

- Fogom látni?

- Igen

- Mikor?

- Amikor a mennybe jatsz. Általában akkor viszi Isten a mennybe az embereket, ha már nagyon öregek és túlfáradtak ahhoz, hogy tovább éljenek itt, vagy ha nagyon betegek, és azt akarja, hogy ott jobb legyen nekik.

- Mindnyájan a mennybe megyünk?

- Ha szeretjük Jézust- folytattam, és elhatároztam, hogy meg kell tudnia minél előbb, mi is a menny valójában. Istentől kapott kiváltság, és Ő Fia által, nem természetes folytatása a földi életnek.

- Utána mindannyian újra hazajövünk a saját házukba? –tűnődött John.

- Ó nem, drágám, ha egyszer a mennybe leszünk, nem akarunk majd hazajönni. A menny lesz az otthonunk! Olyan szép lesz, hogy soha nem vágyunk ide vissza!

Utána hosszú, vidám beszélgetés alakult az örök élet örömeiről- nem lesz betegség, gyógyszer, vakság, sükettség, nem lesznek nyomorékok –kedves kis nyomorék barátja, Toni , ugyanolyan magas egyenes és fürgé lesz, mint közlünk a legkülönb – nem lesz rosszkedv, félelmetes dolog, csak boldogság Istennel örökké!

John betegségének 6 hónapja alatt volt számos igazán Istentől kapott nap, a családi béke és öröm alkalmi, olyan napok, melyekből erőt lehet meríteni a megpróbáltatás idejére, s amelyekre most igazán hálával és örömmel emlékezünk.

Egy késő februári szerda ilyen áldott nap volt. A félévi iskolai szünet szerencsére egybeesett John első kezelési hetével, apa és fia tökéletesen élvezték egymás társaságát. Azon a bizonyos reggelen korán ébredtünk, álmodozó lustasággal, ami általában a kitűnő napok előhírnöke. John kirándulni akart, s én azon tűnődtem, elég erős –e ahhoz, hogy egész nap kint legyen. Eddie szorgalmasan telefonált. –Tehát nyitva vannak – hallottam a hangját. –Kitűnő!

Vajat kavartam ki a szendvicshez, John lelkesen hordta az őszibarack konzervet, burgonyaszírmot, csokoládés kekszet az éléskamrából. – És hova megyünk? –kérdeztem.

- A Windsor Safari Parkba – jött a válasz.

- Micsoda? Oda, ahol az oroszok szabadon sétálnak, - szóltam bizonytalanul.

- John élvezni fogja.

John egyelőre nem törődött vele, hová megyünk, fő dolog volt, hogy kirándulásról van szó, és teljesen elmerült abban, hogy becsomagoljon néhány almát, egy banánt, és kenyeret, ha netalán kacsákat látnánk valahol!

Várakozással telve indultunk, John énekelgetett hátul, biztonsági ülésében: - Micsoda ünnep micsoda móka!

Kb. 20 perc múlva befordultunk a parkba. Felfedeztem, hogy az oroszlán és tigris rezervátum az őserdei út olyan részéhez tartozik, amit ki lehet hagyni, ha az ember nem akarja megnézni. Bármilyen kívánatosnak tűnt ez a gondolat számomra, nem találkozott John helyeslésével, és szívdobogató várakozással folytattuk az utat. Egy tábla arra figyelmeztetett, hogy a tigrisek emberevők! Először némi megkönnyebbülést jelentettek a páviánok. John tökéletesen elbűvölték ezek a magabiztos kis állatok, amelyek fatörzseken, kőrákásokon pihentek, uralmukban tartva a maguk kis birodalmát. Rajtunk kívül egyetlen kocsi volt a parkban. Az tele volt, a motorháztetőn, a csomagtartón is ültek. Az autó utasai nehéz helyzetbe kerültek, hasztalan igyekeztek elkergetni a páviánokat, azok kitartónak kísérték őket. Megkönnyebbültem, hogy mentesek vagyunk támadásuktól, de ez az érzésem ütközött John óhajával: - Anya úgy szeretném, ha egy pávián a mi autónkra is fölmászna!

Kívánsága teljesült, és a hön óhajtott közepes méretű prémes cimborá felkuporodott éppen John mögé. Azért a lelkesedésért, amit ez a fiaskánknak jelentett, akinek oly nagy szüksége volt a szórakozásra, szeretettel fogadtuk a majmot, s ha éppen akarta, hát összekarmolhatta a festést. Közeledtünk az erős, elektromos vezérlésű biztonsági kapuhoz és idegesen vártunk, míg egy tigris ellépkedett a magas kerítés mellett. Ő állt készenlétben egy bottal. Vagy puska volt nála? A kapu kinyílt, bemehettünk. Eddig minden baj nélkül ment. A tigrisek távol maradtak. John elbűvölte a látvány. Kicsit megkönnyebbültem, mikor átmentünk az oroszlánrezervátumba, de csakhamar elakadt a lélegzetem a félelemtől, mikor tucatnyit láttam ezekből az óriási állatokból, amint a meleg napfényben az út különböző részein terpeszkedtek. Napoztak, és a néhány kocsi nem riasztotta el őket egy tapodtat sem kiváltságos helyükről, a meleg aszfaltról!

Éreztem Eddie feszültségét, amint ide-oda manőverezett, hogy kikerüljön itt egy bojtos farkat, ott egy párnás mancsot, néha szó szerint néhány centiméternyi hely volt csak. Ha kinyújtottam volna a kezem az ablakon, megveregethettem volna királyi sörényüket! Éreztem, hogy a kicsi rugdalozik a szívem alatt, hét hónapos terhes voltam, és arra gondoltam, milyen képtelen időpontot választottam ki, hogy halálra rémüljek. Johnhoz fordulva biztatón megjegyeztem: - Hát nem izgalmas? Ugye milyen szelídek és barátságosak ezek az oroszlánok? Sugárzó arccal nézett vissza rám, túlságosan elbűvölve még szólni sem tudott, és láthatóan a legcsekélyebb félelmet sem érezte.

Megkönnyebbült sóhajjal pillantottam meg a kijáratot. Legnagyobb megdöbbenésemre abban az időben nem használták. Kevés volt a látogató, s a szezon elején tartottunk, így megengedték, hogy a kocsik megforduljanak és megismételjék az egész előadást!

- Nem mondanád meg az embernek, hogy mi nem akarunk még egyszer végig menni? – könnyörögtem.

John természetesen még egyszer végig akart menni, és végül is ez az ő kirándulása volt!

Végre magunk mögött hagytuk a legvadabb állatokat, és továbbhajtottunk, hogy evésre alkalmas helyet találjunk, át a frissen zöldülő erdőn, fel a dombtetőre. Rétek mellett hajtottunk el, majd leálltunk teljesen egyedül az óriási parkolóban, ahonnan éppen az oroszlánfőkák tavára láttunk. Kéz a kézben kosarainkat cipelve utat kerestünk a sáros fűvön át a legközelebbi padig. John lassan ment, de határozott léptekkel, csak néha ingott meg itt-ott. Első alkalommal járt kint a szabad levegőn abban az évben.

Becsavartuk új prémes csuklyás kabátjába, vastag sárga plédet tekertünk lába köré, s így ült, élvezettel fogyasztva kedvenc sonkás halas szendvicseit. Hónapok óta nem láttuk ilyen boldognak és felszabadultnak. A nap már ragyogóan sütött, az ég felhőtlen sötétkék volt. A levegő hűvös, tiszta, pezsdítő, tele a tavasz, az új élet és új reménység leheletével. Mi is úgy

éreztek, hogy új reménység árad belénk, úgy felfrissített, megújított bennünket az, Aki mindezt alkotta. Eddivel egymásra mosolyogtunk, tekintetünk minden szónál jobban kifejezte azt, ami mindkettőnk számára gyönyörűséget jelentett.

Az egész kirándulás fénypontja azonban a delfin-bemutató volt. A tóhoz közeledve már messziről halottuk a kiabálást füttyülést és csobogást, mely jelezte, hogy az előadás éppen megkezdődött. Kérdő tekintetet váltottunk. Mennyi ideig fog tartani? Nem fog megfázni, ha olyan sokáig ül a szabadban?

- Drága Atyám engedd, hogy örüljön neki, és őrizd meg – imádkoztam.

Aztán bementünk. John tágra nyílt csodálkozó szemmel figyelt, egyetlen percre sem lankadt az érdeklődése. Szeme rátapadt a tóba folyó bohóckodásra, mutatványokra, mókákra, izgalmas jelentekre. És amikor a gyilkos cet megjelent... Az arcán tükröződő ámulatot nem lehet elfelejteni.

Csak néhány hete lett volna, hogy John kétségbeejtően elgyengülve, betegen feküdt a kórházban? Csupán egy hónapja történt, hogy gyötrődve tűnődtünk, vajon kihozzuk –e még valaha?

Nem sokkal utána, márciusban jött az anyák napja, el is múlt, és a csókokkal borított lap, meg a kerti virágokból készített csokor, amit John adott nekem, több napig maradt meg a hálószobánkban. Nekem kiváltság és hálaadás tárgya volt, hogy ilyen szerető gyermeket kaptam. Azon az estén egy bibliai vers különösképpen jelentős lett számomra: „és ha valakinek sokat adtak, sokat követelnek tőle, és akire sokat bíztak, többet kívánnak tőle” (LK. 12,48).

Sokat jelentett ez nekem, azt gondoltam, hogy teljesen értem, és igyekeztem a szerint élni.

Valóban sokat kaptunk, bátor, drága gyermeket. Megpróbáljuk megélni azt, amit tőlünk kívánnak, hogy kiálljuk a nagy próbát panaszkodás nélkül. Ami a viszonzást illeti – a sok áldásért cserébe -, úgy gondoltuk, azt azzal teljesítjük, hogy türelmesen végigmegyünk a gyötrelmeken. Honnan tudhattuk volna, hogy ez a kis élet, mely közel négy éve bízott ránk, lesz a visszafizetés? A teljes visszafizetés.

5.

A legszebb történet

Közben John újra élvezni kezdte az életet, visszanyerte ragyogó humorát, és az új játékokat lelkesen fogadta. Amikor Eddie gyerek volt, szépen kidolgozott, drága játékvasutat kapott. A síneket és a mestermunkával készített mozdonyokat gondosan megőrizte első fia számára. John óriási meglepéssel és büszkeséggel fogadta ezt a kincsházat. Eddie vezetésével először csak a pályák elrendezésével és gurítással ismerkedett, de nagypapa hamarosan megjavította az irányítódobozt, a jelzőket és váltókat, úgyhogy minden tökéletesen működött. Apa és fia ezután hosszú órákat töltött együtt a hall padlóján – tolatták az áruszállító kocsikat, összekapcsolták és szétkapcsolták őket, megrakták a teherkocsikat, működtették a váltókat – és anya zokszó nélkül viselte a vonatinvázió okozta kényelmetlenségeket, mert gyönyörködött abban, hogy Johnt ez teljesen leköti és boldoggá teszi.

Másik szórakozása a lego-építővel való foglalkozás volt. Johnnak egész komoly gyűjteménye volt már a téglákból, kerekekből és idomokból, amikből házat, szélmalmost, garázst, templomot, lakókocsit épített gyorsan és könnyűszerrel. Örömet lelte abban, hogy lépésről lépésre követheti a megadott rajzot. Ha egyszer jó modellt sikerült készítenie, akkor több napig megőrizte, így lakásunk új formájú díszeket nyert.

Az otthon töltött első hetekben John dédelgetett álma volt, hogy saját kertet készíthessen. Izgatottan várta, mikor lesz egy napsütéses, szép szombat, hogy apával kimehessen, és feláshassa a kiszemelt területet. Milyen jól emlékszem arra a szép reggelre! Látni igyekezetét és lelkesedését, számomra olyan volt, mint derűs napsütés! Amikor az ásást, egyengetést, gereblyézést befejezték, John barázdákat húzott az újonnan feltört földbe, és gondosan elszórta a magokat: körömvirág, sarkantyú és napraforgó magját. Az ilyen módon elkészített kert, benne néhány kőállattal, John büszkesége és öröme lett.

Húsvét felé tartottunk. Különös, szorongató érzés volt a szívemben, ahogy az ünnep közeledett. John még soha nem hallotta a kereszt történetét. Nem halogathatom tovább. Itt az ideje, hogy legalább elkezdje megérteni, hogy a tojás, a csibe, a nyuszi csak az új élet kifejezői, és az igazi örök, új élet a feltámadott Úr Jézus Krisztusban van. Mégis tétováztam, késlekedtem, húztam-halasztottam az időt, mert nem akartam őt megzavarni. Szerette az Úr Jézust. Milyen hatással lesz rá Krisztus szenvedése? Ő maga is reménytelenül beteg. Leukémiás. A legkevésbé kívántam, hogy aggódni kezdjen a halál miatt. Lehet, hogy túlságosan is közel van hozzá. Nem kérdezte – e , mikor egy napon a nővér azt mondta, hogy a vérképe szerint jobban van: - És mi történi, ha nem leszek jobban? – Félttem a kérdéseitől. El tudtam képzelni, hogy megkérdezi: - Anya ugye én nem fogok meghalni?

Nagyon vágytam rá, hogy újra emlékeztessen korábbi beszélgetésünkre a menny örömeről. Vajon az öröm el fog venni a szívéből minden félelmet? Érett hívő felnőtt esetében ez elképzelhető, de vajon ilyen kicsi gyermeknél is? Egyszerűen nem volt erőm beszélni vele erről a témáról, és – szégyellem bevallani – John meg is hatott volna, tudatlanságban efelől, ha maga az Úr nem ösztönzi hogy megkérdezze.

Hálószobánkban az ágy fölött kis fakereszt függött. Már korábban is gyakran megakadt rajta a szeme. Egyszer meg is kérdezte, mi az. – Jézus keresztje – válaszoltam, és gyorsan témát váltottam. Ezen a bizonyos napon azonban nem lehetett elterelni a figyelmét vagy másról beszélni. Állhatatosan szemlélte a keresztet, és csendesen, de határozottan kérdezte: - Mondd el az egész történetet anya.

Megrázó hatást tett rám. Teljesen készületlenül ért a kívánság. Az én kicsi fiam, még négy éves sincs , és a leghatározottabban kérdezi tőlem a keresztre feszítés körülményeit . Mondd el az egész történetet! Tudomásom szerint sosem mondtuk neki, hogy egyáltalán van története. Isten teremtett mindent, Jézus szeret engem és szereti őt, John csupán ennyit tudott. Mi indította arra, hogy ezt a kérdést most feltegye? Az a fakereszt a falon – ő, később hányszor megköszöntem Istennek, hogy ott volt- vezette Johnt arra, hogy fürkészsze a legértékesebb tudnivalót, amit a ember megismerhet.

Mély lélegzetet vettem, gyorsan összeszedtem a gondolataimat, egy segélyimában vezetést kértem és elkezdtem:

- Tudod, hogy Isten jó, tökéletesen jó. Olyan jó, hogy semmi rossz nem kerülhet a közelébe. Mi sokszor engedetlenek vagyunk. Sok rosszat követünk el. Mit teszünk, ha rosszak voltunk? Bocsánatot kérünk, de valahogyan helyre is kellene hoznunk, amivel megszorítottuk mennyei Atyánkat. Csak soha nem tudjuk helyrehozni saját erőnkől azt, amit Vele szemben elrontottunk. Újra meg újra csak rosszat teszünk. Isten tehát odaadta nekünk Jézust, aki mindig jó, mint maga Isten, hogy helyettünk elviselje a büntetést. Ezért Jézus a keresztre ment, és az nagyon, nagyon fáj neki. Gonosz emberek szegezték keresztre Jézust, de Isten újra feltámasztotta, és felvitte a mennybe.

Ha elhisszük, hogy Jézus jóvátette a mi rosszaságunkat, ismét közel juthatunk Istenhez. Húsvét az az idő, amikor arra emlékezünk, hogy az Úr Jézus a kereszten volt, és megköszönjük Istennek, hogy nekünk adta Őt.

- Kicsoda Jézus anyja?

- Jézus Isten Fia. Tudod úgy, ahogy te az én fiam vagy. Jézus Isten Fia. John mélyet lélegzett, és mint aki valóban átérzi és értékeli a hallottakat megjegyezte: - És most Jézus... a mennyben van... Istennel.

Lassan és világosan mondta a szavakat, teljes megértéssel. A három fontos szó hangsúlyozásaként felmutatta egy-egy ujját. Még egyet sóhajtott és rám nézett, mintha az mondaná: - így van? Jól mondtam? Ezeket külön-külön látni kell.

Bólintottam, és emlékeztettem arra, hogy Jézus itt is velünk van, a nap minden percében, bárhol járunk. Nem tudjuk felfogni, hogyan teszi ezt. Isten túlságosan csodálatos ahhoz, hogy megértsük, de tudjuk, hogy ez igaz. Gyengéden rátekintettem Johnra és halkán megjegyeztem:

- Most tehát tudod az egész történetet.

- Igen.

Elégedtem mosolygott és kiment a szobából. Amikor egyedül maradtam a hálószobában és újra végiggondoltam az egészet, öröm, sőt büszkeség töltött el, hogy a Szentlélek munkálkodott Johnban és vágyat adott neki Isten igazságának megismerésére. Milyen készségesen befogadta! Nem volt semmilyen probléma, akadály vagy nehézség. Nem kételkedett. John a maga egyszerűségében megértette.

John halála után egyszer visszagondoltam néhány dologra, amit tanítottam neki. Okos kis fickó volt. Szépen, szinte felismerhetően rajzolt, és festett embereket, vonatot, házat, teknősbékát, fát, autót. Az elsős olvasókönyvet el tudta olvasni. Énekeket-verseket tanult. Ismerte a madarak, virágok, fák és gyümölcsök nevét. Nagyon sokat társalogtunk és ez végtelenül meggazdagított engem. De a legfontosabb és legjelentősebb igazság, amiről valaha is beszéltünk, a legszebb történet, amit elmondhattam a gyerekeknek, a kereszti története volt.

A húsvéti szünidő ezt követően nagyon szépen telt el. Isten minden egyes kirándulást különös módon kedvessé tett. Az első héten Johnnak még a kezelése volt, de csodálatosan jól érezte magát. Eddie minden reggel nagyon korán vitte a kórházba, és onnan egyenesen a Windsorba mentek, hogy időben odaérjenek és meghallgassák a zenekart. Az ügyeletes őr, a vastag kő falak, a súlyos fekete-arany kovácsoltvas kapuk, a háttérben emelkedő kisebb-nagyobb tornyok és a lőréses oromzatok alkalmas háttérrel szolgáltattak a közeledő látványossághoz. Turisták, szülők, gyermekek, sőt egyszerű kereskedők tömege futott lázas sietséggel, hogy helyet kapjanak a járdán, és teljes pompájában lássák a paradét. Fényképezőgépek kattantak a mienk is, hogy Eddie elkapja a csodálkozást John arcán, és vele együtt a fekete-vörös ruhájú, prêmes díszcsákót viselő katonákat, amint egyenruhában meneteltek mögötte a dombra.

Mennyire szerette John ezeket a kirándulásokat! Milyen gyönyörűsége telt abban, hogy a zenekar után szaladt követte őket a kastélyba, a boltívek alatt a felvonulási térre, és utána nézelődött. Eddie vállán ülve, vagy előre futott, megragadta a rácsot és azon keresztül kukucskált a többi elbűvölt gyerekkel együtt. A vonat és a zene volt két legnagyobb szenvedélye, különösen a hangos, harsogó, pattogó, ütemes zene.

Sok fénykép őrzi az apjával tett több kirándulás örömét is. Egy másik napot a Windsor Safari Parkban töltöttek, a pillanatfelvétel bizonyítja, milyen közel állt John egy sereg ráncos, öreg elefánthoz! Hogy nevettem, mikor megláttam elégedett arckifejezését, kócos fűrtjeit a félrecsúszott sapka alatt, a kabátja kigombolva, a hajtókák félrecsúszva, öve megtekeredve! „Apa gondoskodik rólam” –ez látszott az egész gyereken!

A Bekonscot Model Village-ben rendkívül jól szórakoztak, állomásról állomásig üldözték a vonatokat, bevezették őket az irányítóterembe, kikukucskáltak az aprócska falusi házak ablakain, megveregették a miniatűr tehének és lovak hátát, gyönyörködtek a dombon álló templomból kiszűrődő orgonazenében. Nagyon késő volt, mikor aznap végre hazajöttek. Milyen hálásak

voltunk ezért az együtt töltött boldog időért. Eddie örült neki, hogy ilyen életerősnek és mozgékonyak látja a fiát, de bevallotta, hogy a két hét végére nagyon kifáradt. Örömmel vitte Johnt kirándulni, de ez állandó megerőltetést jelentett. Kényszerítette magát, hogy beálljon a tömegbe, de folyton tudatában volt a fertőzés veszélyének, amit ez a gyógyszer matt lecsökkent ellenálló képességű gyermeknek jelentett, állandóan vigyázott, fülelt, felfigyelt minden köhögésre, sőt még a tüszentesre is. Ez az állandó feszültség kimerítő volt. Gondolatainkban szüntelenül ott volt az az orvosi intelem – amit a statisztikai adatok is bizonyítottak –, hogy minél hosszabb idegi tartja távol magát egy leukémiás beteg a fertőzéstől és visszaeséstől, annál nagyobb esélye van az esetleges túlélésre.

A fertőzés kérdése engem állandóan foglalkoztatott. Megpróbáltunk középutat találni. Nem tartottuk Johnt teljesen elzárva a bevasárlás, barátok látogatása normális módon folyt, de nem mertünk teljes szabadságot adni neki. Most, hogy sokkal jobban érezte magát, indokoltnak láttuk, hogy több kockázatot vállaljunk. Azt viszont figyelembe kellett vennünk, hogy a leukémiás gyermek fogékonyabb a fertőzésre, akár jól van, akár nem, ami a legtöbb modern gyógyszer hatásának a következménye. De számára a betegség mindig súlyosabb. Úgy vágytam nagyobb hit után! Egy napon, mikor a Bibliában az özvegy, a fiai és az üres edények történetét olvastam, el kellett gondolkodnom rajta: eleget várunk e mi?

Az asszony – Elizeus próféta tanácsára – látszólag értelmetlen vállalkozásba vonta be a fiait, hogy szedjenek össze üres edényeket, pedig tudták, hogy nincs mivel megtölteni azokat. Mégis engedelmessé váltak és az özvegy addig töltögette korsójából az olajat míg az utolsó edény is megtelt (2Kir 4,1-6). Abban a pillanatban megállt az olaj. Amit kaptak, pontosan annyi volt, mint amennyit reméltek, amennyit vártak – egy cseppel sem több. Ha még egy edényt hoztak volna az is megtelt volna. Kérnünk kell e teljes védelmet John számára, tudva hogy ez sok-sok üres edényt jelent a hitben, amikor mindenhová elvisszük?

Az egyik érv, ami ebben bátorított, az a csodálatos tény volt, hogy John egész idő alatt, mióta tudtuk, hogy leukémiás, egyetlen egyszer sem esett fertőzőes betegségbe, annak ellenére, hogy véletlenül közelébe került több betegségnek, többek között bárányhimlőnek, ami végzetes lehet leukémiás gyermek számára. Valóban úgy tűnt nekem, hogy Isteni védelem vette körül. Erősen foglalkoztatott a kérdés, s egy napon ezen és más eseteken elmélkedve hosszabb időt tudtam szakítani arra, hogy tovább időzzek a könyv mellett, amit éppen akkor olvastam. Nagyon meglepődtem, hogy a soron következő fejezet hasonló problémával foglalkozott. Öreg ember élt beteg feleségével egy fennsíkon, elhagyatott házikójában, és rettegett, ha a télre gondolt. Mi lesz, ha megbetegszik, és nem tudja társát ápolni? A félelem egészen hatalmába kerítette, míg aztán ígéretet kapott Isten Igéjéből:

*Nem illet téged a veszedelem,
És csapás, nem közelget a te sátradhoz,
Mert az Ő angyalainak parancsolt felőled,
Hogy őrizzenek téged minden utadban
(Zsoltárok 91,10-11)*

Mintha nekünk írták volna! Mennyire vágytam magamévá tenni ezt az ígéretet. Tudni, hogy angyalok vigyáznak Johnra. A szavak ismerősnek tűntek. Próbáltam előkeresni az emlékezetemből. Igen, igen – John kereszttelése – akkor hallottam! Mennyire szerettem ezeket a sorokat, különösen, ahogy az ének mondja:

*Parancsoljad angyalaidnak,
Hogy mireánk vigyázzanak!*

Ott hallottam! Az ének sorait bizonyára ennek a szentírási helynek az alapján írták. Emlékezetembe idéztem, mit mondott Jézus az őrangyalokról: „Meglássátok, hogy eme kicsinyek közül egyet is meg ne utáljatok, mert mondom nektek, hogy az ő angyalaik a mennyekben mindenkor látják az én mennyei Atyám orcáját” (Máté 18,10)

Az emberek gyakran nem veszik komolyan ezt a tényt, pedig Jézus szavai elég világosak. Ha elfogadjuk mindazt, amit más dolgokról mond nekünk, nem kellene ezt is elfogadni? Én elfogadtam. Ő bár lenne elég hitem, hogy az elfogadást gyakorlattá tegyem!

Valamikor szünetben várunk az új baba érkezését, de eddig nem jelentkezett. John nyilván nagyon hosszúnak találta a várakozást.

- Mit gondolsz, tényleg megérkezik a baba valamikor? – kérdeztem tőle egy napon.

- Igen felelte komolyan-, olyan nagy pocakod lett, biztos van benne valami!

Az iskolai szünet második hetének végén úgy éreztem, talán segítene, ha én is részt vennék, néhány kiránduláson. Hosszú sétákat tettünk a Temze partján. Egy hűvös napon John Teddy mackót tolt a kocsijában, csak gyakorlásképpen. Emlékszem egy melegebb délutánra, amit nagyon kellemesen töltöttünk. Kis kavicsos partszakaszra bukkantunk egészen véletlenül. Más emlék is elevenen él bennem, amikor körbejártunk egy szigetet, vadvirágokban és füveket gyűjtöttünk, amit azután otthon Johnnal lepréseltünk, s ágakat, homokot téve hozzá, kollázs-képet készítettünk. Mintha ma lenne, úgy látom annak a meleg, tavaszi délutánnak a gyönyörűségét. Ez volt az első alkalom, amikor teljesen elfelejtettem, hogy Jonathan leukémiás. Ismét a rendkívül szerencsés boldog család voltunk, örültünk, hogy „hárman” vagyunk, és várakozással tekintettünk a negyedik elé.

Egy este Eddie-nek fontos megbeszélésre kellett mennie. John-t ágyba tettem, és visszamentem a konyhába, leültem levelet írni, közben nagy lábas habos pudingot kevertem, John kedvenc édességét. Éppen abban a pillanatban, amikor a keveréket bele akartam önteni egy nagy tálba hűlni, Eddie kinyitotta az ajtót és ezt suttozta: - Igazgató lettem!

Visszaejtettem a lábast a tűzhelyre, és gratulációképpen átöleltem. A baba bármikor megérkezhet! Tulajdonképpen már rég meg kellett volna születnie. Valami megmozdult az Oldham családban! John még mindig kislányt akart. – Fiú már van – állapította meg. – Most leány következik! – Néhány nap múlva teljesült a vágy Kathryn megérkezésével! Egészséges, pufók, nagyon békés, elégedett kislány volt. Míg a gyermek megszületésére vártam, Eddie elvitte John-t, hogy elhozzák az új kerékpárt, amit megrendeltünk neki, így kettős öröme lett azon a napon. Nem tudom, melyik tette boldogabbá, a kerékpár mindenesetre nagy büszkeséggel és örömmel töltötte el, amit abból a levélből tudtam meg, amit apának diktált, hogy beküldje a kórházba:

Kedves Anya!

Kaptam egy nagy biciklit, éppen befért a kocsiba. Most fényesítem. Sárga, kék, ezüst és fehér.

Van rajta fék. Ezen nincs csengő, így a kicsit fogjuk rátenni.

Amikor kijöttünk az üzletből felültem rá. A kocsihoz közeledve leszálltam, hogy apa betehesse a kocsiba.

Nagymama kertjébe fogok menni, és ott fogok biciklizni. Már gyakoroltam kinn a járdán.

Biztosan szép fényes lesz, mire befejezem.

Kíváncsi vagyok mikor jön a baba. Akarok venni neki egy macit és egy csörgőt.

Szeretettel John

A szülészetén nagyon megértő volt a személyzet. John bármikor meglátogatható.

- Akármit akar a kisfiával kapcsolatban, csak szóljon, Oldhamné asszony! Bizonyára arra gondoltak – amitől én sohasem féltem -, hogy együtt töltött időnk korlátozva van, és minden perc értékes.

- Drága Uram, add, hogy a kicsi nagy áldás legyen Johnnak, és ő is a kisbabának! – Ez volt imádságom az utolsó néhány hónapban, és most láttam beteljesedni.

Végre megszületett a baba, és mikor hazamentünk, John azonnal a szívébe zárta. Semmilyen munka nem volt túlságosan hétköznapi vagy szolgálai, ha Kathrynról volt szó. Ha véletlenül az ötórai első szoptatás után ébredt fel, keserű csalódást érzett. Fürdetéskor vizet locsolt húga kemény kis hasára, és gyengéd bátorító szavakat mormolt a picinek, aki élete középpontja lett. A látogatókat büszkén odavezette a gyerekkocsihoz, és közölte velük:

- Nagyon jó gyerek.

Valóban meghallgatott imádság volt, hogy Isten nekünk ezt az angyali természetű csecsemőt, mikor olyan nagy szükségben voltunk. Nagyon jól viselkedett, a szó szoros értelmében egyáltalán semmi gondot nem jelentett, hogy kisbaba van a házban. A tiszta öröm és szeretet forrása volt. Emlékszem egy napos délutánra, John és Eddie kint mosták a kocsit. John aranybarna anorákjában csapkodta a habos vizet a szivaccsal mindenfelé, közben magát is jól összelocsolta. Néhány gyerek odagyűlt csevegni.

- Hogy hívják kis testvéredet, John? – kérdezte az egyik. – Kathryn – felelte, angyali nyugalommal folytatva a megkezdett munkát. Bizonyára nagy fontosságot kölcsönöz az embernek, ha kis testvére van!

- Mennyi idős a húgod, John? –érdeklődött egy másik.

- Hm... - sóhajtott értelmes képet vágva, s egy pillanatig erősen gondolkodott. Aztán: - nem tudom. Megyek és megkérdezem anyát.

Kathryn mindig teljesen elégedett volt, John karjában. Egyes embereknek megvan az a képességük, hogy természetes módon tartsanak egy kisbabát, másoknak nincs. John tökéletesen értett hozzá.

- Azt hiszem, szereti, ha a nagy testvére erős karját érzi maga körül - mondta.

Ránéztem a vékony, sápadt, tűszúrásos végtagokra, és azt mormoltam:

- Igen, biztos vagyok benne.

Fizikailag gyenge lehetett a karja, de erős volt a szeretetben, és Kathryn biztonságban érezte magát.

6.

Mint juh a mézárszékre

Megkezdődött az előkészítés a Hammersmith kórház sugárkezelési osztályán. Megmagyaráztam Johnnak, hogy ma egy másik kórházba megyünk. Itt az orvosok nem adnak injekciót, hanem fényképeket készítenek. Nagyon-nagyon csendesesen kell feküdni, de egyáltalán nem fog fájni. Először ellenkezett, de hamarosan hozzászokott a gondolathoz, különösen, amikor meghallotta, hogy apa ebédidőben hazajön, elvisz bennünket, és hazafelé jövet valahol a Temze partján a szabadban fogunk uzsonnázni.

Megpillantottuk a félelmetes épületet. Óriásinak, zordonnak látszott. Egyetlen kedvező tulajdonsága John szempontjából az volt, hogy vasúti vágány mellett állt.

És mi az ott a hídnál?

Nappal is ég a lámpa! –nevetett. – Micsoda árampocsékolás!

Áthajtottunk a régi és új épületek, raktárak zürzavarán, míg elértünk a nagyfeszültségű egységet. Az asszisztensnő bevezetett minket egy zsúfolt, négyzet alakú várószobába: sötét szőnyeg,

fekete székek tökéletes szimmetriával elhelyezve a fal körül, a hangszóróból zene szűrődött ki, itt-ott elrongyolódott újságok. Eddie ölébe vette Johnt, és tekintetünk találkozott. Nos, nem készültünk fel ilyen látványra. Nem volt ott más gyerek. Többnyire korosabb emberek ültek a helységben, szemmel láthatóan a rák különböző stádiumában. Idős férfiak csíkos hálóköntösben, üresen és lemondóan meredtek a padlóra. Néhány középkorú és fiatalabb ember a párjával jött. Megpróbáltam kitalálni, melyik a beteg és melyik a vigasztaló. Míg nem szólították a nevet, lehetetlen volt megállapítani. A kétségbeesés és tehetetlenség mindkét szempárból teljesen egyformán sugárzott. Akik hozzánk közel ültek, kissé értetlenül néztek ránk. Mit keresünk mi itt, mindketten jó egészségben, és vidáman csevegtünk a gyerekekkel?

A kisfiú következik: Jonathan Oldham fiatalúr – szólított az asszisztensnő, és a szemek azonnal felénk fordultak, megértően, szánakozva. Az a szép, rózsaszín arcú, dús barna hajú kisgyerek, látszik, hogy nemrég sült barnára a tengerparton, most apja térdén ugrál, játszik és könyveket nézeget, hogy elüsse az időt, kiszalad a kocsihoz, meg vissza, mikor már unja a várakozást – ő is, e az ártatlan gyermek, szinte még kisdéd, a félelmetes betegség áldozata lett. Vajon enyhítette – e a szomorúságukat? – tűnődtem, míg beléptünk az ajtón. – várjanak egy pillanatig – állta el valaki az utat -, ez nem gyermeknek való látvány. Bent mosolygó nővér fogadta Johnt egy óriási kék macival. Még sohasem látott ekkorát, és nagyot csodálkozott rajta. Szinte készségesen megfogta a medve kezét, és ment vele a folyosón. Jó gondolatnak találta, hogy leüljön a medve mellé a heverőre. Ha ezzel bátorítja a nagy kék macit, akkor szinte hajlandó még le is feküdni. Ennél a pontnál a játéknak vége volt, és megkezdődött a kezelés.

Nem terhes, ugye? Kérdezte a radiológus.

Nem, most nemrég szültem-feleltem.

Rendben van, különben ki kellett volna küldenem az ajtó elé.

A heverőt, amin John feküdt, felemelték olyan magasságba, mint az állam. Még mindig foghattam a kezét, a másikkal a kék medvéd szorította. A berendezés meghaladja leíró képességemet. John megrémült.

- Csendesen légy, mint egy kiséger – mondták neki állandóan.

- Ha akarna, sem tudna megmozdulni – szerettem volna mondani.

Itt meg kell jegyezni, hogy úgy látszott, mind az asszisztens, mind az orvos valóban értenek a gyermekekhez. Különös volt, hiszen nagyjából felnőttekkel foglalkoztak. Ilyen körülmények között talán az idősebb emberek is hasonlítani kezdenek a gyermekekhez félelmükben és kiszolgáltatottságukban. Mindenesetre ezt a kis beteget rávették, hogy tökéletesen együttműködjön velük.

Különféle vonalakat rajzoltak John halántékára és nem lármázott. Vezetékeket rögzítettek az arcához ragtapasszal. Akik ezt végezték, pontosan megmagyarázták neki először a kezén. Időnként fény villant, és azt mondták, hogy csodálatosan jó volt. Néhány röntgenfelvételt készítettek, mielőtt az összes vonalat meghúzták. Ez volt az úgynevezett tervezés a sugárkezeléshez. A legrosszabb néhány perc az volt, amikor mindannyiunknak el kellett vonulnunk az ernyő mögé, és John egyedül maradt. Mi láthattuk őt ablakon keresztül, de ő nem látott minket. Elkezdett csendesen sími, és belül én is sírtam. – Ó Uram, mennyi szenvedést kell még végignéznünk?

- Bátorítsák – súgta a radiológus. – Beszéljenek hozzá hangosan és vidáman.

Hangosan és vidáman?

- Ó Uram, segíts neki – suttogtam -, és segíts nekem!

Nincs semmi baj John, anya és apa itt van, és segítenek elkészíteni a fényképet. Mi nem maradhattunk a szobában, mert útban lettünk volna, és elrontottuk volna a képet. Csak légy jó fiú,

és egy perc múlva minden kész. Emlékszel, az uzsonna ott van a kocsiban! És tudod, hogy valami meglepetés is vár rád! Csak még egy kis türelem, és mindjárt meglátod!

Megkönnyebbült sóhaj, és a következő röntgenfelvétel sikeresen elkészült. Nem emlékszem, hányszor kellett bebújnunk a szörnyű ernyő mögé. Úgy szerettem volna azt mondani: - Nem állhatok ott mellette? Ő megkapja az egész sugáradagot, mit számít, ha én is megkapom? – De tudtam, hogy hiábavaló az igyekezetem. Csupán annyit tehettem, hogy a közelben álltam, néztem, és megpróbáltam vidáman beszélni. Ott a kórházban, John betegségének feltűnése óta először kiáltottam fel valóban lázadó gyötrellemmel. – Ó Istenem, Johnnak kell ezt átélnie? Nem lehetne valami szívósabb kislegénynek, aki jobban kibírná? Éppen Johnnak kell ezt átélnie? – Ránéztem, amint ott feküdt felemelve, kiterítve az asztalon, mint valami áldozat. – Ó Istenem, Johnnak kell ezt átélnie?

Eddig azt gondoltam, hogy a gonosz egész munkáját értem. Hiszen az emberek szabad akarata van, és ha úgy határoz, hogy rossz úton indul el, akkor számítania kell a szenvedésre, nem hibáztathatja érte Istent, de egy ártatlan kisgyerek! – Atyám, nem léphettél volna közbe, hogy ezt megakadályozd? – kiáltottam a szívem mélyén.

Kétségbeesésemben semmilyen választ nem hallottam, de az érzések egyébként is futólagosak voltak hamarosan eltűntek. Hetekkel később, teljes csendben hallottam meg a választ: Igen Johnnak átélnie. Ó, de megkönnyebbültünk, mikor John leemeltük arról az asztalról!

Megmutatták neki a röntgenfelvételeket. - Nézd csak, még a fogaidat is láthatod - jegyezte meg az asszisztens. Johnt nem érdekelte. Kapott egy csomó kihegyezett új színes ceruzát, és egy tekercs sárga rajzlapot. Erre nem számított, és halvány öröm suhant át merev kis arcán. Egy csokoládét is szívesen elfogadott. Aztán indultunk a kocsihoz.

Ez alatt a három nehéz hét alatt minden úton az volt a legkedvesebb pillanat, amikor John kinyitotta a hátsó ülésen várakozó meglepetés-dobozt. Ezen az első alkalmon dob volt benne – nem olyan bádoghangú, a süteményes-doboz féle, hanem igazi puha pergő dob. John azonnal verni kezdte, és egész hazáig énekelt hozzá. Pillanatnyilag teljesen megfeledezett vészjósó fekete, vörös és kék csíkokról a halántékán. Csodáltuk a vidámságát, hogy olyan sok mindenen ment át a kórházban, mégis így jött ki! Fájt a szívem rá gondolva, hogy mi történt vele az imént, kifestették, mint egy vörös indiánt, de ugyanakkor örültem és hálát adtam az Úrnak, hogy újra meghallgatta imádságunkat, és sok erőt adott Johnnak!

A következő néhány nap csendesen, nyugodtan telt el otthon. Szerda délután elhatároztam, hogy elmegyek a fiatalasszonyok alkalmára, Johnt és Kathrynt nagymamával hagyom. Nem voltam köztük John betegsége óta. Fiam mellett volt a helyem. Ezen az alkalmon főleg azért akartam részt venni, hogy személyesen is megkérjem őket, imádkozzanak Johnért a következő három hét alatt. Jó volt újra találkozni a barátnőimmel.

Éppen olyan fiatalasszony mellé kerültem, aki nem sokkal ezelőtt veszítette el négy hónapos gyermekét. Mindenkinek megköszönte az imádságot, és elmondta, hogy Isten milyen valóságos lett a számára. Nyugodt, derűs és mosolygó arcát látva eltűnődtem. Nem kételkedtem őszinteségében – hiszen éppen mellette ültem-, éreztem, hogy teljes meggyőződéssel beszél, és nehéz lélegzése elárulta, hogy a vallomás értékes szívből jövő. Mégis furcsa volt mikor az áldott alvásról beszélt! Képes volt aludni, mikor az elképzelhető legrosszabb megtörtént? Elnémultam. Ez a testvér nyilván toronymagasan fölöttem állt. Fájdalmasan tudatosította bennem mennyit kell még fejlődnöm keresztény életemben.

Jóleső érzés volt utána többekkel beszélni és kicserélni tapasztalatainkat, míg –aznap délután másodszor – olyat nem hallottam, ami ismét megrázott. Beszélgetést kezdtem az egyik barátnőmmel, és megvallottam neki, hogy mikor a Hammersmith kórházban láttam John előkészítését a kezelésre, felszakadt belőlem az első „miért”?

- Ó ne kezdj miérteket kérdezni – vágott közbe gyorsan, sürgetve. – Ha egyszer elkezded, a miérteket soha nem fogod abbahagyni!

- Tudom, de én egész hitemet kétségbe vonom – folytattam, anélkül, hogy zavarba jöttem volna -, vagyis azt kutatom, hogy miért, miért olyan borzasztó John halálára gondolni, ha biztos vagyok benne, hogy a menny olyan csodálatos? Hiszen az Úrral lenni jobb lesz ugye?

- Igen, sokkal – sokkal jobb – felelte.

Szünet következett, majd megkérdezte: - Eljutottál – e odáig, hogy el tudd fogadni: John ugyanúgy az Úré, mint a tied?

Elhallgattam, bár később – végiggondolva a kérdést – úgy éreztem, igennel felelhettem volna. Rájöttem már, hogy John inkább az Úré, mint az enyém. Mi haszna lenne, hogy magamnak akarjam, megtartani? Hiszen nem áll hatalmamban, hogy segítek rajta. Segíteni csak az Úr tud. Ábrahám már ott állt annál a pontnál, hogy feláldozza a fiát – folytatta barátnőm -, amikor Isten közbelépett és visszaadta a gyermeket. Ábrahám nem is számított erre! Isten olyan kegyelmes. Újra elcsendesedtem. Ábrahám? Hány hitben és Istennel való járásban töltött év állt mögötte mikor ez az eset történt! Mindenesetre ez a jelenet mindig megbotránkoztatott. Nem várt Isten kicsit túl sokat Ábrahámtól?

Szólj ha eljutsz ideig – folytatta a hang állhatatosan -, és akkor majd együtt imádkozunk.

Megdöbbsentem és zavarodottságomban meg sem szólaltam. Kifelé egy szót sem – befelé annál többet! Ha én egyszer eljutok azokba a fenséges magasságokba, gondoltam, akkor egyáltalán nem lesz szükségem valakire, aki imádkozik velem! Talán neki volt igaza és én láttam rosszul, de Isten tőlem nem kérte el a gyermekemet – legalábbis eddig nem! Miért, miért várták, hogy olyan szent legyek? Én nem voltam olyan!

A sugárkezelést megelőző este imaórát tartottunk Johnért saját otthonunkban. Ott volt Swann lelkész, a szüleim és néhány kedves barátunk a gyülekezetből. Egyenként az Úr elé hoztuk Jonathant. Több férfi volt, mint nő, és férfiak imáadását olyan megindító hallani. Azelőtt mindig úgy gondoltam, hogy a férfiak büszkébbek, mint a nők, kevésbé hajlandók megalázkodni nyilvánosan és Isten előtt. De ezek a férfiak nem voltak büszkék. Mély átérzéssel kértek békességet, erőt, félelemtől való szabadulást, bátorságot és támaszt a kisgyermek számára, aki az emeleten aludt. Imádkoztunk, hogy legyen hatásos a kezelés, vezessen gyógyulásra. Tudtuk valamennyien, hogy ahhoz beszélünk, Aki bármikor ráteheti kezét Johnra és teljesen felépítheti. - Ha személyesen itt volnál, Úr Jézus –imádkozta az egyik asszony – nem tétováznánk, hanem egyszerűen a karjaidba tennénk a kis Johnt, és Te meggyógyítanád.

Hirtelen átvillant agyamon a gondolat: mi lenne, ha ez ma este megtörténne? Ha az Úr ma este meggyógyítaná? Lenne rá esély, hogy John megmeneküljön a következő hetek gyötrelmeitől? Izzó várakozással, belsőleg remegve elképzelttem, mit tennénk akkor. Meg kellene mondanunk a kórháznak, hogy nincs szükség a kezelésre. Azt gondolnánk, hogy teljesen megőrültünk. Vajon lenne hitünk, hogy mindent visszamondjunk, most a huszonharmadik órában? Ha az Úrnak szándékában van ilyen csodát tenni, bizonyára nem hagy kétséget bennünk a gyógyulás bizonyosságát illetően.

Swann lelkész, Eddie és én végül felmentünk lábujjhegyen John szobájába, hogy ágya mellett imádkozzunk. Békésen és mélyen aludt, haja kócos, arca rózsaszín volt, karjai szétvetve a párnán, lába félig kikandikált a takaró alól. Swann lelkész letérdelt közvetlenül mellette, kezét előbb gyengéden és óvatosan, majd látva, hogy a gyermeket nem zavarja, határozottabban John fejére tette. Eddie-vel csendben mögötte térdeltünk. Az Úr akkor is közöttünk volt azon az estén.

Elérkezett a péntek reggel, ezzel a sugárkezelés beindítása. Eddie szabadságot kért az iskolában, megérkezett édesanyám és édesapám, hogy Kathrynra vigyázzanak. Ott álltak az ajtóban, mosolyogni próbáltak és integetni kis unokájuknak, aki bátran és készségesen lépkedett a kocsi

felé. Ritkán fordult elő, hogy John ellenkezett. Általában nem tévózott, nem húzódozott, hanem elfogadta, amit a nap hozott számára, alázatosan, szelíden. „Mint juh a mészárszékre” (Ézs 53.7) – visszhangzott a szívemben. Minden utazás sikere attól függött, hány vonatot, darut, betonkeverőt és úthengert láttunk menet közben. –Nézd John –kiáltottam lelkesen -, nézd azt az óriási markolót!

Ó a vidám fortélyok, amiket unos-untalan kitaláltunk, a felszíni nyugodtság hogy minden eseményből a legnagyobb szórakozást hozzuk ki, és a helyzet komolyságát a lehető legmélyebbre rejtjük! Biztos vagyok benne, hogy John ezt jobban átlátta és többet megsejtett belőle, mint amennyit mi akkor beismertünk volna, de abban is biztos vagyok, hogy nagyra értékelte igyekezetünket, amellyel minden módon vigasztalni akartuk és ellensúlyozni megpróbáltatásait. Nagyon közel kerültünk egymáshoz összebújva a hátsó ülésen. De közel volt apa is, aki állandóan hátrafelé nézegetett, hogy tréfái kellő fogantatásra találjanak e.

Megérkeztünk a Hammersmith kórházba, és a rideg kőlépcsőn levezettek bennünket az alagsorba. Mentők érkeztek éppen jó néhány beteggel. Követve a nővért a folyosón a váróterembe értünk.

Hogy is jellemezzem? Olyasmi volt, mint valami földalatti udvar. Minden oldalon minden géphez egy-egy aprócska várószoba tartozott és néhány öltöző. Óriási körülkerített gépek voltak, tele billentyűkkel, számlapokkal, gombokkal és lámpákkal. Lépcső vezetett hozzájuk.

Vastag üveglapon minden géptől át lehetett látni a kezelőtermekbe, ahova keskeny, alagútszerű folyosón keresztül jutottunk be. Azok a betegek, akik elég jól érezték magukat, és segítség nélkül tudtak járni, a két oldalterem valamelyikében tartózkodtak. A többiek tolószékben vagy hordágyon várakoztak a középső térségben. A Behthesda tava emlékeztetett az egész – nyomorékok, bénák, tehetetlenek vártak, nem a víz megmozdulására, hanem a napi sugáradagjukra.

Színesbőrű fiatalember feküdt az egyik hordágyon, láthatóan aludt. Magasságából és alkatából ítélve atléta, akár rögbi-játékos is lehetett. És mi lett belőle? – gondoltam szomorúan.

Elképzelhető, milyen érzéssel hoztuk ide gyermekünket. Minden második gondolatom imádság volt.

Leültünk egy szerencsétlen öregemberrel szemben. Ó, gondoltam, csak észre ne vegye John azt a vizeletzacskót! Félelmem nagyon is megalapozott volt, az öreg maga hívta fel rá a figyelmem. –

Te biztosan soha nem kapsz ilyet fiacskám – mondta. Elhatároztam, hogy inkább a folyosón fogunk sétálgatni. Eddie megérdeklődte: - Nincs itt váróhelyiség gyerekek számára? Ha lenne legalább egy hintaló, vagy néhány kép! – Megmondták neki, hogy ezen az osztályon legfeljebb egy-két gyerek fordul meg, tulajdonképpen nincs értelme külön szobát berendezni nekik.

John következett. Eddie segített elhelyezni őt az asztalon, a radiológus a legapróbb részletekig ellenőrizte a beállítást, lámpák gyulladtak és aludtak ki, végül bezáródott az ajtó, vörös fény villant fel, és John egyedül maradt. Mozdulatlanul ültem a széken, aranyszínű anorákját szorongattam, szememet a padlóra szegeztem és kétségbeesetten imádkoztam: - Úr Jézus, légy vele! Nincs egyedül, ha te vele vagy. Vedd körül őt jelenléted békességével és vigasztalásával! A te dicsőséged és erőd győzzön le mindent!

A kezelés simán és nyugodtan folyt le, és John egész vidáman jött ki. Hála az Úrnak a meghallgatott imádságokért, gondoltam. Némelyik hároméves gyerek olyan iszonyúan fél, ha egyedül hagyják, hogy minden alkalommal nyugtatót kap kezelés előtt, és befektetik az osztályra. Hazamentük. John új lemezét hallgatta – skót énekeket -, tapsolt, táncolt, és időnként dobját ütögette kedvenc zenéjéhez.

Tizenkét sugárzás volt összesen. A legtöbb viszonylag simán zajlott le. –Milyen jó kisfiú! – csodálkoztak rajta.

Szívünk állandóan fájt Johnért, valahányszor útra keltünk a reggeli csúcsforgalomban, mikor a többi gyerek vidáman iskolába indult, vagy játszani a júniusi napfényben. A kezelés összességében rendkívüli megterhelést, jelentett számára. Már az nagyon megerőltető volt, hogy teljesen mozdulatlanul kellett feküdnie a sugárkezelés alatt. Néhányszor karomba vittem ki a zokogó gyermeket. Ez bámulatos hatást tett a tolószékben ülőkre. Egyébként üres tekintetük egyszerre szánalommal telt meg. Együtt érző szavakat mormoltak, és egy öreg néni kérlelte: - Ne sírj, drágám, majd megszokod. A végén már mindenki ismerte és megszerette John-t. A felvevő asszisztens letelefonált: - Jonathan megérkezett! –Hallottuk a választ: - Küldjétek le azonnal. –És előrevették, sokkal hamarabb megkapta a kezelést, mint ahogy sorra került volna. A radiológusok nagyon kedvesek voltak, hamar összebarátkozott velük. Az utolsó látogatás befejeztével az egyik szomorkásan nézett a távolodó, most már kopasz kis alak után és azt mormolta: A legjobbakat, John!

7.

A gyógyszer ura

Hazafelé mindig útba kellett ejtenünk a Hammersmith függőhidat. A nap fénypontja volt John számára, amikor átmentünk rajta. Megfigyelte, az apály állását és megszámolta a csónakokat. Utána jobbra fordultunk és követtük a Temzét a Barnesig. Ezen az úton volt egy vasgerendás vasúti híd is, és Johnnak mindig gyönyörűséget jelentett, ha csattogó személyvonatot vagy teherkocsikat látott rajta végigzavartolni.

Egyszer a Mortlake sörgyárban lévő tűz miatt elképesztő forgalmi dugóba keveredtünk. Aznap Barry bácsi volt a sofőrünk, és egymással versenyezve próbáltuk az izzadt, fáradt és nagyon éhes kisfiút szórakoztatni. Mindennek betetőzésére, délre az Ashford kórházba kellett lennünk, hogy John megkapja a lumbál-infúziót, amit altatás közben adtak, és már majdnem tizenkét óra volt. Ez a szó, hogy kétségbeesés, nem fejezi ki eléggé, mit éreztünk.

John hat ilyen gerinc-injekciót kapott a sugárkezelés ideje alatt. Ugyanakkor a rendes gyógyszereit továbbra is kapta. Hogy egyáltalán túljutottunk azon a három héten, az bizonyoságot tesz szeretteink és barátaink hűségéről, akik valóban törődtek velünk és imádkoztak értünk. John bátran, vidáman, lázadás nélkül fogadta sorsát. A kezelés vége felé pontosan tudta, hányszor kell még a Hammersmithbe mennie, és mennyi van még hátra a rettegett „álmos injekcióból”.

Újra meg kell jegyeznem, hogy bátorsága leírhatatlan, jobban mondva Istentől kapott volt. – Ma egy kicsit tovább leszek, nagymama – jegyezte meg elmenőben-, álmos injekció van. Ha Kathryn felkel, mondd meg neki, hogy a bátyja később jön haza.

Ahogy telt az idő, és mi sorsunkba beletörődve ballagtunk egymás kezét fogva nap nap után a kórház folyosóján, bensőleg én is teljesen betegnek éreztem magam. Mindent végig kellett nézmem, ki kellett bírnom, egyszerűen azért, mert nem volt más lehetőség. De amit John átélt, az mégis sokkal rosszabb volt. Az emberek sokszor mondták nekem: - Téged sajnálunk.

Ó nem – kiáltottam szívem mélyéből -, nekem nem kell éreznem a tüszúrás fájdalmát, nem kell hordágyra feküdnöm, hogy komor, zöldbe öltözött álarcos alakok végigtoljanak a folyosókon a félelmetes műtőbe. Nem kell küszködnöm azzal a maszkkal, amit szorosan az arcom elé tartanak. Amit én teszek, mindössze annyi, hogy ülök, és várok. Mi ez John szenvedéséhez képest? Minden kezelésnél várt már a kis ágy, végén fehér, frissen mosott műtősruhácska csinosan összehajtva. Levetköztettem Johnt, ruháját betettem a szekrénybe, átöleltem és olvastam neki, míg a műtőre és a hordágyra vártunk. Hatszor, hat hosszú úton mentem mellette, fogtam a kezét, miközben a műtőbe vitték, „John orvosának másik szobájába” – ahogy neveztük. De legalább a dr. nő barátságos mosolya ismerős volt.

Egy napon úgy tűnt John jobban fél mint máskor. Odaértünk a nagy fekete csapóajtóhoz, és biztatóan szoltam: - Viszontlátásra hamarosan, John Isten áldjon drágám.

Mikor megfordultam, hogy elmenjek, teljesen váratlanul ért remegő de bátor, drága kicsi hangja: - Isten áldjon anya.

Egy másik reggel minden elromlott, ami csak elromolhatott. John erei különösen kicsinek bizonyultak. – Van ebben egyáltalán keringés? – hallottam az orvos hangját. Azon az egy napon John cseppinfúziót kapott, és még az is ki-kihagyott. Két nővért rendeltek mellé, hogy vigyázzanak, meg ne álljon a csepegés a műtőbe menet. Az ajtók bezáródtak, s én attól tartottam, hogy a rémület úrrá lesz rajtam. Ehelyett teljes nyugalom áradt el bennem, és a várva várt szelíd csendes hang eszembe jutatta: - Én a Mindenható Isten vagyok (1Móz 17,1). – Igen, Új Guineában szolgáló misszionárius barátnóm már előre figyelmeztetett: - Lesznek idők amikor nehezen fogadod el, de próbáld megőrizni emlékezetedben, hogy Isten mindig kezében tartja a dolgokat. Igen, Isten most is a kezében tartotta és minden jól ment végbe.

Csütörtökön volt, a negyedik gerinc-infúzió napja. Déli 12-re rendeltek bennünket, és mivel nem kellett a Hammersmithbe menni, volt jó néhány feszültséggel teli óránk, amit valahogy ki kellett bírunk. A legfontosabb dolog volt, hogy John figyelmét lekössük, és ne vegye észre növekvő éhségét. Semmit sem ihatott és ehetett az altatást megelőző 5 óra alatt. Elhatároztuk, hogy tavaszi nagytakarítást csinálunk a hálósobájában, a könyvespolcokon és játékdobozokban. Kathryn a babakocsiban aludt, így bezárkóztunk és elkezdtük a nagy válogatást. Egyes könyvek a szemétkosárba kerültek, mások, amelyek már túl kisbabások voltak egy dobozba és majd a padlásra. A munka kellős közepén John megállt és feltartott egy kicsiny könyvet, aminek a címe ez volt: Isten teremtette a világot. Tisztelettel helyezte a legjobb könyvek csoportjába, miközben jelentőségteljesen és szégyenkezés nélkül kijelentette: - Ezt semmi esetre sem dobom ki, mert szeretem Istent.

Repesett –e már anya szíve örömeiben úgy, hallva gyermeke hitvallását, mint az enyém akkor? – Atyám kiáltottam fel csendes örvendezéssel-, hallottad ezt? Ez a kisfiú szeret téged!

Az utolsó csütörtöki kezelés napján szintén feszül várakozás problémájával küszködtünk. Az időt azzal akartuk kitölteni, hogy válaszolunk új-zélandi barátja levelére, ami nagyon felvidította. Miután befejeztük, még mindig volt két óránk. John iszonyú éhes volt, de megértette, hogy nem ehet, és nem lármázott miatta. Ami ennél is rosszabb, rendkívül szomjas volt, és vízért kezdett könyörögni.

- Anya feltétlen innom kell egy korty vizet – kiáltott a padlón fekve. – Erőre van szükségem! Hogyan lesz erőm, ha nem ihatok vizet?

Mit érez egy anya, ha gyermekétől meg kell, tagadjon egy korty vizet? Megérkezett nagymama, és megpróbáltuk együttes erővel lecsendesíteni, de hiába. Csengette, és én futottam ajtót nyitni. Bármikor bajban voltunk, mindig csengettek, és vagy Maureen néni érkezett, vagy Swann lelkész. Most az előbbi jött, hogy kocsijával rendelkezésünkre álljon. Kahtrynt bebugyolálva betettük a mózeskosarába, és mindnyájan elindultunk, hogy a hátralévő időt, nagymama házában, kertjében töltsük.

Később, mikor a kórházba értünk, még rosszabb lett a helyzet. A gyerekeknek éppen akkor szolgálták fel az ebédet, az addigra teljesen kiéhezett fiacskánk szeme láttára. Maureen odaállt közé és a szomszéd ágyban fekvő kislány közé, de a vagdalt hús és a burgonya illata betöltötte az egész osztályt. Néha ezek a kis dolgok éppolyan szívszaggatóak voltak, mint a legnagyobb akadályok. Az utolsó csapás még ezután következett.

John leginkább émelyítő szagú altató maszktól félt, amit viszonylag rövid idő alatt már olyan sokszor tettek az arcára. Együtt érző fiatal orvosa ezen a napon elégedetten jelentette ki, hogy a másik módszerben állapotok meg. Az altató főorvos beleegyezett, hogy egy eret nyissanak fel helyette. Ezt úgy is meg kellett tenni John rendes kezelése céljából, s az eljárás mindennapi dolognak számított. Az undorító gáz belélegzésétől való megszabadulás gondolata nagy vigasztalást jelentett Johnnak. A rendelkezés azonban valahol útközben megakadt, és a szegény orvos minden igyekezete semmivé lett. A bátor kis John hadakozott, ellenállt, mert az ő mamája megmondta, hogy ma nem kell azt a szörnyű maszkot felvennie. Szegény kis csöppség! Miben reménykedett vajon? Az első, amit a visszatérő nővértől hallottam, komoly vád volt: - A mama tekintélye bajban van!

Elmondta, mi történt. Olyan volt, mintha kést döftek volna a szívembe. –John elhiszi, amit mondok – jelentettem ki csendesen és tehetetlenül-, ha bennem nem bízhat, ugyan kiben? Hogy örültem mikor John-t visszahozták az ágyra! Melegen betakartam, mellé ültem és vártam, mikor nyitja ki a szemét. Az áldott megkönnyebbülést, ami egész lényemen eláradt, bizonyára minden anya, minden apa megérti. John drága, kipirult arcán is megkönnyebbülés látszott, amint csendesen mosolygott, és tudomásul vette, hogy újabb küzdelem és győzelem van mögötte. Kölcsonös volt az örömünk, hogy mindenen túlestünk. Igen, ilyen közös élménye, - hároméves gyermekemmel. Bár John sokkal érettebbnek látszott.

Az altatásból való ébredés kellemetlenségeit megpróbáltuk elmókázni. Fokozatokat vezettünk be, amiken nevetni lehetett. Első fokozat: John párnát kaphatott, második: ivott egy kis vizet, harmadik: felült és játszott azzal, amit a meglepetés dobozban aznap talált, most éppen egy fényes szájharmonikát a nagymamától. –Erre nagyon kellett vigyáznunk – mondta, miközben szeme tágra nyílt az örömtől. –Milyen pompás! – És a negyedik fokozat az volt, mikor John elég erősnek érezte magát ahhoz, hogy felöltözzön, odamenjen a nővérhez, és bejelentse, hogy indulunk haza.

Csodálatos, ez alatt az időszak alatt John mindig vidáman ment ki a kórházból. Nem számított, mennyi kellemetlenség vagy gyötrelme érte azon a napon. Amikor hazamentünk, szó sem volt róla, hogy ágyba menjen és kialudja az altató hatását. Ragaszkodott hozzá, hogy a nap utolsó néhány óráját velünk töltsi. Emlékszem egy napos, meleg délutánra, amikor kinn uzsonnáztunk a kertben.

Másik alkalommal mindnyájan felmentünk John szobájába, és válogattunk a játékok között, mikor beállított Swann lelkész. Csatlakozott hozzánk és meghitt, boldog délutánt töltöttünk együtt. Felvittem Kathryn-t is, hogy megettessem. John örült, meg akarta mutatni Swann lelkésznek, hogyan cumiztatja a kicsit. Felugrott az ágyra, kihúzgált néhány párnát, elhelyezte a sarokban a fal mellett, aztán lehuppant és nyújtotta a karját, hogy átvegye az „én babámat”. A kis Kathryn, bátyja biztonságos karjába elfészkelődve csak úgy nyelte a tejet. John olyan

szakszerűen tartotta az üveget, hogy egyetlen légbuborék sem jutott a cumiba. A gondoskodó szeretet tökéletes képe volt, több mint megható, hiszen John aznap bátran kiállt egy sugárkezelést és altatást, a két kórházba való fárasztó utazással együtt. Megindult szívvel néztük, mint mindig, valahányszor gyengéden lehajolt, hogy megcsókolja a karjába tartott csöppség meleg homlokát. Visszatekintve erre a próbákkal teli időre, csak két délutánról tudok, ami elviselhetetlennek tűnt. Szívesen kihagynám, és engedném, hogy az emléke elhalványuljon, hiszen az Úr hordozó kegyelméhez képest olyan csekélységnek látszik, de az egyik ilyen esetnek nagy jelentősége volt az elkövetkezendő események szempontjából.

Az első sugáradag után történ, tulajdonképpen vidám játék közben, hogy Johnnak megfájdult a feje. A fájdalom 5-10 perces időközönként, hányás kíséretében jelentkezett és egyre erősödött, míg John már szó szerint ordított: - A fejem, a fejem! – Kezemet a homlokára tettem, és megpróbáltam lecsendesíteni. Kis szünet, és az egész elkezdődött előlről. Édesanyám átvette a gyermeket fél órára, én pedig zokogásba törtem ki a földszinten. Mielőtt az orvos odaérhetett volna. Eddie hazajött. Éppen vártuk, hogy visszatér a fájdalom, férjem John mellé térdelt, kezét a fejére tette, és teljes szívből könyörgött nyugodt alvásért, békességért. A fejgörcs erre enyhébb formában jelentkezett, aztán fiacskánk kimerült sóhajjal mély álomba merült.

A második „sötét” időszakot az a szörnyűség vezette be, hogy John, a sugárkezelés mellékhatásaként elvesztette haját. Egy vasárnap kezdődött. A szabadban a Temze mellett töltöttük a délutánt, hogy kihasználjuk a kezelésmentes hétvégét. Ott is ettünk, mégpedig az autóban, egy hatalmas vihar kellős közepén. A kicsi a mózeskosárban aludt, az esővíz kezdett beszivárogni a kocsí résein, és a félelmetes sötét folyó parttalanul széjjel áradt a felhőszakadásban, már-már kiöntéssel fenyegetve. John az ölembe ült, és sonkás szendvicset evett. Örültünk neki, hogy egészséges humorérzékkel felfedezte a helyzet tréfás oldalát, és remekül szórakozott.

Egyedül az zavarta, hogy állandóan szedegettük róla a hajszalakat, amik a vállára, szemére, szájára hullottak. Egész marékra valót vettem le a hátáról, és az ülés alá dobtam. Már korábban megpróbáltuk őt felkészíteni erre. Utaltunk rá, hogy látta kis barátját kopaszon, tudta, hogy a csecsemők haja gyakran kihull, és eddig elfogadta ezt, mint minden mást. Igyekeztünk magunkra is felkészíteni. Most, szemtől-szembe a szörnyű valósággal, a könnyeimet nyeltem, és rémült tekintetem férjemét kereste. Ahogy aznap este John megfürösztöttük, a barna haj elúszott, aludt, mikor a maradékot összeszedtük a párnájáról, reggel pedig megcsókoltuk a kedves, gyorsan kopaszodó fejcskét és megmondtuk, mennyire szeretjük őt. Amikor a nagymama és a nagypapa megérkezett, John fűrészelve nézett rájuk, hogy lássa a hatást. Mintha azt kérdezte volna: - Nagymama, még most is úgy gondolod, hogy szép vagyok?

A parókának addigra meg kellett volna érkeznie. Hónapokkal azelőtt levették a méreteket, és John készségesen, szinte lelkesedéssel várta az új haját, melyhez nem lesz szükség az utálatos samponra minden héten. Bárcsak időben érkezett volna! Bizalma ismét szomorú hajótörést szenvedett.

- Úgy gondolom, túl nagy gondot fordítanak rá, azért késik ilyen soká – bátorítottam.

- remélem jó lesz, ha ennyi ideig csinálják!- felelte.

Amikor a haja teljesen kihullott, nagyon hamar megszoktuk kopasz fejét halántéka mellett a néhány pihével. Olyan hatást keltett, különösen napszemüveggel, mint azok a fiatal amerikaiak, akiknek ritka, szőke kefehaja alig látható. Míg a fele haja megvolt, de gyéren, idétlenül, összekuszálva csüngött, szálnalmas látványt nyújtott. Ezen a hétfőn, de csak erre az egyetlen napra, még arcocskájának szépsége is eltűnt, annyira elcsúfította ez a szembetűnő fél kopaszság. A második kibírhatatlannak tűnő délután ez alatt az idő alatt a kórházban éltem át. John délelőtt sugárkezelést, délután gerinc-infúziót kapott. Apámmal ültünk az ágya mellett, és vártuk, hogy

beszélgetni, játszani kezd az altatás után. A mókás fokozatok sorában most nem jutott el eddig, csak néhány óra szörnyű szenvedés után, amihez fogható alig volt idáig. Egész délután tehetetlenül néztem gyermekem vergődését a fájdalom és szörnyű hányás között. Hogy az iszonyú jelenet még teljesebb legyen, John korábban szép, sűrű barna hajának maradéka csomókban hullt ki.

Kezelőorvosa éppen lejött az osztályra, hogy megnézzze. –Egész délután hányt – ziháltam -, pedig az altatás eddig soha nem váltott ki nála ilyesmit. Vagy a sugárkezelés okozza?

- Engem nem lep meg – felelte a doktor -, vártam, hogy ez bekövetkezik, ugyanis most új gyógyszer kombinációt kapott, aminek CART a neve. Ez mindenkit borzasztóan meggyötör. Az egész országban felfigyeltek erre a melléktünetre a gyógyszer alkalmazása folyamán.

- Mennyi ideig tart a hányás? –suttogtam.

- Attól függ. Két napig is eltarthat. Gyermekeknél általában azonnal le kell állítani a kezelést, másoknál pár nap után szüntetjük meg.

- Szóval nem adják végig, mind az öt napon át? – érdeklődtem.

- Nos, ez a kúra tulajdonképpen 13 napos – mondta lassan, előre sejtve megdöbbenésemet.

- 13 napos – dadogtam-, nem is tudtam, hogy egy kúra ilyen sokáig eltarthat! Azt reméltük, hogy következő hétvégén John-t a tengerpartra vihetjük.

- Amennyiben nem szűnik a rosszullét, rövidesen abbahagyjuk nála ezt a gyógykezelést, de eddig feltűnően mentes volt minden mellékhatástól, és olyan jól reagált a gyógyszerekre, hogy ha lehetséges, folytatni szeretnénk. Még egy kísérletet teszünk. Az egyik leghatásosabb gyógyszer, csütörtökön esedékes újra. Majd meglátjuk, akkor mi lesz a következmény.

Csodálatos, úgynevezett véletlen történt a beszélgetés után. Swann lelkész éppen a kórházban volt, egy másik osztályon látogatott valakit. A kórház kapujában összefutott édesapámmal.

Hallva, hogy John még ott fekszik, és nagyon rosszul érzi magát, úgy döntött, hogy nem hazafelé menet jön be hozzánk, mint általában szokta, hanem odajött, hogy kis barátját biztassa, vigasztalja, amit rendszerint már pusztán jelenlétével is elért. Odahúzott egy széket, és megfogta John kezét. Még sosem láttam ilyen állapotban, úgyhogy leplezetlen fájdalom és megdöbbenés tükröződött a szemében. Egy darabig ültünk az ágy két oldalán, míg John behunyta a szemét néhány percre. Akkor félrevonultunk, és megmagyaráztam a helyzetet. Az orvosok ezzel a gyógyszerrel akarják kezelni John-t, aminek ilyen szörnyű mellékhatása van.

- Mindenkit megkérek, hogy azonnal kezdjenek el imádkozni – mondta a lelkész.

Így kezdett a közösségünk buzgón könyörögni ez alatt a gyógyszerkúra alatt, hogy a Mindenható Isten tartsa kezében a gyógyszert, hogy az Johnnak csak javára legyen, vagyis gyógyítsa meg őt, és vegye el a fájdalmas mellékhatásokat. Kétség nélkül hiszem, hogy az Úr maga hozta Swann lelkészt John ágyához akkor. Ő aztán elmondta az esetet másoknak, és a következő néhány napon számos komoly, szívet megindító imádság hangzott el gyermekünkért.

A szerdai bibliaórán alig akadt, aki ne imádkozott volna Johnért. Csütörtökön beadták a következő injekciót, és ott ültem, várva a következményeket.

Az osztályos nővér, John egyik kedvence, elmenőben odaszólt: - Hányt már? –Megráztam a fejem. Kb. fél órával később újra érdeklődött: - Nem hányt még?

- Nem –jelenttem ki növekvő bizakodással. Végül Eddie is megérkezett, John-t úgy találta, hogy az ágyon ült, teljesen felöltözve, vajás lekváros kenyeret evett, narancslevet ivott és közben állatképeket rakosgatott egy új albumba.

- Nem volt rosszul? – kérdezte ragyogó arccal.

- Nem – közöltem győzelmesen-, tökéletesen jól volt! – Hazamentünk, dicsérve Istent a meghallgatott imádságokért. Ebben az időben, mikor Johnért mondott meghallgatott imádságok egyre speciálisabbak és félreérthetlenebbek lettek, erős meggyőződés vert gyökeret bennem:

Isten hatalmasan közbe fog lépni, megmenti és meggyógyítja Johnt – valójában már most is nagyon határozottan gondjaiba vette-, és minden jóra fordul. Az volt a különös érzésem, hogy ez valami módon összefügg annak a rendkívül erős gyógyszernek, az aspirogennek a használatával, ami a CART-kúrához tartozik, és amiért mindenki imádkozott. Az-az elképzelés forgott a fejemben, hogy ha Johnnak a néhány hét múlva esedékes következő kúra indító dózisa (ami különösen nagy lesz) nem okoz fájdalmat vagy rosszullétet, akkor bizonyosan fogom tudni, hogy minden rendbe jön.

Az tehát rendkívül fontos nap lesz.

88 Mikor fejeződik be a kezelés?

Folytatódott az első CART-kúra, és a legközelebbi adag egy vasárnapon következett. John jól érezte magát, éppen kezdte visszanyerni önbizalmát, amit az elmúlt néhány hét igencsak próbára tett. Reggel templomba akart menni, így délutánra terveztük a kórházi utat. Ez nem jelentett gondot az osztályon, hiszen mindenképpen a felnőtt osztályról kellett áthívni az orvost, mivel munkaszüneti nap volt.

Segíteni akartunk Johnnak, ezért elhatároztuk, hogy ez lesz Kathryn bemutatkozása a gyermekosztályon. Régen vágyott rá, hogy mindenkinek megmutassa kis testvérét. Az ötlet valóban segített. Alig várta, hogy elinduljunk.

Jó, akkor indulunk! – mondtam, mihelyt Kathryn lenyelte az utolsó kortyot. –Menj, válassz neki valami csinos kis ruhát.

John néhány másodperc múlva visszatért egy hófehér műszálas ruhácskával, amin hímzett fehér virág volt.

Ezt adjuk rá! – mondta, és átnyújtotta.

Buzgón fontoskodva, dagadó büszkeséggel lépkedett tolvá Kathrynnal a kórház folyosóján. A többi osztályon már kezdődött a látogatási idő, és az emberek mosolyogva nyitottak utat neki. Még az osztály csapóajtójánál sem tévovázott. Mintha teljesen elfeledkezett volna az injekcióról. A nővér kellően megcsodálta az újonnan érkezettet, és John folytatta a parádét végig az egész osztályon. Csak egyszer állt meg, hogy lejjebb eressze a kocsí tetejét és megmutassa Kathryn egy kis barátjának. Pompás nap volt, igazi ragyogó június, az osztály elcsendesedett, a legtöbb ápolónővér növendéknek megengedték, hogy a kertben tanuljon. Míg az emberekkel beszélgettünk, és ők a kicsinek gügyögtek, úgy tűnt mintha csupán valami társadalmi eseményen lennénk. John elment játszani a homokozóba, nagy kalap védte a fejét és szemét a napsugártól. A sugárkezelés után egész nyáron szükséges volt ez a védelem.

Eltelt fél óra, mire Johnnak eszébe jutott, hogy kezelésre jöttünk. A hőség bekényszerített a játékszobába. További egy óra után a gyerek már kezdett izgatott lenni. A várakozás túl hosszúvá nyúlt. Mikor az orvos végre megérkezett, akkor sem mentek simán a dolgok. Eddie arca egyre keményebb lett, ahogy látta, milyen gyötrelmen megy keresztül gyermeke, és végül kijelentette, hogy „elég volt”. Én körmömet rágva ület a játék szobában, és töprengtem: vajon mi történhetett?

Végre kinyílt az ajtó és mind kijöttek bosszúsan, vörös arccal. Kipukkadtak az erek. Az injekciót az izomba kellett beadni.

Így aztán – enyhén szólva – levert hangulatban távoztunk. A büszkén bevonuló fiút sírva vitte ki ölében az apja. Felém fordulva zokogta:

Nem volt érdemes, anya! Nem hiszem, hogy érdemes volt!

A helyzet súlya alatt meggörnyedve némán indultunk a kocsinhoz.

Van e fájdalom, mely ahhoz fogható, mikor kicsi, félénk gyereket látunk bátran küszködve talpra állni hosszú harc után, csak azért, hogy újra földhöz verjék?

Emlékszem egyik tanítványomra. Nagyon szép gyerek volt, mindössze 8 éves. Tragikus szerencsétlenség következtében megvakult és részleges bénulást szenvedett. Tanítás után néha meglátogattam. Egy napon végtelen bánatban találtam az anyját. Magántanárt fogadott, hogy naponta órákat adjon Ginának. Hogy a gyermek önbizalmát fokozza, új iskolai egyenruhát vásárolt neki, és Gina büszkén viselte az ágyban, miközben az új tanár jövetelét várta. Éppen most kezdte volna visszanyerni önbizalmát. A tanár megérkezett, ránézett és kijelentette: - Ó, vak gyerekekkel nem tudok foglalkozni! Ezt nem közölték velem!

Fájt a szívem mindkettőjükért, hallva ezt a „cserbenhagyási” történetet, a visszanyert önbizalom teljes lerombolását.

Akkor nem sejtettem, hogy egy napon én is úgy járok, mint a szóban forgó anya! Még John ártatlan csevegése is szívfájdalmat okozott napról napra.

- Amikor Kathryn és én felnövünk, akkor két anya és két apa lesz a családban! – jelentette ki egy reggel. Szívemben behelyettesítettem a „ha” szócskát az „amikor” helyébe. Egy különösen hosszú várakozás után a laboratórium elhagyatott folyosóján, ahová vérvizsgálatra mentünk, John így panaszkodott:

- Amikor felnőtt férfi leszek, nem fogom bánni, ha várakozni kell, de most igen.

Amikor vagy ha?

Az osztályon nem palástolták meglepetésüket, hogy John kiállt egy egész kúra CART injekciót.

- Hogy érezte magát? – kérdezte a nővér együtt érzően. Nem volt sem hányás sem fájdalom, sem gyengeség, amiről beszámolhattam volna.

- Jól... (valóban jól volt. Egészsor kirándulást tettünk.)

- CART kúrát kapott...? Orvosunk arcán a megdöbbenés és öröm keveréke látszott.

A hírt örömmel fogadták az együtt érző barátok is, akik látták, hogy imádságaik meghallgatásra találtak.

Nagy áldást jelentett, hogy John jól érzi magát, mert rendkívül fontos nap közeledett. Negyedik születésnapja.

Betegsége kezdetén szóba került a születésnapja. Emlékszem, hogy azokban a kemény téli hónapokban, mikor éppen kijött a kórházból, egyik este az ágyban fekvé próbálta összerakni az esemény mozaikokat, megfejteni a hirtelen bizonytalanná vált jövőt.

- Mikor fejeződik be a kezelés anya? – hallottam az addig még ki nem mondott kérdést. Pontosan tudtam, hogy érti ezt, de mondhatom egy 3 éves gyereknek, hogy a kezelés, ha Isten akarja, két évig fog tartani?

- Ha ennek vége, 9 üres napod lesz- feleltem.

- Igen, de mikor lesz a kezelésnek igazán vége, anya? Mennyi idő múlva?

Nem lehetett kikerülni a dolgot. Szorosabban magamhoz öleltem.

Drágám, nagyon sokáig fog tartani. Biztosak akarnak lenni abban, hogy jobban vagy. Addig tarthat, míg 5 éves leszel.

Az mikor lesz?

Mikor ez a nyár elmúlik és még egy. De lehet, hogy nem lesz olyan hosszú, és sok szabad napod lesz.

Átgondolta.

Most 3 éves vagyok... a következő születésnapomon 4 leszek... ugye? Az utána lévő születésnapomon 5. – Majd hirtelen felkiáltott: - De a születésnapomat nem mulaszthatom el! Akkor nem kaphatok kezelést!

Hangja zokogásba fulladt. Igyekeztem megnyugtatni:

- Természetesen nem mulasztod el a születésnapodat. Gyerekeknek sosem adnak kezelést a születésnapjukon. (ez igaz volt). Mindig gondoskodnak róla, hogy az szabadnap legyen! Szép születésnapod lesz, mint eddig is.

- Legyen gyerekzsúr is, mint tavaly!

Összeszorult a szívem. Gyerekzsúr? Móka, játék, zűrzavar, felfordulás, izgalom? John akkor nagyon sápadt, gyenge volt, fertőzésekkel szemben csökkent az ellenálló képessége, nem épült fel egészen, még nem engedélyezték, hogy szabadon mehessen emberek közé. Gyógyul – e kellő mértékben júliusig? Csendes imát menesztettem segítségért, és valahogy az a meggyőződésem támadt, hogy minden jól fog alakulni. Az Úrban bízva nyugodtan megígérhettem neki a gyermekzsúrt, és meg is tettem. A hónapok elszaladtak. A várva várt idő végre elérkezett.

John felfújta az utolsó léggömböt. – Örülni fognak a gyerekek a vendégségemnek? Mit fog szólni Steward?

Megkötöttem a zsinórt, és az órára pillantottam. Itt az idő, hogy készüljünk. John, pici hiúsággal megkért, hogy emeljem fel a tükörhöz. Örömmel teljesítettem kérését. Mióta elveszítette a haját, ez volt az első alkalom, hogy tükörbe akart nézni. Ma boldognak és magabiztosnak kell érezze magát. Megnézte a tükörképét: hosszú, nyersszínű kordbársony nadrág, kedvenc narancssárga ingje és nyakkendő és nyakkendő-karika és az új paróka, mely éppen megérkezett: dús barna haj, hosszabb fazonú, nagyon hasonlított a sajátjához.

- Ugye milyen szép vagy? Szóltam.

- Hmm... nagyon csinos!

Minden készen volt. John az ablak melletti széken állt, türelmetlenül nézett ki a zuhogó esőbe, és várta a vendégeit.

Mind megérkeztek, még Siggi is, a bábos néni. Átadták az ajándékokat. John pontosan úgy festett, mint akinek az álmai valóra váltak! Körül ültük a tarka bábszínházat, és „Puch úr” megkezdte az előadást. Csomag volt a kezében: újabb ajándék John számára. A boldog kis ember elbűvölve, tágra nyílt szemmel, mosolyogva lépett előre, hogy átvegye. El volt ragadtatva.

Mindenki őt figyelte! John lassan megszokta, hogy elhalmozzák figyelmességgel, hogy vérvétel előtt megölelik, hogy az injekció után kedveskednek neki valamivel, hogy meglepetést kap az altatás után, hosszan játszik apával, ha egyszerre lenyel hat teáskanál rossz ízű orvosságot. De ez valami más volt! Egész nap csupa gyönyörűség! Minden gyerek nagyra értékeli a születésnapját, de ennek sokkal mélyebb jelentősége volt.

Csak hónapokkal John halála után mondta el Siggi, mit jelentett neki ez a nap. Akkor este így szólt férjéhez:

- Ha láttad volna, ha láttad volna annak a gyereknek az arcát! Rám mosolygott. Csak egy picit, de milyen mosoly volt az! Finom fehér porcelánvonások. Szinte angyal volt. Már akkor majdnem az volt.

A vendégség után megjelent a nagymama egy óriási lapos, szögletes csomaggal, barna csomagolópapír borította, és majdnem akkora volt, mint John. Alig tudta megvárni, hogy kibontsuk a papírt, és meglássa a világ legizgalmasabb ajándékát. Óriási doboz műanyag

Meccano volt, a lehető legnagyobb méretű! Igazi csavarkulcs, igazi anyák, igazi csavarok és leírás egy tucat modellhez! John teljesen el volt ragadtatva.

Most a családon volt a sor, hogy asztalhoz üljön, nagymama, nagypapa, kedvenc Dottie nénije, Freda és Yvonne. John olyan boldog volt, olyan felszabadult, olyan vidám. A gyertyákat újra meg kellett gyújtani a megmaradt fél születésnap tortán. Elkezdtek énekelni, s még John is bekapcsolódott. Megértő felnőttek figyelték, tekintetük utána, az asztal fölött találkozott. Hadonászott a kezével, a kórust vezényelte, teljesen magán kívül volt a beteljesedés örömétől. Nagyanyát valósággal elbűvölte, nagypapa dagadt a büszkeségtől. Apa szemét könnyek fátyolozták.

A leégett, csonka, ismét meggyújtott gyertyák fényét messze túlszárnyalta John arcának ragyogása:

Jézus szól: világíts
Szép ékesen,
Mint a kicsi lámpa,
Tisztán, fényesen.

Sokszor elmondta selypítve ezeket a szavakat, de azelőtt soha nem láttuk őt ilyen fényesen ragyogni. Az én szívemben ugyanakkor más szavak visszhangzottak, „sok boldogságot a következő születésnapra” – ezt mondták.

Semmilyen elképzelésem nincs arról, miért, nem is tulajdonítottam neki nagyobb jelentőséget, mégis egy átlagos születésnapnál valahogy többnek látszott ez az ünnep. Visszatekintve arra gondolok, lehet, hogy ez csak az anyai szív feltételezése, vajon nem ez volt-e az a nap, melyen Isten szeretete valóban betöltötte John szívét?

Amikor hitre jutunk, az Úr Jézus lakozást vesz bennünk. Újjászületünk, felülről. Egyesek meg tudják nevezni a pillanatot, mások számára lassú, fokozatos folyamat ez. De a fordulat minden kereszténynél bekövetkezik, akár folyamatos, akár robbanásszerű a megtapasztalás. Keresztény életünk folyamán előfordulhat, hogy Isten szeretetének friss, mélyebb, teljesebb kiáradását tapasztaljuk.

John nagyon fiatal volt, de a hátralevő ideje kevés. Kicsi gyermek létére mégis annyira Isten közelében élt, hogy biztos vagyok benne: nem maradt ki ebből a titokzatos tapasztalatból.

Feltétlenül valami szívbéli dolog történt Johnnal azon az estén. Nem azt mondta –e a születésnap Ige is, amit a vasárnapi iskolából kapott: „Az Úr veled” (Bír 6,12)? Az elmúlt hónapok megpróbáltatása és gyötrelme teljesen elhomályosodott. Ez az örvendezés pillanata volt. Ismét megláttuk, milyen drága, Istentől kapott nap volt ez, újabb áldás, amit visszaidézhetünk és számon tarthatunk, amikor nehéz idők jönnek. Újabb bizonyíték ennek a kis választott gyermeknek Isten elmúlhatatlan szeretetéről.

Körülbelül ebben az időben figyeltem fel arra, hogy John Istennel való kapcsolata állandóan növekedett és mélyült. A fájdalom a szükség idején John mindig tudta, honnan jön a válasz.

Tudta, hogy Isten segítségére lesz.

- Anya, imádkozz! – ez a kérés egyre természetesebb és gyakoribb lett a következő napokban. A különösen nagy szükség idején megtoldotta: - Anya, most mondj egy hosszú imádságot.

Otthonunkban, szomorú és jó napokban egyaránt gyakran hívott, hogy tegyem félre amit éppen csinálok, és mondjak el vele egy imát, amit az adott pillanatban éppen szükségesnek látott. Mikor Eddie elment otthonról, odafordult hozzám és ezt suttogta: - Imádkozzunk apáért.

Egy reggel a hallban ültünk az ablak alatti szőnyegen, mikor arra kért, hogy „mondjunk el egy imát”. Szemét kinyitva sugárzó mosollyal nézett rám: - Mi tudjuk, kihez beszélünk, mert csak egy Isten van!

Számára ez csodálatos, nyilvánvaló igazság volt, hatalmas, tagadhatatlan tény. Milyen lelki felfogóképessége lehet egy gyermeknek!

Még drágább volt egy másik eset. John heteken át fáradozott, hogy a kicsi Kathryn imádkozni tanítsa. Minden este gyengéden, de határozottan összetette a két párnás kezecskét, de azok abban a pillanatban ismét szétváltak. Kathryn nem akart vele együtt munkálkodni! Bennünket mulattatott a dolog, és egyáltalán nem vettük komolyan John igyekezetét, hogy kis hűgát az élet útjára tanítja. Aztán egy késő délután felfedezte, hogy Kathryn kezét szorosan összetéve fekszik, mire izgatottan odahívott: - Gyorsan anya, mondj egy imádságot! Kathryn is akarja!

John az első kórházi kezelés után csodálatos módon elkerülte a fertőzést és visszaesést.

Folyamatosan otthon lehetett. Július vége felé azonban valami különös láz miatt néhány napra ismét be kellett mennie a kórházba.

A kórházban egy késő délután nagyon kimerültnek látszott és mélyen elaludt. Mikor Swann lelkész körülbelül egy óra múlva megérkezett, megpróbáltuk együtt felköltetni. Tudva, milyen könnyáradatot jelent majd, ha elmulasztja barátja látogatását, igazán küszködtem, hogy felébresszem. Felemeltem a fejét a párnáról, gyengéden megráztam a vállát, hangosan szólongattam, de semmit nem használt. Töprengve ültünk az ágya két oldalán. Nekem úgy tűnt, több ez, mint közönséges alvás. Swann lelkész hosszan szemlélte kis barátját, aztán gyengéden megsimogatta meleg homlokát.

- Milyen szép – mormogta. –Hogy az édesanyja annak látja, az természetes, de én is gyönyörködöm benne.

- Itt maradna vele egy kis időre? – kérdeztem.

- Igen, menjen csak. Majd vigyázok rá. –visszatérve érdeklődtem, hogy mozgolódott e.

- Nem nyitotta ki a szemét- válaszolta a lelkész – de beszéltem hozzá, imádkoztam vele, és érzékelte, hogy itt vagyok. Szorongatta az ujjamat, és feleletképpen mindig megszorította a kezem. Azt hiszem, kicsit lejjebb ment a láza.

Néhány nap múlva a nővérrel beszélgettem. Elmondta, hogy minden vizsgálat negatív, John vérképe nagyon jó, bármi baja volt, a vizsgálati eredmény nem romlott, a jelek szerint az általános állapota kielégítő, ha rajta múlna, ő hazaengedné. De jobbnak tartaná, ha mégis ott maradna hétfőig, és nem vinnénk haza egyetlen napra, hiszen hétfőn reggel úgymint esedékes a csontvelő vizsgálat, és...- tudtam, mi következik, még mielőtt kimondta - ... megkezdjük a következő CART kúrát. Utána hazavihetik.

A fontos nap küszöbén állt, és a különös láz miatti késedelem következtében egybeesett a csontvelő vizsgálattal. Jelentős nap előtt álltunk.

Közeledett a lefekvés ideje. Szörnyű volt, otthagyni John-t. – Ha éjjel felébredsz, ne feledd el, hogy nem vagy egyedül mondtam neki. –Isten veled van. Mindig beszélhetsz hozzá.

Vajon megtette –e? Úgy szerettem volna csendben ott maradni mellette egész este. De tudtam, hogy gyülekezetbe megyünk aznap este, még ha késve is.

Elképzelhetetlen lenne, hogy távol maradjunk vasárnap az Úr házától, mikor másnap annyira lényeges. Imádkoztam, hogy John elaludjon, mielőtt mennünk kell. Úgy történt. Békésen, egészségesen és feltűnő korán elaludt. Ültünk még egy kicsit, várva, hogy nem ébred e fel. A látogatás végét jelző hangosan berregett a folyosón, de meg sem mozdult. Apák, anyák, rokonok nagy zajjal távoztak integettek, búcsúzkodtak, az ő mély, egyenletes légzése nem változott.

Csatlakoztunk az elmenőkhöz. Milyen szokatlan volt Oldhamék számára, hogy akkor menjenek el, amikor a többiek!

Túl későn érkeztünk a templomba, így nem hallottuk a hirdetéseket, de azóta többen elmondták szóról szóra Swann lelkész szavait Johnnal kapcsolatban. Általában a gondnok szokta felolvasni a közölni valókat, de ez most túlságosan fontos volt, így a szószékről hangzott el. Swann lelkész

nem azt jelentette be, hogy John jobban van, nem köntörfalazott. Világosan, félreérthetetlenül, sürgősen és nyomatékosan lelki segítséget kért John számára a hétfői napra. Ilyen kérést eddig még nem közöltek. A hatás áramütésszerű volt. A hétfői nap jelentősége észrevétlenül, de egyre erőteljesebben életfontosságúvá növekedett bennünk is, Swann lelkészen is.

Korábban egy este úgy éreztem, hogy Isten egészen egyéni, személyes és áldott módon találkozott velem. Késő éjszakába nyúlóan vártam rá, és akkor bátorítást adott erre a hétfőre nézve, hogy ezen a napon közbelép és meghallgatja imádságainkat.

Isten most pecsétet tett a szívünkre ezzel a nappal kapcsolatban. A helyzet egyre szorongatóbb volt, hogy alig tudtuk elviselni. Messze meghaladta eredeti gondolataim körét. Amit eddig szívünkben hordtunk, Swann lelkész most kimondta azzal, hogy nyilvánosan felszólított mindenkit közbenjáró imádkozásra.

Július 22-én, hétfőn reggel fél 8-kor a kórház sokat koptatott folyosóján Eddie-vel a gyermekosztály felé igyekeztünk. Most az egyszer üres kézzel mentem – új játék, könyv, ennivaló, meglepetés semmi nem volt nálam, ma nem volt erre szükség. John ma estére otthon lesz! Ezzel a csodálatos várakozással töltjük a napot el, ez fog felvidítani minket. Nincs másra szükség. John ma estére épségben otthon lesz. Nem tudtunk másra gondolni.

Hála Istennek, ott találtuk, várakozó tekintettel ült az ágyon, fejét érkezésünk irányába fordította, hogy az első pillanatban meglásson minket az üvegfalon át. Soha nem felejttem el a képét, ahogy Johnt azon a reggelen megpillantottam – olyan magányos, elhagyatott, szájalmas kis alaknak látszott, olyan sápadt, kimerült, elgyötört, tehetetlen és csendes volt. Beszaladtam az ajtón, hogy karomba kapjam, és biztatva forrón megöleljem, de mikor az ágyához értem, valami megállított. Olyan távolinak tűnt, mintha idegen erő vette volna körül, így szólva hozzám: -Ne nyúlj hozzám, ne jöjj közel.

Nem tudom kifejezni milyen érzés fogott el. Úgy éreztem, ha szorosan karomba zárnám, valahogy összetörne vagy kicsúszna, elolvadna, eltűnne a kezemből. Bármennyire szüksége volt most a vigasztalásunkra, bármennyire vágyott a jelenlétünkre, nem nyújtotta a karját, mint máskor. Csak ült és nézett, kutatva, komolyan. Kezemet gyengéden keskeny vállára helyeztem, és lágyan megsókoltam.

Eszébe juttattuk, hogy ma este hazajön: Ez halvány, de örömteli mosolyt varázsolt a komoly arcocskájára.

Ki az-az új kisfiú a szomszéd ágyon? Tegnap este jött be? – kérdezte Eddie.

John bólintott.

Igen tegnap.

Egy kicsit boldogtalannak látszik nem? Nézd csak, szopja az ujját! Biztosan egyedül érzi magát. Miért nem próbálsz felvidítani? Te már mindent megszoktál. Segíthetnél ennek az új gyerekek. John üdvözölte a szomszédját, aki örömmel viszonozta. Mosolyogtak és integettek egymásnak.

Hát akkor én megyek, John – Eddie indulni készült. – Négykor visszajövök, addigra készen légy, jó? Minden becsomagolva, ruha, cipő rajtad. Semmire se kelljen várni! Csak felveszlek és megyünk. – John elnevette magát. Egy pillanatra megkönnyebbült az arca. Eddie megcsókolta. – Szervusz, John, viszontlátásra délután!

Szervusz, apa.

Férjem elvonult, bezárta az ajtót és kopogtatott az üvegfalon. John integetett és nézte, míg eltűnt. Eddie bekopogott a szomszéd kicsi szoba üvegén is. A függönyöket mind összehúzták s az üvegfalakon át végig láttuk az egész osztályt.

A szomszéd új fiút leküldték a játékszobába, hogy a többi gyerekkel reggelizzen. John megbántott és értetlen arckifejezéssel kérdezte:

- Ha ő lenn reggelizhet, én miért nem?

Ez volt a kés, ami hasított: vágott sebezett, riasztott, ez a szörnyű elzárttság, ez a kiközösítés. Minden kis esemény, ami kihangsúlyozta a különbséget John és a többi gyerek között, olyan volt, mintha ezt a kést újra meg újra megforgatták volna a szívembe.

Az osztályos nővér szokatlanul korán jött. Műtőöltözetet hozott. Még nem mondtam Johnnak, hogy ma kezelés lesz, és természetesen a csontvelő vizsgálatot sem említettem. Meg akartam óvni, ameddig csak lehetett, hogy ne gyötörje magát órákig a szorongó várakozással.

-Ugye velem maradsz? – könyörgött.

Úgy szerettem volna egyszerűen kijelenteni, hogy „igen” de tudtam, hogy a vizsgálatra nem engednek be.

-Bárcsak maradhatnék, de nem lehet. Ott leszek kívül, és te úgyis aludni fogsz. Ugye így jó lesz? Nem tiltakozott, nem ellenkezett. Egyszerűen bólintott, és olyan éretten, megértően, olyan együttérzéssel nézett rám, pedig helyzete egyáltalán nem volt irigylésre méltó. Mintha az mondta volna türelmesen, beletörődve: -Jól van anya, tudom mennyire törődsz velem. Megértem, hogy nem tudsz segíteni. Ha tudnál, segítenél, de ezt az utat most egyedül kell megjárnom.

Később szomorúan nézett rám és ezt suttopta:

Félek.

Úgy érted, hogy imádkozni szeretnél?

Bólintott. Voltak esetek, mikor elvárta, hogy kevés szóból értsek, én megtanultam felismerni ezeket a helyzeteket. Kezembe fogtam a kezét, és imádkoztam nyugodt, rövid ,egyszerű szavakkal, miközben kétségbeesetten visszhangzott a szívemben: -Kérlek, Atyám, kérlek, kérlek, kérlek, válaszolj!

-Meglátod, hogy nemsokára egyáltalán nem kell aggódnod, drágám – mondtam bizakodva. Nem sejtettem, milyen igazam lesz.

Megérkezett a nővér és az osztályos ápolónő. John feljajdult, mikor a nyugtatót beadták. A nővér megfogta a kezét, és kedvesen azt mondta:

-Ugye Sweep volt? Nem ő lármázott?

Mikor elmentek, John kuncogni kezdett.

-Igen Sweep volt! – bizonygatta nekem.

A paplan alá bújt, és megkönnyebbültnek, elégedettnek látszott. Melegen betakartam.

Találomra elővettem egy vonatós könyvet a szekrényből, és olvasni kezdtem. Mikor John lehunyta a szemét, abba akartam hagyni, de akkor újra meg újra kinyitotta, és a könyvre mutatott, jelezve, hogy még hallgatja. A félelem úgy látszik elmúlt, nem várt módon lecsendesedett, és egy – kettőre békésen elaludt.

Megérkezett az orvos a laboratóriumból, hogy levegye a csontvelő mintát. Nem az volt, akit vártam. Ezt a magas sötéthajú férfit egyáltalán nem ismertem, és ami még lényegesebb, John számára is teljesen ismeretlen volt. Nem jött vele ismerős ápolónő sem. Szemmel láthatóan azt

várta, hogy kimenjek, de attól féltem, hogy John felriad, és ha meglátja ezt a szótlan idegent, az megzavarja és megrémíti. Tétovázva, lábujjhegyen az ajtó felé hátráltam, de az ágy végénél megálltam egy pillanatra. Hirtelen, minden látható ok nélkül, John kinyitotta a szemét, szokatlanul nagyra. Odaálltam közé és az orvos közé, hogy a férfit eltakarjam előle és ágya fölé hajoltam.

Azok a gyönyörű hatalmas mély szomorkás sötétbarna szemek! Mintha nagy távolságból nézett volna rám. Itt a földön utoljára. Arcommal lágyan megérintettem az övét vágyakozva, simogatón, megnyugtatón, és lelkem mélyéből suttogtam:

-Aludj tovább drágám.

Gyengéden megcsókoltam. Ez volt a búcsúzásunk.

Az ajtónál megálltam, és megkérdeztem az orvost:

Mennyi ideig tart? Mikor jöjtek vissza?

Közömbösen vállat vont:

- Lehet néhány perc, lehet 20 is.

Végignéztam az osztályon, remélve, hogy valamelyik ápolónő segítségemre jön, de senki nem ért rá. Szorongó szívvel távoztam. Másképp kellett volna, hiszen számtalan ember imádkozott Johnért. Sokan még külön azért is könyörögtek, hogy ne ébredjen fel, míg minden baj nélkül túl nem jut. Bíznom kellett volna, és nem bíztam. Az orvos lefegyverzett. Mást vártam, mosolygó dr. nőt, aki együtt érző, bizalmat keltő. Az orvos képzett, rátermett lehetett, efelől nincs kétségem, én azonban nem ismertem.

A szó szoros értelmében futottam lefelé a folyosón. Egyetlen gondolatom volt: valami csendes helyet kell találnom, ahol imádkozhatom. A kápolnát túl messzinek találtam, az ügy pedig sürgős volt. Elindultam a legközelebbi pad felé. Nem túlságosan nyitott szembe tűnő helyen állt, körülötte rengeteg ember, vakító napfény. Felkaptam a táskámat, és mégis Isten házának védelme felé siettem.

Távrolról úgy tűnt, hogy az ősi nehéz faajtó zárva van. Kis nyomtatott kártya tájékoztatott, hogy a kulcsot bármikor meg lehet kapni a kórház információs irodájában. Elszorult a szívem, és indokolatlan sietség érzése lett úrrá rajtam. Nem volt rá időm, hogy elmenjek és a kulcs után kutassak. Megragadtam a nehéz vaskilincset és – ó, áldott megkönnyebbülés – a zár engedett, az út nyitva állt.

Levettem egy térdelő párnát a fogasról, hátul letérdeltem, és karomat az előttem lévő meglehetősen rozoga padra fektettem. Csend volt. Minden kívül maradt – a mentőautók, a forgalom, az építőmunkások zaja, a kórház nyüzsgálása. Teljesen egyedül voltam Istenemmel. Imádat töltötte be a szívemet, ahogy a festett üveglablakra néztem, mely Urunkat ábrázolta. Ragyogás, melegség, fény áradt a szép, színpompás üvegen át, de ez emberi alkotás volt, amit messze felülmúlt az Ő valósága, el nem múló szeretetének és együtt érzésének tudata, Ő maga, aki bűneinkért szenvedett, aki megértő, és akinek egyetlen hívása újra meg újra hangzik: „Jöjjetek énhozzám, mindnyájan akik megfáradtatok és megterhelgettetek, és én megnyugosztalak titeket” (Mt 11,28).

A gyertyatartók, a függönyök, a vasárnapról ott maradt virágok mind eltűntek és színüket veszítették, amikor az Úr Jézushoz kiáltottam, és gyermekemet elé helyeztem.

Gondolataim egyszerre odatapadtak a Teremtő nagyságának, szentségének szemlélésére, az egyetlen, egyedül mindenható, mindentudó és mindenütt jelen való Istenre. Az előbbi pánik szertefoszlott, és teljesen rabul ejtett a pillanat óriási fontossága.

Ki vagyok én, hogy feltételeztem (mert valóban így volt), hogy Isten hatalmasan munkálkodni fog gyermekem érdekében? Ki vagyok én, hogy egyáltalán közeledni mertem a Felsőgeshez, és

elvártam, hogy rám tekintsen? Ki vagyok én, hogy ezt a napot a teljes javulás szimbólumának kértem?

Feltételezés volt ez – vagy könyörgés?

Merészség – vagy kétségbeesés?

Ostobaság – vagy hit?

Az volt a legszörnyűbb, hogy tudtam: Isten válaszolni fog. Jelenléte homályba burkolt, betöltötte a kicsi kápolnát és mindent körülötte. Olyan volt, mintha árnyéka kifejezetten rám borult volna, és nem lehetett menekülni. Félelemmel vegyes tiszteletet, megilletődött hódolatot éreztem –leírni sem tudom. Nincs kifejezés, mely kellőképpen ábrázolná Isten mindenhatóságának ezt a mély átélését.

Kinyitottam a Bibliámat, és tekintetem hátul egy énekre esett, mely összefoglalta minden gondolatomat, és egy kegyelmes lépéssel előbbre vitt:

Csodálatos vagy Istenem,
Fenséged úgy ragyog!
Izzó fény mélyén, ó de szép
Kegyelmi trónusod!
Szent félelemmel hódolok,
Imádom nagy neved,
Bűnbánó lelkem halk reményt
Rejt, s forró könnyeket.
Szeretlek drága, hú Uram,
Ki mellettem megállsz
S mit gyarló szív adhat neked:
Szeretetére vársz.

Ezzel az utolsó verssel olyan bátorítás áradt a szívembe. Isten szeret, még mindig szeret, sőt, ami ennél is több, vágyik az én szeretetemre. Hív, hogy nyújtsam ki kezem utána, hogy bízzam Benne. Hiszen mindent eltervezett. Az események a mai betetőzésig egytől egyig az Ő akarata szerint alakultak. Minden az Ő kezében van, és így a jó.

Visszatérve az osztályra láttam, hogy a vizsgálat rendben megtörtént, de a kezelés még hátra volt. Megengedték, hogy John mellett üljek – még mindig aludt -, míg a következő orvos megérkezik. A megkönnyebbülés és felszabadulás érzése áradt belém, mint friss levegő a nyitott ablakon át. Komolyan vettem Istent, és ámulattal tapasztaltam, hogy Ő is komolyan vett engem. Magasztaltam Őt, aki kegyelmesen törődik velünk, szegény, nyomorult bűnösökkel, és hozzánk való lehajlása árán szerez dicsőséget saját nevének.

Teljességre jutott tehát az elmúlt hetek növekvő meggyőződése arra nézve, hogy John meggyógyul? Nem volt többé semmi kétely bennem? Bizonyosságra vágytam, hogy minden Isten kezében van. Ezt megkaptam. Ígéretet kerestem, hogy Johnt körülveszi az isteni védelem. Ebben is biztatást nyertem. Megfogadtam, hogy a mai injekció mellékhatásának elmaradását jelnek veszem arra vonatkozóan, hogy a végén minden jóra fordul. És most, mielőtt az injekciót beadták volna, belső bizonyossággal tudtam, hogy így is lesz. Johnt el fogják kerülni a betegség és kezelés szörnyű mellékhatásai – a képességek elvesztése, vakság, beszédképtelenség, agydaganat, testi leromlás, vérzés – melyek mind kísérő tünetei a leukémia utolsó stádiumának. Nem lesz gyötrő fájdalma, elviselhetetlen szenvedése. A jövő gyógyulást és boldogságot tartogat számára. Abban is teljese bizonyosságom volt, hogy nem fog valamikor később bekövetkezni a gyermekkori halál? Nem. Ezt sosem tudhatom. Az aznapi kijelentés birtokában megelégedtem

azzal a minden kétséget kizáró ténnyel, hogy Isten szeretettel gondoskodik Johnról. Valahol a tudatom legmélyén motoszkált egy csendes, kitartó kis hang, amit megpróbáltam elfojtani:

- És ha mégis meghal? Hogyan fogsz akkor megbékélni a dologgal?

Válasz is volt rá ugyanott, de az már követelőzve utat tört magának. Ha John mégis meghal majd egyszer, akkor ez olyan félreérthetetlenül Isten tulajdon keze által fog végbemenni, az elválás olyan szent, kesergés nélküli lesz, hogy gyermekünkkel együtt békességgel elfogadjuk.

Nem sejtettem milyen közel vagyunk ehhez a hatalmas földi elváláshoz, ehhez a félelmetes, fájó elszakadáshoz. Tulajdonképpen már benne voltunk. És vele jött a szentség, a béke is.

Békesség, áldott békesség, Isten békessége, mely minden értelmet felülhalad. Ahogy visszaidézem azokat a drága utolsó pillanatok, hálát adok Istennek, hogy olyan békességet tartogattak számomra, amit addig nem ismertem. Az idő megállt. A körös-körül behúzott függönyök eltakartak bennünket az osztály szeme elől, a bezárt ajtó távol tartotta a hangokat. Egyedül a csendes, illatos szellő mozdult, meglengetve a függönnyt a nyitott ablakon. Szinte féltem megmoccanni, nehogy a nyugalmat megzavarjam.

Úgy látszik, életünk egy-egy rendkívüli szakaszán Isten fogékonyságot ad a földöntúli dolgok megsejtésére, de ezt csak ritkán tapasztaljuk idelent. Megengedi, hogy belépünk egy olyan világba, mely szinte már az örökkévalóság határán van. Az értelmem akkor nem fogott fel mindent pontosan, inkább az érzelmeim domináltak, de visszatekintve egyáltalán nem találok meglepőnek, hogy a helyzet ereje és fensége úgy elárasztott. Hiszen angyalok vannak jelen, mikor Istennek egy szeretett kis gyermeke arra vár, hogy beléphessen a dicsőséges mennyei királyságba! Sokszor határozottan éreztem, hogy a feltámadott Úr jelenléte körülvette John. Most is, bizonyára maga a Megváltó volt velünk, úgy mint soha azelőtt. Fiam az örökkévalóság mezsgyéjén lépkedett, gyermekem ott lebegett a menny partjai felett. És – öntudatlanul – nekem is abba a kiváltságban volt részem, hogy a határig vele mehettem.

Ritkán láttam, John-t olyan békésen aludni, a kórházban még soha. Az oldalán feküdt, kezét a párnán lágyan összekulcsolta. Egy kis zarándok békessége volt ez, aki befejezte utazását.

Végül megérkezett az orvos. Örültem, mikor megtudtam, ki az. Az orvosi kar legidősebb tagja volt, tapasztalt, gyengéd, megértő, akit az osztályos nővér csak úgy nevezett, hogy a „széles mosolyú”. Ismerte John-t a kezdetek kezdetétől, teljesen megbízhattam benne. John egyik kedvence, jól ismert ápolónője is ott volt. Teljes bizalommal elhagytam a szobát.

Tíz perc vagy valamivel több telhetett el, amikor bizonytalan érzés lopakodott a szívembe. Mit csinálnak ilyen sokáig? A gyermekosztály előtt állva hátat fordítottam a kórházi forgalom áradatának, és kinéztem az ablakon. El akartam rejteni az arcomat, hogy imádkozhassam. A viruló kert eltűnt szemem elől, ahogy minden körülöttem zajló eseményt kikapcsoltam, és Istenhez kiáltottam segítségért, mint sokszor azelőtt. Mit mondtam? Azt amit máskor: -Drága Úr Jézus, légy ott abban a kis szobában! Kérlek, légy ott! A Te dicsőséged ragyogjon körülötte, a Te láthatatlan, mégis érezhető jelenléted! Add Johnnak a Te békességedet, a nővérnek a Te együttérzésedet, és ó Uram, legyen a gyógyszer teljesen a Te uralmad alatt. Add, hogy használjon Johnnak, és vedd el a káros mellékhatásokat! Gyógyító erőd áradjon belé, és építsd fel őt! Ez volt az utolsó imádság. Az Úr maradéktalanul meghallgatta. Ezen a kijelölt napon, ebben a meghatározott órában, amit az Atya örök időktől fogva tudott, a Mindenható Isten megmutatta nekünk fenségét, kegyelmét és szeretetét. Bátor gyermekünket, John-t felemelte a szenvedés ágyáról, szabadon bocsátotta az életből, kiragadta egy szempillantás alatt a világból, hogy az Úr Jézus szerető ölelése zárja körül, aki már várta, aki meggyógyítja, megőrzi, teljesen – örökre. Akkor, minderről semmit sem tudva visszafordultam a folyosó felé, és észrevettem, hogy egy fiatal ember valósággal rohan, ahogy csak tud a gyermekosztályra. Rám tört a félelem. Tudtam,

mit jelent ez. Egyetlen eset van, amikor kapkodni szoktak a kórházban. Szívelégedetlenség. Két segédápolónő sietett el mellettem.

-Szívbenulás történt a gyermekosztályon! – mondta az egyik.

Félelemtől megdermedve láttam, hogy egy csapat ember rohan felém, kocsit tolnak az elsősegély berendezéssel. Ahogy beléptek, a csapóajtó még lódult egyet-kettőt. Botorkálva elindultam arra felé. Rémműlet szorongatott, de kényszerítettem magam, hogy benézzek az osztályra. Johnatan volt. Kétségtelenül, elkerülhetetlenül. Más nem is lehetett.

Következett a gyötrelmes várakozás, míg a szívspecialisták, altatóorvosok és gyermekgyógyászok minden elkövettek, hogy megszüntessék az aspirogennek ezt a szörnyű és tragikus úgynevezett „ellenhatását”. Mert orvosilag szólva ez történt. Ez volt John halálának fizikai oka. Miután pár héttel azelőtt egész kúrát kapott ebből a kezelésből, minden különösebb esemény nélkül, szervezete hirtelen allergiás lett vele szemben, ami rendkívül ritkán fordul elő, mint ahogy igen kicsi azoknak száma az emberek milliói között, akikre hasonlóan hat a darázs – vagy méhcsípés. Maga a gyógyszer-injekció idézte elő, hogy a szívdobogás megszűnt. Az a gyógyszer, amiért olyan sokan imádkoztak, és amiről én azt hittem, hogy gyógyulást hoz.

Hívták Eddie-t. Egész délelőtt rossz előérzet gyötörte, semmit sem tudott csinálni, csak az iskolai könyvtárban ült. Most már tudta, miért, és még 45 percet kellett vezetnie a sűrű forgalomban ezzel az irtózatossággal.

Swann lelkész is értesítették. Bár más megvilágításban, ő is tudta már kora reggeltől, hogy az események megfordulnak azon a napon. Az Úr felkészítette, mégis láthatóan megdöbben, megrémült, és néhány perccel a telefonhívás után szintelen arccal megérkezett a gyermekosztályra.

Még akkor nem láttam az Úr tökéletes akaratát, így újra csak az volt az imádságom, hogy mentse meg Johnat. Egyszer tanítottam egy aranyos kislányt, aki borzalmasan megégett. Vele is ez történt, mikor a bőrátültetés műtét előtt altatták. Az orvosi gárdának azonban nem sikerült újra elindítania a szívét. Ez valószínű eset! Több embert újra élesztettek már.

Milyen gondolatok törtek felszínre elmém homályos mélyéből? Azt hiszem, arra gondoltam, hogy a halálnak azokban a másodperceiben Johnat az Úr elé vitték, és meggyógyult. Végül is az Ige azt mondja: „hozzátok őt hozzám.” A kérdés az volt: visszakapom e?

Felidéztem azokat az eseteket a Szentírásból, mikor az Úr halottakat támasztott fel. Kristály tisztán állt előttem a kép: az apa a süket és néma lélektől gyötört fiával Márk 9-ből, pontosan az a történet, amiből a kezdetben idézett sor származott: „ez a faj semmivel sem üzhető ki, csupán könyörgéssel.”

Igen, Jézus gyógyított. A fiú megmenekült. De milyen válságon ment át közben? Annyira megragadta, olyan kegyetlenül gyötörte a démon, hogy már-már halottnak tűnt, sokan azt is gondolták, hogy meghalt. –De nem halt meg Uram! –kiáltottam. – Te megfogtad a kezét és lábra állítottad! És visszahoztad az életbe. Ó Atyám, ez a mai nap értelme? Te nagy és megfoghatatlan dolgokat ígértél nekünk. Ez az, Uram? Hiszem, hogy Neked minden lehetséges! Könyörgök, add vissza Johnat!

Igen, Atyám, tedd meg, tedd meg most – hallatszott Swann lelkész csendes, kitaró hangja mellettem.

Mennyi idő telt el ebben a mozdulatlanságban, nem tudom, azt sem, hányszor jött hozzánk a főnövér, de a szemem csukva volt, és a padló kemény a térdem alatt, amikor hallottam, hogy nyílik az ajtó, és éreztem, hogy emberek jönnek be a végső hírrel. Megfordultam, hogy újra leüljek a székre, és kétségbeesetten fürkésztem az arcukat. Mind szomorúak és levertek voltak, a nők szeme könnyes. Szívemben egy utolsó halvány reménnyel tekintettem a specialistára tapadt, és sürgetve, rekedten kérdeztem:

-Sikerült?

A nagydarab ember lehajolt mellém, és határozottan, de nagy együttérzéssel mondta:

- Nem. Nem sikerült.

A halál végleges visszavonhatatlansága nekünk hívő keresztényeknek is kemény csapás, megrázóan kemény. Amit nem mondtunk meg Johnnak, az megmondhatatlan maradt. Mondtam neki ma reggel, hogy szeretem? Igen, hála Istennek, igen! Ha tudtam volna, hogy meg fog halni, imádkoztam volna vele. Ő igen, most jut eszembe, imádkoztunk. Ő kérte! Hála Istennek! Csak még egyszer szólhatnék hozzá emberi szóval! Ennek a lehetősége itt örökre elmúlt. Letérdeltem a szép kis test mellett, amit csecsemőkora óta dédelgettünk, gondoztunk, s az egyetlen érthető mondat, ami elhagyta a számat ez volt: Atyám, veled van. John veled van.

Különös vigasztalás volt látni a drága kis teste üresen- csak külső héj, csak porhüvely. Először érintett közletről a lélek eltávozásának valósága. A jobbik rész amit szeretttünk elment.

Kábult összetört állapotban vezettek minket a kocsizhoz, valaki két táskában mögénk tette John holmiját.

-Isten áldja meg, kedvesem – mormolta szeretettel a főnövér, és elindultunk. Némán, csigalassúsággal hajtottunk haza.

A kulcs megfordult a zárban, beléptünk a verandára. Ott volt John biciklijé, vadonatúj, csillogó krómozással, neve az elején és a hátulján is: „Ha valaki hátulról látja, akkor is tudja, hogy ez az én biciklim.” Kinéztünk a csendes, napsütötte kertbe. Ott voltak kis kezének ültetvényei, egy csomó fiatal növény, éppen bimbóztak, a napraforgók magasan a többi fölé tornyosulva törtek az ég felé.

Kimentünk a konyhába. Ott volt dédelgetett hernyója az üvegben, gallyakkal, pitypang-levelekkel. „Pitterpat-nek” nevezte. Hűségesen etette hetekig, és figyelte a csodálatos eseményt, amikor bebábozódott. Most ott csüngött csendesen. Hogy szerette volna látni, mikor a pillangó megjelenik! Lehetne szebb példa az átalakulásra, az új életre?

A hírt meg kellett mondani szüleimnek. Oda kellett mennünk Kathrynhoz. Az édes három hónapos babát rögtön a karomba tették, és ezt suttoztam:

-Testvéred a mennybe van, elment, hogy Jézussal legyen. De egyszer... ismét meglátjuk őt.

10.

Örömmek kenetét a gyász helyett

Megrendülve, összekuszáltan és mégis alázatosan felismertük a dolgot: Isten akarata valósult meg, és ez volt az értelme ennek a kritikus, döntő fontosságú napnak. Nem voltam olyan állapotban, hogy meglássam: a kórház folyosóján elmondott imádságaim meghallgatásra találtak, de bizonyára meghallgattak. Néhány órával később a megrendülés homálya annyira feltisztult, hogy hallhattam a szót, ami szinte magától Istentől érkezett. Mintha ezt mondta volna:

Ez az, ez a válaszom neked. Nem erre vártál. Sőt ez volt az egyetlen, amivel nem számoltál.

Emlékszel az első ígéretemre? „Kiáltl hozzá és megfelelek, és nagy dolgokat mondok neked, és megfoghatatlanokat, amelyeket nem tudsz.” Teljesen félremagyaráztad az utolsó szavakat, ugye? Azt hitted, hogy már akkor megértetted. Úgy gondoltad, arra korlátozhatsz engem, hogy csodát

tegyek számodra a földön. De az én utaim sokkal magasabbak, mint a tieid, terveim sokkal nagyobbak, céljaim messzebbre nyúlnak. Az én válaszom a legjobb.

Azon az estén félelemmel és alázattal elmélkedett egy kis csoport az eseményeken.

Igen –szólt Swann lelkész -, a kulcsa ezekben a szavakban van: „amelyeket nem tudsz”.

Nagy és dicsőséges mű fejeződött be. Az Úr hatalommal és fenségesen magához vette Johnnt. Bár drámai és lelket megrázó volt az esemény, vele együtt olyan mértékű megértést és belátást adott nekünk, mely képessé tett arra, hogy elfogadjuk – békességgel. És mindez másodperceken belül történt, míg én a folyosón imádkoztam, talán éppen az utolsó kétségbeesett kiáltás alatt.

Mikor Swann lelkész hazaindult, így szóltam:

- Úgy szeretném hallani, mondja még egyszer, hogy John nem „meghalt” hanem felvitetett.

Beszélt nekem az ótestamentumi királyról, aki kegyelmet talált Istennél, az egyetlen, aki rövid ideig uralkodott. Nagy nyomorúság fenyegette az országát, és Isten „elvitte” őt, megkímélte a fájdalomtól, mert szerette. Emlékeztetett Énókra: „ És mivel Énók Istennel járt, eltűnt mert Isten magához vette” (1Móz 5,24, Zsid 11,5). Ünnepléses komolysággal megerősítette: -Igen, nem mondhatjuk másként, csak így: „Felvitetett”!

Most rám szakadt a felismerés, hogy Isten ezzel a cselekedetével két legkitartóbb kérésünkre válaszolt. Az én legkomolyabb imádságom az volt, hogy Isten maga tartsa kezében ezeket a szörnyű, mérgező, veszélyes gyógyszereket, és használja úgy hogy Johnnak csak javára legyenek. A mai gyógyszer az egyetlen tartós jót eredményezte, amit csak elképzelhettünk. Elvitte azonnal, fájdalommentesen, hogy találkozzon az Úr Jézussal, akit ismert és igazán szeretett. Ki tudja, milyen szenvedés következett volna rá? Az utolsó néhány nap indokolatlan tünetei talán a visszaesés kezdetét jelentették? Nagyobb súly nehezedett rá, mint amit kicsiny szervezete elbírt volna, és így megszabadult tőle. A teher – gyermekünk elvesztése – ránk hárult. Eddie imádsága sokkal bátrabb volt, mint az enyém. Ő azt kérte, hogy ha John előtt elviselhetetlen szenvedés áll, akkor vigye el az Úr, mielőtt az valóban megkezdődik.

A legnagyobb vigasztalást mindkettőnk számára az jelentette, hogy minden emberi gyengeségünk és elégtelenségünk ellenére, legalább tettünk valamit Johnért azon a napon: a legfontosabbat: kértük az embereket, hogy imádkozzanak. Reggel abban az órában, mikor erre a legnagyobb szüksége volt, valóban körülvette az imádság. Imádkozott a család, imádkoztak Swannék, imádkozott több barátunk, a fiatalasszonyok, az egész gyülekezet imádkozott. Ez bizonyára megkönnyítette az eltávozását.

Volt olyan eset is, hogy az Úr maga készítetett egy asszonyt imádságra. Mariel nem találkozott velünk két hétig, mástól nem kapott hírt és vasárnap nem volt a templomban. Mégis, mikor gondolatai imádságban Jonathanra terelődtek azon a hétfő reggelen, olyan érzés fogta el, hogy a gyermeknek külön segítségre van szüksége. Valósággal ránehezedett, hogy az Úr gondoskodását, védelmét kérje, és meg volt győződve arról, hogy valami döntő fontosságú dolog fog történni. Telefonált Maureennek, és elmondta félelmét. Maureen feltárta, hogy a hétfő valóban nem közönséges nap, és mindketten újra imádkoztak.

Swan-né reggel fél 7-kor felkelt imádkozni. Egy szék mellett térdelt az ebédlőben, és Swann lelkész az emeleten olyat hallott, amit talán sosem. Felesége imádkozó hangja zokogásba fulladt. Ahogy ő maga később elmondta nekünk:

Úgy imádkoztam Johnért, hogy a jó pásztor, aki szereti juhait, különösen a kicsi bárányokat, legyen nagyon közel hozzá teljes szeretetével. Akkor hirtelen mintha egy kedves arany-fehér nyáját láttam volna, és úgy éreztem, hogy John feléjük lebeg. Leírhatatlan kedvesség és béke áradt róla.

John halála napjának estéjén értesültünk erről az élményről, és számunkra ez újabb jele volt annak, hogy gyermekünket maga Isten vitte fel.

„Ez a faj semmivel sem üzhető ki, csupán könyörgéssel” – és könyörgéssel valóban kiüzetett. Az Úr elvitte Johnt, hogy megízlelhesse a menny új örökkévaló gyönyörűségét.

Nem azért imádkoztam –e mindig, hogy az Úr Jézus jelenléte vegye körül Johnt teljesen? Emlékszem a heves, mindent elsöprő kényszerre, ami erre az imára ösztönzött. Visszaidéztem, hogy esténként nem tudtam addig nyugodni, míg szívemet, lelkemet, sőt utolsó csepp fizikai energiámat is, ami a nap mozgalmasságai után megmaradt, ki nem öntöttem ebben az imádságban.

Soha nem tudtam felkelni a térdemről, míg olyan erővel és odaadással nem imádkoztam, hogy a feltámadott Krisztust valóban ott éreztem John mellett, és amikor elhagytam a szobát, kiszikkadt, elnehezedett szemű, kimerült voltam. Azelőtt nem éreztem indítást ilyen imádságra, vajon fogok még? Miért volt ez? Mit tettem? Az Úr védelmének az a minden nehézséget elhárító tökéletessége, amit én kívántam John számára, soha nem érhető el ezen a földön. Teljesen öntudatlanul – különben ilyen imádságot soha nem mondtam volna - „azt kértem John számára, hogy a mennybe kerüljön. Azt hiszem, Isten indított erre, hogy terve megvalósulhasson.

Johnnal kapcsolatban nem volt többé félelmem. Furcsa és szokatlan volt ennek az érzésnek az eltűnése. Az is, hogy miután hónapokon át kitartóan könyörgtem érte, most egyszerre el kellett fogadnom, hogy erre nincs többé szüksége. Sokkal távolabb van annál, semhogy imádsággal elérhetném. Tudtam, hogy most már maga az Úr Jézus John pásztor, és az Atya minden könnyet letöröl a szeméről. Egyáltalán nincs szüksége rám. Valójában a hiány mind az én oldalamon van. Hogy tudjam most egyszerre abbahagyni az érte való imádkozást? Kérdeztem Swann lelkészt. – Olyan ürességet, olyan tatóngó ürességet érzek. – Beszéljen egyszerűen az Úr Jézusnak Johnról – felelte.

És eljött az idő, amikor valóban el tudtam mondani, hogy milyen örömet jelent számomra a tudat: Johnnak nincs már szüksége az én imádságomra. Ehelyett egyre növekedett bennem az a meggyőződés, hogy John öröme teljese a mennyben.

Ez a tudatosság azonban nem jött máról a holnapra. Inkább olyan volt, mint az apály és dagály, egyik pillanatban elárasztott, aztán visszahúzódott és ott hagyott szomjasan, szárazon. Azelőtt soha nem éltem át ilyen órákat.

Az első reggel Eddie szívbemarkoló kiáltására ébredtem, amint éppen kivette a postát a földszinten:

- Tudtam, tudtam, hogy ma reggelre megérkezik! Átadott egy nyitott borítékot: Megnéztem a postabélyegzőt: „Aberdeen.”

Kivettem a levelet, a fényképet, és a fájdalom áthasított rajtam is.

-Ó – kiáltottam -, miért, miért nem jöhetett tegnap? –John régen várt levele volt Andy Stewarttól. Írt a kedvenc énekésének, hogy mennyire szereti a zenét és éneket. Nem jött válasz. Én nem is vártam, de John sosem felejtette el, nem hagyott fel azzal, hogy újra és újra megnézze a postaládát. Megtudtam, hogy Andy Stewart a nyarat Aberdeenben fogja tölteni, s akkor magam írtam neki. Megmagyaráztam a helyzetet, és kíváncsi voltam, fog –e válaszolni. Vette az időt és a fáradságot, hogy megkeresse John eredeti levelét, amit rossz helyre, a Skót Televízióhoz továbbítottak, és azonnal válaszolt. John kutató tekintettel vizsgálta a postát, izgatottan, türelmetlenül, három hónapig, és az értékes, kézzel írott személyes válsz, a dedikált fénykép, ami John büszkesége lett volna, csak egy napot késett!

Mielőtt könnyeim féktelenül előtörték volna, összeszedtem magamat. Csalódás, cserbenhagyás, kiábrándulás – a halandó élet elkerülhetetlen velejárói -,nem éppen ez az, amitől John megmenekült? De a zene, kiáltottam, ha megisméltik az előadást, John nem lesz itt, hogy örüljön a zenének! És nem hall zenét a mennyben? Mennyei zenét, szebbet, lüktetőbbet, erőteljesebbet, zengőbbet, lelkesítőbbet, lenyűgözőbbet, mint ezen a földön? Igen, de az éneklés? Milyen

szívesen bekapcsolódott, hogy szeretett játszani a játék hangszerein! S vajon nem énekel –e új éneket a mennyben?

„ És hallék szózatot az égből, mint sok vizeknek zúgását, és mint nagy mennydörgésnek szavát, és hallám hárfásoknak szavát, akik az ő hárfájukkal hárfáznak, és énekeltek mintegy új éneket” (Jel 14,2-3).

Ki tudja, milyen fontos szerepük van a gyermekeknek Isten jelenlétében? Nem arra tanít –e a Biblia bennünket, hogy a gyermekek gyönyörűséget szereznek Istennek, mikor a maguk kedves, ártatlan módján, és mégis tökéletesen az Ő dicsőségét éneklik? „gyermekek és csecsemők szája által szereztél dicsőséget” (Mt 21,16).

Késő délután kényszerítettem magam, hogy elmenjek a virágüzletbe, és virágot válasszak John számára. Nehéz volt, de nem akartam, hogy más válasszon helyettem. Míg a kiszolgálásra vártam, észrevettem, egy barátnőmet, aki már ott volt. Mikor meglátott, elállt a lélegzete és elfordult.

- Nincs semmi baj – suttogtam. –Péntek reggel lesz a... szertartás... ugye ott leszel?

- Igen – nyelt egyet, s tovább lépett, hogy kiválassza virágait. Sietve ment el mellettem, anélkül, hogy a szemembe nézett volna, egy csokor piros rózsát tett a kezembe és ezt mondta: - Szeretlek! – Majd elfutott. Ez az eset megmaradt emlékezetemben, mint szép képe a részvétnek, segítségnek és szeretetnek, amit rokonaink és barátaink kifejeztek irántunk azokban a napokban.

Akkor este Eddie csendesesen ült az üres tűzhely mellett. –Gyere csak – mondta. –Mutatni akarok neked valamit.

Meglepetésemre nyitott Biblia volt a kezében. A lapok között tartotta ujját, és két különálló verset mutatott. Elolvastam. Forróság és borzongás futott át rajtam váltakozva. Mozdulatlanul maradtunk, mintegy megbűvölve. Végül megkérdeztem:

- Honnan vetted ezeket?

- Egyszerűen kaptam –felelte. - Mintha valaki azt mondta volna, hogy vegyem le a Bibliát a polcra, és keressem ki Péter mindkét leveléből a 3. fejezet 18. versét.

„Mert Krisztus is szenvedett egyszer a bűnökért, mint igaz a nem igazakért, hogy minket Istenhez vezéreljen” és „növekedjete a kegyelemben és a mi Urunknak és megtartó Jézus Krisztusunknak ismeretében.”

Az első vers, úgy tűnt, részben rávilágít arra, miért engedte Isten, hogy John szenvedjen, a második pedig utasítást adott nekünk a jövőre. Mindkettő olyan meglepően ránk illett, hogy nem lehetett pusztán véletlen. Semmi kétség nem fért ehhez.

Július 26-án, pénteken délelőtt templomunk megtelt barátainkkal és rokonainkkal, akik eljöttek a hálaadás és megemlékezés alkalmára. Már valamennyien együtt voltak, mi Eddie-vel az ajtónál vártunk, hogy Swann lelkész bevezessen bennünket. Az üvegajtón át láttam, hogy odabent a terem zsúfolásig megtelt csendes jelenlevőkkel.

- Mind itt vannak – suttogtam -, hogy Johnnak végső tiszteletet adjanak.

A terem első részét elborította a virág, a legcsodálatosabb színekben, a leggazdagabb elrendezésben, a legtökéletesebb szépségben, amit valaha is láttam. Számomra minden illatos szírom a vigasztalás forrása volt, újra kinyilatkoztatva annak szépségét és szeretetét, Aki teremtésünket elhatározta, és az egész gyászpompa a könnyekkel írt részvétnyilvánításokkal együtt ismét megmutatta a John iránti szeretet gazdagságát. Két koszorú feküdt a koporsó tetején – arany és fehér, a mennyet jelképezve. Kathrynól egyszerű kereszt alakú, aranysárga liliomból, melyet apró fehér krizantémok szegélyeztek, közepén egy sárga rózsával a világ legjobb fiútestvére emlékére, tőlünk pedig egy szív fehér krizantémból és aranysárga rózsabimbóból megfréziából.

Swann lelkész csendesen elfoglalta a helyét az oltárnál, és látszólag érzelmei feletti teljes uralommal és szeretettel megszólította az egybegyűlteket. Csak hetekkel később vallotta be nekünk, hogy a szolgálat kezdete előtt egyáltalán nem tudta, hogy képes úgy kifejezni gondolatait, ahogy John életéhez illett: melegen, szeretettel és örömmel – anélkül, hogy ő maga összeroppanna közben. De fél órával a kezdet előtt, emberileg szólva az utolsó pillanatban, az Úr teljesen birtokába vette és betöltötte szolgáját az Ő erejével, így hatalma egészen egyedülálló módon nyilvánult meg.

- Barátaim, azért jöttünk össze, hogy olyan dolgot tegyünk, ami egyesek számára talán meglehetősen különösnek tűnik, hogy hálát adjunk Istennek, és megemlékezzünk John rövid, de hihetetlenül drága kis életéről.

Ezt tettük. Swann lelkész kiemelte John életének legfontosabb és legmeghatóbb eseményeit, vigasztalt és bátorított valamennyiünket.

- Rövid kis élete sok emberhez beszélt – mondta befejezésül -, és egyeseket közelebb vont Istenhez. Vajon beszélt –e hozzád is? A huszadik század emberei vagyunk, értelmeseek, okoskodók, tájékozottak. Mégis, ki tagadná ezen a délelőttön, hogy ennek a kisfiúnak Jézus Krisztusban vetett csendes, egyszerű bizalma a jobb út? Amikor ez a gyermek találkozott Teremtőjével, nem volt számára idegen.

Ennél a mondatnál szívem felujjongott az örömtől. „Amikor ez a kisfiú találkozott Teremtőjével”, tehát „találkozott”, nem „találkozni fog”, ez múlt idő, nem jelen vagy jövő. Mi még ott ültünk, és csendben hallgattuk az istentiszteletet, még lenn voltunk a földön, még ki sem értünk a sírhoz, s az említett találkozás már megtörtént. Abban az órában, míg mi a templomban ültünk. John már együtt volt Istennel! És Isten nem volt számára idegen! Ismerte Őt! Hála neki, hogy ismerte Őt! Régen ismerte, és mikor a halál hirtelen megjelent, nem volt mitől féljen.

-MI lett volna veled az ő helyében? –kérdezte végezetül Swann lelkész. –Te ismered az Urat?

A beszéd után felálltunk, hogy elénekeljük azt az éneket, amit mi választottunk erre az alkalomra. Bár egy-egy hang itt-ott megremegett, az ének mégis határozott volt. Tudtuk, hogy amit éneklünk az igaz.

Kisgyermek barátja
Felhők felett lakik
Szívét is értük adja,
Soha nem változik.
Sok földi útitársunk
Hűsége ingatag
Ám de Jézus Krisztusunk
Mindig velünk marad.

Befejezésül Phil, az orgonista, jó barátunk, aki olyan átéléssel játszotta a gyermek énekeket a szolgálat előtt, most elkezdte John legeslegkedvesebb énekének hangos, győzelmes akkordjait:

Kicsi gyerekek,
Dicsérjétek Őt,
Ő a szeretet
Dicsérjétek Őt,
Kicsi gyerekek,
Ő a szeretet!

A fákkal körülvett temető békés, nyugodt képet nyújtott. Nem volt nagy, nem voltak vég nélküli, személytelen egyforma sírkő sorok, ahogy elképzeltem, és amitől irtóztam. Minden rémületem és félelmem teljesen eltűnt. Szép, csendes helynek találtam. A gyermekek parcelláját közvetlenül a kápolna mellett jelölték ki, messze a forgalmas főúttól, sötétzöld fenyők karéjában. Fehér márványablák jelölték a sírokat, rajtuk faragott őrangyalok. Johnén kereszt lesz, egyszerű kereszt.

Letérdeltünk a kijelölt hely mellett, és Swann lelkész szavai fölöttünk lebegtek, amint a drága kicsi testet a földnek ajánlotta. Zokogás volt a hangjában. Ahogy ott térdeltünk, csodálatos dolog történt. Mikor a kocsiból kiszálltunk és átmentünk a pázsiton, az ég felhős volt, és gyengén permetezett az eső, de még mielőtt a szemünket kinyitottuk volna, az eső elállt, és arany napsugár özön tört át a felhőkön. Én semmit sem láttam belőle, csak éreztem a tarkómon a vigasztaló melegséget. Tudtam, mi az-az új ragyogás, ami körülöleli a kis csoportot.

Abban a pillanatban valóban betöltötte a tudatomat, hogy John ott van messze távol, fenn a mennyben, és most is tisztában van azzal, mennyire szeretjük. Ez a szeretet áttörte a tér és idő korlátait. A kibukkanó napsugár Istentől jövő üzenet volt. Meg vagyok győződve arról, hogy Isten kedvesen meg akarta nyugtatni gyermekeit: Bizzatok, nálam van, vigyázok rá!

Késő délután Eddie-vel kettesben visszamentünk a sírhoz. Az esemény megisméltődött, de most csak nekem. Eddie kissé távolabb húzódott.

A fűvön térdeltem, könny fátyolos szemmel néztem a virágokat, és olvastam a búcsúszavakat. Sok volt. Virágból készített kis mozdony nagymamától és nagypapától. Még a vörös hajú hentes is küldött egy nagy csokor virágot. Mindig szerette John-t. Kisebb bokréta a kenyérbolti eladónőtől. Egy csomó sötétpiros rózsza az orvosától és a főnövértől. Swann lelkésztől sárga rózsabimbók: „Kis barátom John, drága emlékére.”

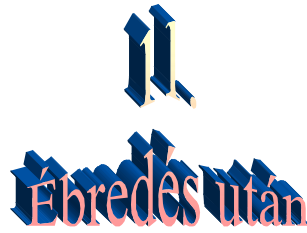
Ahogy a fűvön térdeltem, újra meglepett a hirtelen forróság a nyakamon és a fejemen. Nem csupán annyi történt, hogy a nap kibújt a felhők mögül. Sokkal személyesebbnek tűnt a jelenség. Semmit nem láttam, sőt azonnal behunytam a szemem és imádságra kulcsoltam a kezem. De tudtam, hogy az a napsugár egyenesen rám sütött, és körülöttem a levegő, a fű, a virágok is érezhetően fűrdtek a fényében. Mit is írt a barátnőm a levelében? „Jézus azt akarta, hogy napsugár legyen.”

Ahogy megbékülő szívvel a kicsi sírra tekintettem, mely még csak az imént kapott lakót, az ősi szavak csengtek a fülemben: „Halál, hol a te fullánkod? Sír hol a te diadalmad?”(1 Kor 15,55). Családunk minden tagja kapott valamilyen áldást azon a napon. Barátaink, akik részt vettek a temetésen, mint azt állították, hogy felemelő alkalom volt. Egy gyermek temetésére, ami az elképzelhető legszomorúbb események közé tartozik, úgy emlékeztek, mint ami „csodálatos” és ’szép”, „Természetfölötti” volt.

Nem várt virágcsokor érkezett még számomra azon a napon. Édesanyám és édesapám szomszédjai küldték. A kis címkén csupán ez állt: „Johnathan édesanyjának.”

Bizonyára nem volt név, amit szívesebben viseltem volna. Ha valaha büszke leszek valamire jelentéktelen életemben, akkor csak erre: az Úr abban a kiváltságban részesített, hogy Johnathan édesanyja lehettem.

Kölcsönkapott gyermek

A John elvesztése miatti fájdalom lassan csökkent, de sosem vártam, hogy teljesen megszűnik, nem is akartam ezt. Sőt, imádkoztam érte, hogy az emlékek elevensége el ne homályosodjék. Közvetlenül imádság után olyan élesen tört rám az emlékezés, hogy majd beleszakadt a szívem, és kételkedtem kérésem bölcsességében. Mégsem akarom az életemből kiiktatni. Az a gondolat, hogy John emléke teljesen háttérbe szoruljon, számomra teljesen elfogadhatatlan.

Az idő nagy gyógyító, mondják az emberek. Nem így van! Az idő csak lepel, kontár foltozómaster. Egyedül Isten a gyógyító. Ő köti be a sebet, csillapítja a fájdalmat és gyógyítja az összetört lelket. Nem azzal, hogy elveszi a fájdalmat, vagy leplezi annak mélységét, hanem hogy velünk jön, bennünk marad, és értéké formálja gyötrelmeinket. Meg kell vallanom, hogy voltak idők, amikor úgy éreztem, csupán egy gyöngye szálon függök, és ha bármi felzaklatna, az életfonal elpattan és végem van. Ritkán volt ilyen pillanat, rövid ideig tartott, és minden alkalommal nyilvánvaló lett, hogy nem az enyém a győzelem. Nem én kapaszkodtam Istenbe, Ő tartott engem. És Ő soha nem roppan össze, soha nem enged el.

Egy drága gyermek halála fájó űrt hagy maga után, amit a világ sosem tud betölteni, csak Isten. Nem tagadom, John rettenetesen hiányzott és még ma is hiányzik. Eddie alig tudta elviselni a hétvégéket a fia nélkül. Elmaradtak a kirándulások a zsiliphez, a repülőtérre, az állomásra, a játszótérre. Ha láttunk egy kombájnt vagy egy hatalmas darut, egyszerre kiáltottunk fel:

- Mennyire tetszene Johnnak! – Így volt minden nagy géppel. Ha expressz robogott el mellettünk, Eddie csüggedten szólt: vonat! – vágyakozva John örömkialtása után. Így ment ez, míg komolyan össze nem szedtük magunkat, emlékeztetve gyarló, körülhatárolt értelmünket, hogy Johnnak már nincs szüksége földi érdekességekre. Végül is, mi tetszett neki annyira a vonatokban, darukban, repülőgépekben, sportkocsikban? A bennük rejlő erő. A zaj, a sebesség, a működés, a szín, a hatalmas méretek. És nem teljesült –e tökéletesen ez a vágya a mennyben? Nincs ott mindent felülmúló erő, mozgás, nagyság és dicsőség?

Valahányszor a természet gyönyörűségét csodáltam egy tiszta átlátszó vízi liliomot, egy kékcinkét, harmatos pókhálót, zúzmarás füvet, vagy elrejtett hóvirágot, szomorúan emlékeztem rá, John mennyire örülne neki. Mindaddig, míg magamat nem eszméltettem arra, hogy John ezeknek a Teremtőjével van együtt.

Isten, aki ilyen kincseket adott a földön... képzeletünk reménytelenül csődöt mond, ha megpróbáljuk csak elképzelni is azt a csodát és szépséget, amit a mennyben tartogat Isten számunkra!

Amikor egy-egy családi összejövetel melegségét, meghittségét éreztem, sokszor átfutott a gondolat a lelkemen, mennyire örülne John ennek az alkalomnak! Úgy fájt a szívem! De csak addig, míg a Szentlélek vigasztalóan rá nem vezetett, hogy John Istennel van, aki maga a szeretet. Hogy lehetne a földi vonzalom kötelékeit összehasonlítani azzal a hibátlan szeretet kapcsolattal, amit a mennyben tapasztalunk majd? Szeretteinkkel, az egész hívő néppel való találkozás odafent csak azért lehet olyan drága, mert ott vannak, mert ott leszünk az Ő jelenlétében. Johnt szeretik ott! Tisztább szeretettel, mint amit addig ismerhetett. Az ő szeretete pedig ugyanúgy az enyém most is, mint eddig volt.

Azt mondják, hogy csak a legmélyebb kapcsolatok viselik el az elválást és távollétet úgy, hogy megmaradnak. Elegendő szeretet töltötte csordultig azt a 4 rövid évet, hogy kitartson, míg John újra láthatom. Az élet legnagyobb, legkedvesebb értékei, különösen a szeretet, sosem vesznek el, bizonyára azért, mert ezt közvetlenül Istentől nyerjük. Ahogyan Pál is feljegyezi a Korinthusbeliekhez írt első levél 13. fejezetének 8. versében: „a szeretet soha el nem fogy.” Ha egy csapat gyereket látok boldogan játszani, soha nem állok meg irigykedve azzal a gondolattal, hogy John örült volna ennek a játéknak, mert tudom, hogy egész sereg játszótársa van a mennyben. Zakariás könyvének 8. részében az 5. vers így mondja: „És megtelnek a város utcái fiúkkal és leányokkal, akik játszadoznak...” Ott bizonyára boldogok a gyermekek, mert játékukból hiányzik a civakodás, verekedés, féltékenység és sértődés. Itt olyan kegyetlenek tudnak lenni egymáshoz. Mi felnőttek is hibásak vagyunk ebben, mert tőlünk tanulják meg a rosszindulatot, a gyűlöletet. Az érzékenyeket itt olyan könnyen megsértik, a mennyben már nem lesz ilyen. Képzelnék el egy boldog gyermekcsereget duzzogás, kesergés nélkül – ez felülmúlja legmerészebb álmainkat is!

A mennyben fenn a trón körül
Milyen Kedves sereg!
Bűneik lemosva, mind örül,
Szent, boldog gyermekek.
Dicsérik Isten szent nevét.
Dicsérik Isten szent nevét.

Szívemet összeszorítja, mégis különösen felemelő érzéssel hallgatom a vasápmapi iskolások énekét, amikor a mennybe költözött kicsinyekről énekelnek, tudva, hogy az én fiacskám is odafent van.

Üres perceimben szeretek elábrándozni azon, hogy milyen lehetett John, mikor felébredt a mennyben. Egy szempillantás alatt megszabadult minden teheről, a régi testet levette a lélek. Milyen dicsőséges fogadtatásban részesülhetett azon a napon! Hogy énekelhettek az angyalok, amikor örvendezve és szeretettel bejelentették a kicsi érkezését. És John? Magam elé képelem a fényt, az örökkévaló világosság ragyogását, azt ahogy ő teljes ámulattal megáll a küszöbön, lenyűgözi az elébe táruló látvány, és szinte hallom a csendes, kristálytisza, elragadtatott hangot: - Anya nem mondta, hogy a mennybe fogok hazajönni! – Aztán felragyog gyermekarcán a felismerés: - Tudom már! Meglepetésnek tartogatta!

Társasjátéknál, versenyfutásnál Johnnak az volt a szokása, hogy a végén győzelmesen elrikkantotta a nyertes nevét. Ujjongása mindig kétszeres volt, ha azt kiálthatta: - Johnatan győzött! – Most valóban Johnatan győzött. És a jutalom? Az örök élet!

Ha most Johnra gondolok (és vele kapcsolatban egyetlen, legnagyobb vágyam, hogy egy napon együtt állhassunk Istentől), úgy tudom elképzelni őt, tiszta, ragyogó fehérben, ahogy a megváltottakat ábrázolja a Jelenések könyve. Magamba szívom arca sugárzó örömet, amilyen születésnap mosolya volt, felidézem felszabadultságát, elevenességét, ahogy futott a parton, ugrált, szökdelt a hullámokban, s a szél a haját lobogtatta, és elképzelem, milyen mély meglepetés, békesség és édes csodálkozás van az arcán, amint mennyei Atyjára néz, visszatükrözve az Ő tiszta szeretetét, akiről gyermeki hite már itt azt mondta: „Én szeretem Istent!”

Még alig néhány hete, hogy John csodálattal tekintett fel 180 cm-es földi apjára egy este, és kijelentette: „Egyszer én is olyan leszek, mint te! A megfosztott apa szívéből jön most a válasz: „Nem fiam, egy napon talán én leszek olyan, mint te”.

„És előhívva Jézus egy kis gyermeket, közéjük állította és azt mondta: Bizony, bizony mondom néktek, ha meg nem tértek, és olyanok nem lesztek mint a kisgyermek, semmiképpen nem mentek be a mennyek országába. Aki azért megalázza magát, mint egy kisgyermek, az a nagyobb a mennyeknek országában” (Mt 18,2-4).

Jonathanon keresztül olyan dolgokat tanultunk, amiket semmi más módon nem sajátíthattunk volna el. Példája mindig előttünk van: szelídség, elfogadás, türelem, kitartás, vidámság, a megpróbáltatások bátor elhordozása, alázatos, bizalomteljes kapcsolat Istennel. Ilyennek kell lennünk. Számunkra hosszú küzdelem volt, harc az út minden centiméterén, míg a menny áldott sugara végre áttört a felhőkön.

„Ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is” (Mt 6,21) mondja a mi Urunk. Azelőtt soha nem éltem át ilyen kézzel foghatóan, hogy „letett” kincsem van a mennyben. Igen, elég nagy érték ahhoz, hogy gondolataim határozottan lehorgonyozzanak az odafel valóknál.

Most úgy látom az egész életet, mint utat, mely Istenhez vezet. És szilárd valóság az a világ, ami a halálon túl van. Amikor megérintett az örökkévalóság közelsége, hirtelen egész életem összepréselődött, szinte laposra zsugorodott, jelentéktelenül rövid időszakra. Amikor szembenéztem a halál valóságával és elkerülhetetlenségével, minden földi dolog elveszítette jelentőségét.

- Milyen boldogok, akik szenvedés nélkül jutnak el ide – jegyeztem meg egyik érett keresztyén barátnőmnek.

- Nem gondolom, hogy sokan vannak – felelte csendesen -, akik a dolgok mélyebb megértésére eljutnának szenvedés nélkül

És John? Határozottan hiszem: Isten engedte meg, hogy John átmenjen azon a 6 hónapon. Voltak súlyos, szenvedéssel teli idők, de ritkán volt elviselhetetlen. Sok boldogság is jutott osztályrészül, és ő maga, bár fiatal volt, drága örökkévaló igazságokat tanult. Ez alatt az idő alatt minden lehetséges módon gondját viseltük, és meg vagyunk győződve arról, hogy felkészült a menny számára. Lelki érettsége sokkal megelőzte életkorát. Isten iránti szeretete és függősége minden mást átsugárzott.

Sok szenvedésben megpróbált ember számára lett egyértelmű: az Úr engedte meg, hogy „átmenjenek a tűzön”, a megtisztulás folyamatán, és közben csodálatos kijelentést adott önmagáról, amihez képest a próba szenvedése maga, végül jelentéktelenné halványodott.

De miért engedi meg egyáltalán a szeretet Istene a szenvedést? Sokan feltették már ezt a kérdést velem együtt, és megpróbáltak válaszolni rá. Minden szenvedés kezdete az ember Isten elleni lázadásához nyúlik vissza, ami bűnt és gonoszságot eredményezett. Amíg el nem jön az idő, hogy a bűn és gonoszság megszűnik, nem várhatjuk a szenvedés alól való teljes felszabadulást.

Isten azonban mivel Ő Mindenható, bizonyára találhatott volna más megoldást. Nos? Mi lenne a másik eshetőség?

Egyetlen lehetőség az maradna, hogy robotemberek lennénk, dróton rángatott bábuk, akiket úgy irányítanak, hogy jót tegyenek, gonoszt ne érintsenek, és semmi hajlandóságuk ne legyen a bűn iránt. Más szavakkal: szabad akarat nélküliek. De ilyen hasznavehetetlen, gondolkodás, választás nélküli kényszerből Istenhez igazodó lét bizonyára nem elégítené ki azt, Aki a természet minden szépségét és pompáját alkotta. Aki arra vágyott, hogy az ember nemes társa legyen, szívvel, értelemmel. Őbelőle kapott lélekkel, szabad akarat, hogy válassza az alkotójával való közösséget, értékes, méltó és drága közösséget, mely szabad és nem kényszerű elhatározásból ered.

A másik kérdés, amit időről időre hallunk: miért nem tesz Isten valamit a világ szenvedésével?

Len Magee-nek, van egy nagyon szívbemarkoló kis éneke, amiben elmondja, hogy látta a kisgyermeket meg az édesanyákat, és elámult rajta mennyi szívfájdalmon és szenvedésen mennek át az évek során. Felkiáltott Istenhez:

Miért nem teszel valamit?

Csak ülsz, ülsz, odafén!

Az ének így folytatódik:

S akkor megláttam: gondol rám,
Megmutatta nekem,
Láttam Jézust a Golgotán,
Halálba ment, vérzett a szent
Kínos keresztet szenvedett.
Igen – Isten a szeretet.

Miért nem teszel valamit? A válasz nem lehet más, csak az, hogy Ő már mindent megtett. Odaadta drága, tökéletes, egyetlen Fiát, hogy áldozat legyen a bűneinkért. Mit tehetne ennél többet?

Isten a szenvedésben: meglátatja velünk Jézust. Semmilyen nyomorúságunk, fájdalmunk nem hasonlítható ahhoz, amin Ő átment értünk. Megmutatta nekünk a kereszt útját.

Ahogy John halála után gondolatban végig mentem az események során, megálltam egy jelenetnél, amint John azon a bizonyos hétfő reggelen miután megfürdettem, megy a kórházi osztály folyosóján, megy a halála felé. Nem erőltettem, hogy ölbe vigyem, ahogy máskor talán tettem volna, és ő sohasem kért segítséget. Ezt az utat egyedül kellett megtennie. Könnybe lábad a szemem, ahogy visszaidézem az ártatlan, csendes, vézna kis alakot, amint néhány lépéssel előttem megy. Hosszú, fehér műtősöltözet volt rajta, a fejét mintha elborotválták volna, olyan volt mint egy kis pap, amint lábát lassan, panasz nélkül húzta, és vitte a keresztjét bátran mindvégig. Kimerült, gyenge, magányos volt, s bár mi, akik szerettük, teljes szívvel azon igyekeztünk, hogy megértsük, mégsem tudtuk, min megy át, mert egyikünk sem járt még azon az úton előtte: az alázatosság és hosszútűrés útján.

Amikor egy napon ez a gyötrő kép szemem előtt lebegett, hirtelen visszavetítettem mindezt – térben, időben és lelki értelemben – Urunkra, a Golgota felé vezető úton. (Nem teszek összehasonlítást a két jelenet között, az egyik egyszerűen eszembe juttatta a másikat). Egy pillanat alatt rám szakadt az Ő terhének súlya úgy mint még soha. Teljesen átéreztem szenvedését, és addig ismeretlen hála töltött el azért a hallatlanul nagy árért, amit az Úr Jézus a bűneinkért fizetett.

Ő Isten Fia volt. Könnyebbé tette ez vajon a büntetés elviselését? De ember is volt: hiszen az Ige testté lett. Érezte a teljes magányosságot, a visszautasítást, azt a gyötrelmet, hogy egyetlen barátja sem maradt mellette, a gonosztevők szégyenteljes halála lett az osztályrésze, félreértették, kigúnyolták, kinevették, megvetették, meggyalázták, vérezve, izzadva, könnyezve hajolt meg a kereszt súlya alatt – és ugyanakkor Isten szeplőtlen Báránya volt! Hogy megsértődünk, mennyire fáj, hogy méltatlankodunk és sajnáljuk magunkat, ha valaki hamisan vádol minket, mennyire védjük az igazunkat! Jézus mit érezhetett? Mi bizonyára megérdemeljük a szégyent, de Ő tökéletes, tiszta, teljesen hibátlan volt. Áldozat lett a bűneinkért, kifizette értünk azt az árat, amit mi soha nem tudtunk volna kiegyenlíteni. És abban benne voltak az én bűneim is.

A megváltás drága volt, az ár igen magas! Én, aki elveszítettem gyermekemet, egyetlen fiamat, egészen halványan megértettem, mibe került Istennek odaadni az egyetlen Fiút!

Vége!!!!

Vné. Niki 2009. március 01.